

Алсын хараа

Дэлхийн жишиг Монголын банк

Эрхэм зорилго

Хөгжлийн голомт

Стратеги

Нээлттэй банк

Агуулга

01 Удиртгал

02 Компанийн засаглал

03 Эдийн засаг, санхүүгийн тойм

04 Бизнесийн тойм

05 Тогтвортой хөгжил

06 Нийгмийн хариуцлага

07 Үйл ажиллагааны удирдлага

08 Хараат бус аудиторын тайлан

09	Голомт банкны онцлох амжилтууд
11	Санхүүгийн голлох үзүүлэлтүүд
12	Мэндчилгээ

17	Хувьцаа эзэмшигчид
18	Засаглал
22	ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүн
26	ТУЗ-ийн дэргэдэх хороод
30	Дотоод аудитын үйл ажиллагаа
32	Удирдлагын баг, бүтэц

39	Эдийн засгийн тойм
47	Банкны салбар
56	Голомт банкны санхүүгийн үр дүн

67	Байгууллагын банк
71	Жижиг, дунд бизнесийн банк
75	Иргэдийн банк
78	Дижитал банк
85	Олон улсын бизнес, хамтын ажиллагаа

93	Тогтвортой хөгжил
----	-------------------

101	Нийгмийн хариуцлага
-----	---------------------

107	Хүний нөөцийн удирдлага
111	Хөрөнгийн удирдлага
112	Эрсдэлийн удирдлага
120	Комплаенс

122	Хараат бус аудиторын тайлан
-----	-----------------------------

Удиртгал

Удиртгал

Нийт актив

11.6

их наяд төгрөг

Банкны нийт актив өмнөх оноос 2.6 их наяд төгрөгөөр буюу 29.4 хувиар өсөж, 11.6 их наяд төгрөгт хүрснээр зах зээлд эзлэх хувь 20.1% болж өслөө.

Голомт банкны онцлох амжилтууд

EUROMONEY

Монгол Улсын Шилдэг
банк 2023

ASIAMONEY

Монгол Улсын Шилдэг
банк 2023

GLOBAL
FINANCE

Монгол Улсын Шилдэг
Дижитал банк 2023

Great
Place
To
Work®

Ажиллахад хамгийн
таатай газар 2023

Голомт банк Монгол Улсын банкны салбарт технологийн дэвшил, хиймэл оюун ухаанд суурилсан алгоритмын шинэчлэл хөгжүүлэлтийг тогтмол хийж, банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний автоматжуулалт, хэрэглээний хялбар шийдлийг бий болгон, инновац шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд анхлан нэвтрүүлж, хэрэглэгчдийн хэрэгцээнд нийцсэн сайжруулалт, хөгжүүлэлтүүдийг хийж ажиллалаа.

Дижитал сувгийн нийт хэрэглэгчийн тоо

+16.4%

Кредит картын зах зээлд эзлэх хувь

48%

Дижитал сувгаар хийгдсэн нийт гүйлгээний тоо

+38.6%

Банкны салбарт нийт зээлийн хэмжээгээр эзлэх хувь

17.5%

SocialPay үйлчилгээгээр хийгдсэн нийт гүйлгээний тоо

+121.4%

Харилцагчийн эх үүсвэрийн хэмжээгээр зах зээлд эзлэх хувь

20.0%

Нийт актив
11.6 их наяд төгрөг

+29%

Татварын дараах цэвэр ашиг
209.2 тэрбум төгрөг

+80%

Жижиг, дунд бизнесийн зээлийн багц

+28%

Нийт хэрэглээний зээлийн багц

+35%

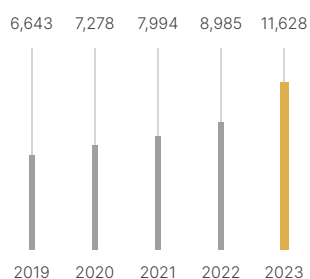
Байгууллагын нийт эх үүсвэр

+68%

Санхүүгийн голлох үзүүлэлтүүд

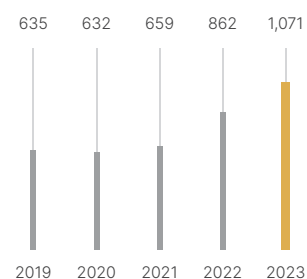
Нийт хөрөнгө

11,628 тэрбум ₮

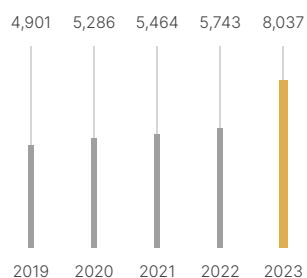
Өөрийн хөрөнгө

1,071 тэрбум ₮

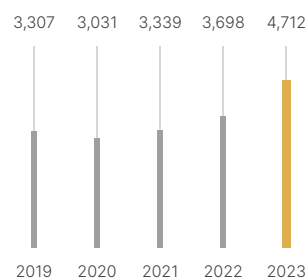
Харилцах, хадгаламж

8,037 тэрбум ₮

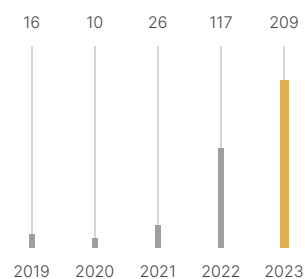
Цэвэр зээл

4,712 тэрбум ₮

Цэвэр ашиг

209 тэрбум ₮

Мэндчилгээ

Ч.Мөнхцэцэг

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга

Эрхэм хүндэт харилцагчид, хувьцаа эзэмшигчид, түншүүд, хамтран ажиллагчид аа,

Голомт банк олон нийтэд нээлттэй хувьцаат компани болж, хөгжил дэвшлийнхээ дараагийн шатанд гарснаас хойш хоёр дахь жилээ үдэж, банк, санхүүгийн салбартаа тэргүүлэгч байр сууриа хадгалан дэвшилтэт технологи суурьтай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээгээ хөгжүүлж, ололт амжилтаа бэхжүүлэн ажиллалаа.

2023 онд Монгол Улсын эдийн засгийг хөдөлгөгч уул уурхай, барилга, боловсрол, худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хүнс, хөдөө аж ахуй зэрэг бүхий л чухал салбарт санхүүжилт олгон эх орны хөгжилд хувь нэмрээ оруулан ажилласан жил байв.

Тайлант хугацаанд Голомт банкны нийт актив 2.6 их наяд төгрөгөөр өсөн 11.6 их наяд төгрөгт хүрч, 209.2 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан бөгөөд банкны өөрийн хөрөнгө 1,071 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Түүнчлэн зээлийн хэмжээ 4.9 их наяд төгрөгт хүрч, банкны салбарт нийт зээлийн хэмжээгээр 17.5%-ийг бүрдүүлсэн бол активын чанарын удирдлагыг амжилттай хэрэгжүүлснээр чанаргүй зээлийн харьцааг 5.0 хувьд хүргэн бууруулж, банкны системийн чанаргүй зээлийн хувиас доогуур буюу сайн үзүүлэлттэй гарсан байна.

Бид тогтвортой хөгжлийн бодлогын хүрээнд ногоон зээлийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, энэ чиглэлийн бизнесийн үйл ажиллагааг дэмжихэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрүүд, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлдэг. Сүүлийн жилүүдэд гадаад, дотоодын нийт 40 гаруй төслийн зээлийн хөтөлбөрүүдэд идэвхтэй оролцож, байгаль орчин, нийгэмд үзүүлэх эерэг үр ашгийг нэмэгдүүлэн ажиллалаа. Тодруулбал, 2023 оны байдлаар банкны салбарын нийт ногоон зээлийн багцын 22.9 хувийг Голомт банк бүрдүүлжээ. Харин хамтын ажиллагааны хүрээнд Олон Улсын Санхүүгийн Корпорац болон Азийн Хөгжлийн банктай худалдааны санхүүжилтийн шугамыг дахин сэргээж, олон улсын томоохон хөрөнгө оруулалтын сангуудаас нийт 127.7 сая ам.долларын санхүүжилт татсан бөгөөд цаашид ч санхүүжилтийн хэмжээг өсгөн нэмэгдүүлэх чиглэлээр ажиллаж байна.

Жижиг, дунд бизнес, тэр дундаа бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих, эмэгтэй удирдлагатай бизнесийг олон нийтэд таниулан сурталчлах зорилгоор Голомт банк МҮХАҮТ-тай хамтран "Women owned" тохирлын тэмдгийг анх удаа нэвтрүүллээ. Ингэснээр бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг тодорхойлох, аливаа бодлого, стратегийг хэрэгжүүлэх, хамтрал үүсгэх замаар бизнесийн борлуулалтыг нь нэмэгдүүлэх төсөл, хөтөлбөрүүдийн уялдаа холбоог сайжрууллаа.

Голомт банкны үйл ажиллагаа, ололт амжилтыг үнэлэн дэлхийн банк, санхүүгийн салбарт нэр хүндтэй "Euromoney" болон "Asiamoney" сэтгүүлээс Голомт банкныг 2023 оны "Монгол Улсын Шилдэг банк"-аар тодруулсан бол "Global Finance" сэтгүүлээс "Монгол Улсын Шилдэг Дижитал банк"-аар шалгаруулсан юм. Мөн "Great place to work institute"-ээс олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн "Ажиллахад хамгийн таатай газар" батламжийг Монгол Улсын банк, санхүүгийн салбараас хоёр дахь жилдээ дараалан авснаар дэлхийд тэргүүлэгч, томоохон байгууллагуудтай ижил түвшинд үнэлэгдэн байгууллагын соёлоороо тэргүүлж байгаа гэдгийг дахин баталгаажууллаа.

Норихико Като

Гүйцэтгэх захирал

Бид тогтвортой
хөгжлийн
бодлогын хүрээнд
ногоон зээлийн
хүртээмжийг
нэмэгдүүлэх,
энэ чиглэлийн
бизнесийн үйл
ажиллагааг
дэмжихэд чиглэсэн
төсөл, хөтөлбөрүүд,
үйл ажиллагааг
хэрэгжүүлдэг.

Голомт банкны 2023 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын үр дүн, ололт амжилтууд нь банкны нийт харилцагч, хувьцаа эзэмшигчид, түншүүд, хамтран ажиллагч байгууллагууд болон эх орныхоо хөгжлийн голомт байх эрхэм үүргээ нэр төртэй, хариуцлагатай гүйцэтгэж яваа ажилтнуудын маань хичээл зүтгэлийн үр шим бөгөөд бидний үйл ажиллагааг дэмжин итгэл хүлээлгэсэн эрхэм та бүхэнд талархал илэрхийлье!

Бидний хувьд 2024 онд Дэлхийн жишиг Монголын банк байх алсын хараагаа эрхэмлэн банк, санхүүгийн салбартаа тэргүүлэгч байж, эрхэм харилцагч, түнш, хувьцаа эзэмшигчид хамтрагчдынхаа хэрэгцээ шаардлага, хүсэл сонирхолд бүрэн нийцсэн банк, санхүүгийн шилдэг, шинэлэг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хөгжүүлэн сайжруулж, хамгийн сайн засаглалын тогтолцоо, нээлттэй, ил тод байдлаа бэхжүүлэн ажиллахаа илэрхийлж байна.

Хүндэтгэсэн,

Ч.Мөнхцэцэг

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга

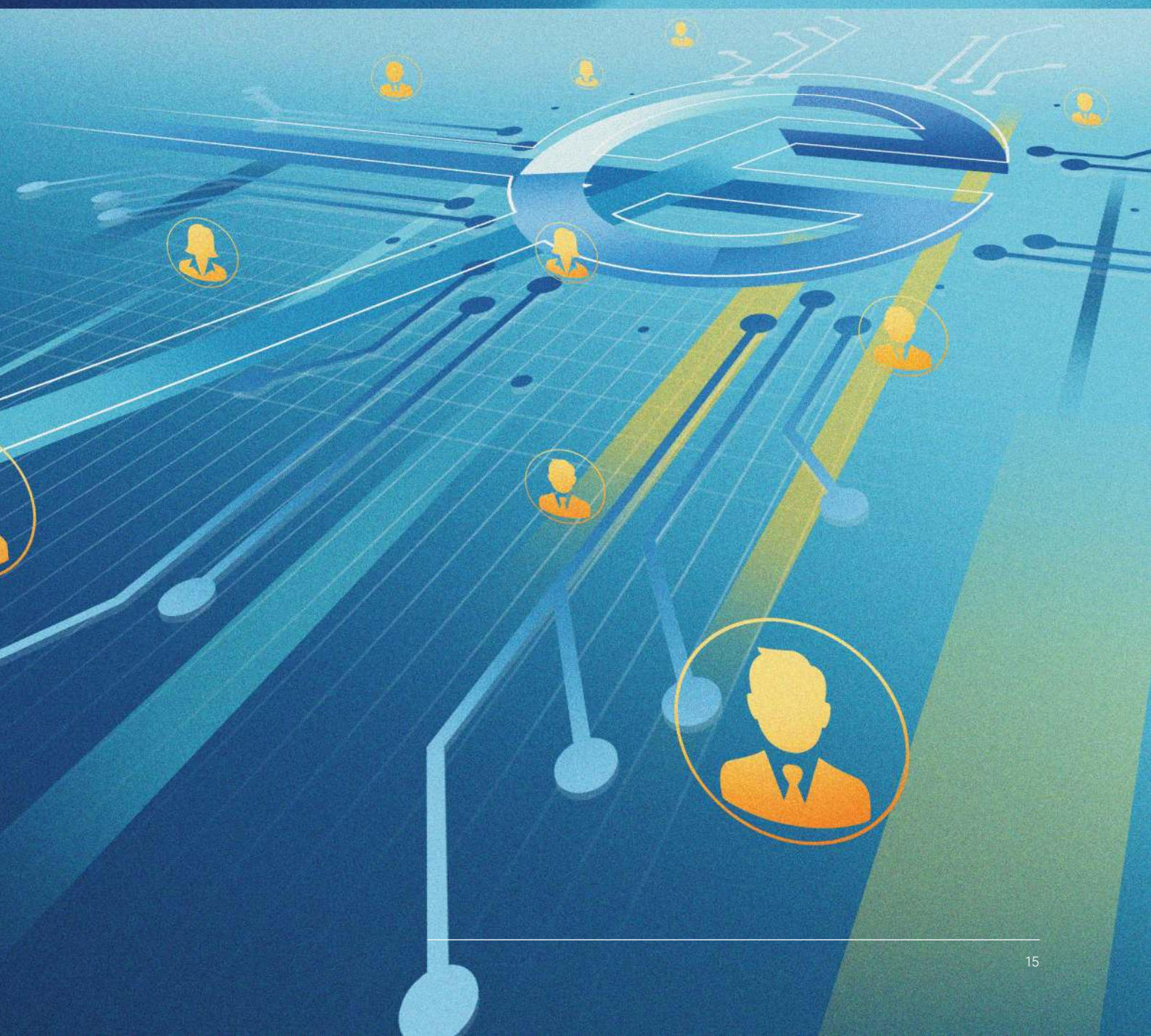

Норихико Като

Гүйцэтгэх захирал

Компанийн засаглал

Компанийн засаглал

Олон нийт

11.6%

Голомт банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүний дийлэнх хувийг нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдээс ангид жижиг хувьцаа эзэмшигчид болон хараат бус гишүүд эзэлж байна. Энэ нь Голомт банкны ТУЗ-ийн тогтолцоо нэг талын нөлөөнд автсан шийдвэр гаргах эрсдэлгүй гэдгийг батлан харуулж байна.

Хувьцаа эзэмшигчид

Голомт банкны нийт хувьцааны 11.6 хувь буюу 93 мянга гаруй нэгж хувьцааг олон нийт эзэмшиж байна.

Голомт Файнэншил Групп ХХК

77.20%

Голомт Файнэншил Групп ХХК нь 2014 онд үүсгэн байгуулагдсан. Хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн чиглэлээр бизнесийн төвлөрсөн үйл ажиллагаа явуулдаг 100 хувь Монголын хөрөнгө оруулалттай компани юм. Тус компани нь урт хугацааны хөрөнгө оруулалтын бодлого баримталдаг ба Голомт банкны энгийн хувьцааны дийлэнх хувийг эзэмшдэг.

Свисс-Мо Инвестмэнт Эй Жи

5.21%

Свисс-Мо Инвестмэнт Эй Жи нь Швейцарь улсын хөрөнгө оруулалтын сан бөгөөд 2010 онд үүсгэн байгуулагдсан. Валют арилжаа, нисэх онгоцны буудал, агаарын тээвэр болон зочид буудлын салбаруудад үйл ажиллагаа эрхэлдэг. 2011 онд Голомт банканд хөрөнгө оруулалт хийснээр хувьцаа эзэмших болсон.

Бодь Интернэшнл ХХК

3.42%

Бодь Интернэшнл ХХК нь үндэсний хөрөнгө оруулалттайгаар 1993 онд байгуулагдсан, томоохон групп компаниудын нэг бөгөөд өдгөө үл хөдлөх хөрөнгийн хөгжүүлэлт, удирдлага, барилга, эрчим хүч, уул уурхай, амралт аялал жуулчлалын салбаруудад үйл ажиллагаагаа явуулдаг.

Голомт Инвестмэнт Лимитэд

2.57%

Голомт Инвестмэнт Лимитэд нь 2014 онд Монголын анхны томоохон групп компани болох "Бодь интернэшнл" ХХК-ийн хөрөнгө оруулалттайгаар үүсгэн байгуулагдсан.

Олон нийт

11.60%

Голомт банк 2022 оны 11-р сард нийт хувьцааныхаа 10.09 хувийг санал болгож, анхдагч зах зээлийн арилжааны нээлтийг хийсэн. 2023 оны байдлаар банкны нийт хувьцааны 11.6 хувь болох 93 мянга гаруй нэгж хувьцааг олон нийт эзэмшиж байна.

Засаглал

Голомт банк ТУЗ-ийн тогтоолоор батлагдсан “Голомт банкны засаглалын кодекс”-ыг үйл ажиллагаандаа баримтлан ажиллаж байна. Засаглалын кодексыг Голомт банкны бүх ажилтан, албан тушаалтнууд сахин мөрдөх үүрэгтэй бөгөөд хэрэгжилтийг Голомт банкны ТУЗ хянадаг. Тайлант хугацаанд Голомт банкны засаглалын гол оролцогч талууд болох Хувьцаа эзэмшигчид, Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Гүйцэтгэх удирдлага ба түүний багийн гишүүд цаг үеийн шинжтэй аливаа нөхцөл байдлыг банкны засаглалын тогтолцоо системчлэгдэн бүрдсэний үндсэн дээр тухай бүр шуурхай шийдвэрлэн өөрчлөлтөд дасан зохицож, сорилтыг даван туулж онцлох амжилтаар дүүрэн жил байв.

Голомт банкны засаглалын тайлан

Голомт банкны ТУЗ нь засаглалын практикийг олон улсын жишиг болон ёс зүйн хэм хэмжээний хүрээнд хууль тогтоомжийн дагуу, тогтвортой, тууштай баримтлахыг үүрэг болгон ил тод, хариуцлагатай байдлыг эрхэмлэж, салбарын стандартад үлгэр жишээ соёлыг төлөвшүүлэхийг зорьдог. Тайлант хугацаанд банкны стратегийн шийдвэрүүдийг эрсдэлийн удирдлагын зохистой зарчимд тулгуурлан банкны тогтвортой байдал, бизнесийн үйл ажиллагааны тэлэлт, хувьцаат компани болсонтой холбоотой ил тод байдлыг чухалчилж ажиллалаа. Жижиг хувьцаа эзэмшигчид болон бусад оролцогч талуудын итгэлцэлд ТУЗ-ийн амлалт нэн чухал тул засаглалын тогтолцооныхоо үр нөлөөг нэмэгдүүлэхийн төлөө хичээн ажилладаг.

Манлайлал

Банкны засаглалын тогтолцоог бэхжүүлэх, ёс зүйн хэм хэмжээг баримтлан ажилладаг соёлыг төлөвшүүлэх чиг хандлагыг тодорхойлоход ТУЗ нь Гүйцэтгэх удирдлагын багтай нягт хамтран ажилладаг бөгөөд шударга ёс, шинийг санаачлагч, стратегийн алсын харааг зарчим болгосон шийдвэрийг ямагт хэрэгжүүлж байдаг. ТУЗ болон Гүйцэтгэх удирдлагын баг нь цаг үетэй уялдуулан холбогдох дүрэм журмыг шинэчлэн үйл ажиллагаагаа явуулдаг билээ.

Голомт банкны ТУЗ-ийн бүрэлдэхүүн нь байгууллагын эрхэм зорилго, үнэт зүйлсийг эрхэмлэн дээдэлж, амжилт, тогтвортой байдалд чухал үүрэг гүйцэтгэдэг мэргэжлийн туршлагатай оролцогч талуудыг төлөөлсөн хараат бус гишүүдээс бүрдсэн байна.

Стратеги ба гүйцэтгэл

Тайлант хугацаанд Голомт банк дунд хугацааны стратеги төлөвлөгөөг нарийвчлан тодорхойлж, албан ёсоор ТУЗ баталж ажиллалаа. Стратеги шинэчлэлийн хүрээнд Голомт банкны томоохон бодлогуудыг шинэчлэн сайжруулсан. Тухайлбал:

- Мэдээллийн технологийн бодлого
- Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлого
- Дата удирдлагын бодлого
- Актив пассивын удирдлагын бодлого
- Хүний нөөцийн удирдлагын бодлого
- Маркетингийн бодлого
- Харилцагч төвтэй банкны бодлого
- Бизнесийн процессын удирдлагын бодлого
- Эрсдэлийн удирдлагын бодлого, эрсдэлийн аппетит
- Зээлийн бодлого, зээлийн эрхийн матриц

Стратеги төлөвлөлт хийх процессыг сайжруулаад зогсохгүй бид төсөв төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн хяналт, гүйцэтгэлд суурилсан урамшууллын системийг тогтмол сайжруулахад анхаарч ажилладаг. Төсөв төлөвлөгөөний гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан мэдээллүүдийг тогтмол ТУЗ-д тайлагнахаас гадна Дотоод аудитын газраар тогтмол давхар баталгаажуулалт хийгдэж байна. Мөн Гүйцэтгэх удирдлагын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлж, гэрээний үзүүлэлтүүдийг хувь хүн болон баг хамт олон, банкны нийт гүйцэтгэлтэй уялдуулж, бие даан шийдвэр гаргах, нэг зорилгын дор багийн нийцэл ажиллагааг тэнцвэртэй үнэлэн дүгнэдэг.

Хөрөнгө оруулагч

Голомт банк хувьцаат компани болсонтой холбогдуулан Хөрөнгө оруулагчидтай харилцах албыг байгуулан хувьцаа эзэмшигчдэд цаг алдалгүй мэдээлэл хүргэх, цахим хуудас хөгжүүлэхийн зэрэгцээ олон нийтэд мэдээлэл хүргэх, цахим шуудангаар санал хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэх, хувьцаа эзэмшигчдийг биечлэн хүлээн авч уулзах, албан бичгээр мэдээлэл, мэдэгдлийг эрх бүхий байгууллагууд, хувьцаа эзэмшигчид, харилцагч нарт тухай бүрд хүргүүлэн, хүлээн авах зэрэг компанийн үйл ажиллагааг ил тод, түргэн шуурхай явуулах механизмуудыг хэрэгжүүлэн ажиллав.

Монгол Улсын хууль тогтоомж, эрх бүхий байгууллагуудын дүрэм журмын дагуу компанийн засаглал, үйл ажиллагаа болон холбогдох санхүүгийн мэдээллийг зохицуулагч байгууллага болон олон нийтэд цаг тухайд мэдээлэн хамтарч ажиллалаа.

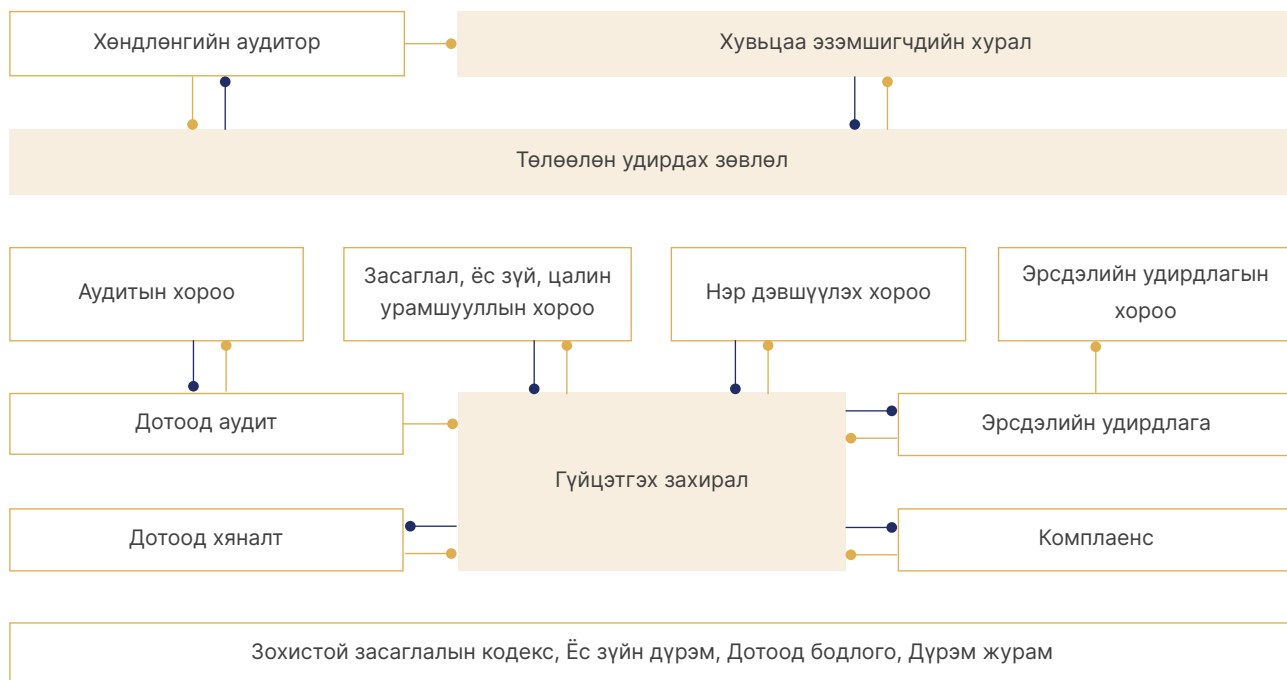
Ёс зүй

Байгууллагын соёл, дотоод эерэг уур амьсгалыг бэхжүүлэх болон нийт ажилтны дагаж мөрдөн үйл ажиллагаандаа баримтлах чухал засаглал болон соёлын бодлогын баримт бичиг болох “Code of Conduct”-ийг ТУЗ-өөс санаачлан баталсан. Шинэ санаачилгыг дэмжих, олон улсын туршлагыг судлах хүрээнд ТУЗ нь банкны “Code of Conduct”-ийг 18 зүйлтэй, хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний хамт 2023 оны 12 дугаар сарын 28-ны тогтоолын хавсралтаар баталсан нь ёс зүйн хэм хэмжээг дэмжих томоохон амжилт болсныг онцлох нь зүйтэй.

Голомт банкны засаглалын тогтолцоо

Голомт банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ)-ийн бүрэлдэхүүний дийлэнх хувийг нөлөө бүхий хувьцаа эзэмшигчдээс ангид жижиг хувьцаа эзэмшигчид болон хараат бус гишүүд эзэлж байна. Энэ нь Голомт банкны ТУЗ-ийн тогтолцоо нэг талын нөлөөнд автсан шийдвэр гаргах эрсдэлгүй, хамгийн эрүүл гэдгийг батлан харуулж байна. ТУЗ-ийн удирдан чиглүүлэх үндсэн ажлыг гүйцэтгэхэд өндөр хувь нэмэр оруулахуйц банк санхүүгийн мэргэшсэн мэргэжилтнүүдээр зөвлөлөө бүрэлдүүлсэн ба Дотоод аудитын газар, Аудит хариуцсан захирал нарыг ТУЗ-өөс томилон удирдаж, хяналтын тогтолцоогоо зохистой байдлаар бүрдүүлэн ажиллаж байна.

2023 онд Голомт банкны ТУЗ нийт 14 удаа ээлжит болон ээлжит бус байдлаар хуралдаж, 40 асуудлыг шийдвэрлэн Тогтоол гаргасан байна.

● Сонгох/томилох

● Тайлагнах/мэдээлэх

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

Ч.Мөнхцэцэг

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга

Ч.Мөнхцэцэг нь 1988 онд Зөвлөлтийн 3-р бүрэн дунд сургууль, 1993 онд Политехникийн их сургуулийг Уул уурхайн цахилгаан механикийн инженер, 2001 онд АНУ-ын Жонс Хопкинсийн их сургуулийг Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй төгссөн. 2015 онд Англи улсын Оксфордын их сургууль, 2016 онд АНУ-ын Харвардын их сургуульд тус тус мэргэжил дээшлүүлсэн.

Ажлын гараагаа 1996 онд Монголын Хөрөнгийн Биржээс эхлүүлж, Дэлхийн банк, Азийн сан зэрэг байгууллагуудад ажиллаж байсан.

2010 оноос “Тойм” сэтгүүлийг эрхлэн гаргаж байсан бөгөөд 2012 оны 12-р сард Голомт банкны ТУЗ-ийн гишүүнээр томилогдож, 2013 оны 12-р сараас Голомт банкны ТУЗ-ийн даргаар сонгогдон ажиллаж байна.

Урс Э.Шварценбах

ТУЗ-ийн гишүүн

Урс Э.Шварценбах нь Швейцар улсын Цюрих хотын Худалдааны коллежийг дүүргэж, 1968 онд Цюрих, 1972 онд Лондон дахь Юнион банканд ажилласан. 1976 оноос өөрийн бизнесийг эхэлсэн бөгөөд 2000 онд Канад улсын Нова Скотиагийн "St. Francis Xavier" Их сургуулийн Хүндэт доктор цолоор шагнуулсан.

Урс.Э.Шварценбах нь 2010 оны 1-р сард Швейцар улсад оршин суугаа ХБНГУ-ын иргэдийг төлөөлөн Монгол Улсын хүндэт консулаар өргөмжлөгдсөн.

2011 оноос эхлэн Голомт банкны ТУЗ-ийн гишүүнээр томилогдон ажиллаж байна.

Ж.Үнэнбат

ТУЗ-ийн гишүүн

Ж.Үнэнбат нь 1985 онд Москвагийн Эдийн засаг, статистикийн дээд сургуулийг Эдийн засагч, статистикч мэргэжлээр төгсөж, 1994 онд АНУ-ын Нью-Йоркийн Колумбын их сургуульд Олон улсын эдийн засгийн харилцааны магистрын зэрэг хамгаалсан, дэд профессор цолтой.

1990 оноос Монголбанканд ажиллаж эхэлсэн бөгөөд 1996 оноос 2000 онд Монголбанкны Ерөнхийлөгч, 2000-2006 онд Монголын банкны холбооны Гүйцэтгэх захирал, 2009 оноос Компанийн засаглалын хөгжлийн төвийн Гүйцэтгэх захирал, Санхүү, эдийн засгийн дээд сургуулийн Санхүүгийн тэнхимийн эрхлэгчээр ажилласан. Мөнгөний бодлогын чиглэлээр судалгааны олон ажил хийж, банк санхүүгийн чиглэлээр арвин туршлага хуримтлуулсан нэгэн юм.

2010 онд Голомт банкны ТУЗ-ийн Хараат бус гишүүнээр томилогдож, 2020 оноос эхлэн ТУЗ-ийн гишүүнээр ажиллаж байна.

Д.Мөнхтөр

ТУЗ-ийн гишүүн

Д.Мөнхтөр нь 1997 онд МУИС-ийн Эдийн засгийн сургуулийг Санхүүгийн удирдлагын бакалавр зэрэгтэй, 2009 онд АНУ-ын Оклахомагийн Их Сургуулийг Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэйгээр дүүргэсэн.

1996 оноос Голомт банканд Туслах ажилтнаас эхлэн Эдийн засагч, Зээлийн газрын захирал, Бүртгэл тооцооны газрын захирал, 2011 оноос Тэргүүн дэд захирлаар ажилласан туршлагатай. Одоо Цэцэнс Майнинг Энд Энержи ХХК-д Гүйцэтгэх удирдлагын үүрэгт ажлыг гүйцэтгэж байна.

Тэрээр "Ажилтанд хувьцаа эзэмшүүлэх хөтөлбөр"-ийн хүрээнд хувьцаа эзэмшигч болсон бөгөөд эдгээр 149 цөөнх хувьцаа эзэмшигчийг төлөөлж, 2012 оноос эхлэн ТУЗ-ийн гишүүнээр томилогдон ажиллаж байна.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

О.Ганжолоо

ТУЗ-ийн гишүүн

О.Ганжолоо нь ХБНГУ-ын Берлин хотын Чөлөөт их сургуульд Эдийн засгийн онолын чиглэлээр магистр, докторын зэрэг хамгаалсан. ИБУИНХУ болон Монгол Улсын мэргэшсэн нягтлан бодогч юм. Тэрээр "PwC International Limited" компанийн Герман болон Монгол дахь салбаруудад ажиллаж байсан бөгөөд өмнө нь "Бодь Интернэшнл" ХХК-ийн Санхүү хариуцсан захирал, 2016-2023 он хүртэл "Голомт Файнэншил Групп" ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан. 2022 онд ТУЗ-ийн гишүүнээр томилогдсон.

Жэймс Б.Двайер

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Ноён Жеймс Б.Двайер нь Нотр Дамын их сургуульд Бизнесийн удирдлагын бакалавр, АНУ-ын Колумбийн их сургуульд Бизнесийн удирдлагын магистрын зэрэг хамгаалсан. Тэрээр 1970 оноос хойш Швейцарийн Юнион банкны хил дамнасан нэгдэл, худалдан авалт хариуцсан даргаар ажиллаж, "Wallstreet"-д төвтэй хөрөнгө оруулалтын банкуудад ажиллаж байсан хөрөнгө оруулалтын банкны арвин туршлагатай.

Ноён Жеймс Б.Двайер нь 2001 онд Хаан банк, Худалдаа хөгжлийн банкны хувьчлалын хөрөнгө оруулалтын банкираар ажиллаж байсан бөгөөд Хойд Америкийн бизнесийн зөвлөлийн Үйл ажиллагаа хариуцсан захирлаар, 2007 онд "Монголын Бизнесийн зөвлөл"-ийг байгуулж, 2017 он хүртэл Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан. Мандал Даатгал ХК, Монголиа Гроут Групп ХХК, Монголын Финтек Групп ХК-ийн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн бөгөөд Монголын мэдээллийн сангийн түнш, ТУЗ-ийн гишүүнээр ажилладаг. Ноён Б.Двайер 2018 оноос Банкны ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр ажиллаж эхэлсэн.

Александр Пикер

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Ноён Александр Пикер нь Австри улсын Зальцбургийн их сургуульд Бизнес, хуулийн чиглэлээр магистр, докторын зэрэг хамгаалсан. Тэрээр 1989 онд одоогийн Австрийн банкнаас ажлын гараагаа эхэлсэн бөгөөд Die ERSTE банк, Олон улсын Москва банк (IMB), ATFBank, Нуро Alpe-Adria Bank, HBI Bundesholding AG зэрэг байгууллагуудад Эрсдэл хариуцсан захирал, Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал болон Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж байсан туршлагатай.

Ноён Александр Пикер нь Дэлхийн банкны томоохон төслүүдийн ахлах зөвлөх, Узбекистаны Ипотека банкны Хяналтын зөвлөлийн даргаар ажиллаж байсан. Тэрээр 2023 онд Молдав улсын Молдиндконбанкны Гүйцэтгэх захирлаар ажиллаж эхэлсэн. 2021 оноос хойш Голомт банкны ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр ажиллаж байна.

Роберт В.Ван Свитен
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн

Ноён Роберт В.Ван Свитен нь Нидерландын Хаант Улсын Лейден их сургууль болон АНУ-ын Колумбын их сургуулийг Хууль зүйн бакалавр, “Chicago Booth” их сургуулийг Бизнесийн удирдлагын магистр зэрэгтэй тус тус төгссөн.

Роберт В.Ван Свитен нь дэлхийн санхүүгийн зах зээл болон тогтвортой хөгжлийн салбарт 30 гаруй жил ажилласан туршлагатай. Тэрээр “Serendra Group”-ийн Гүйцэтгэх захирал, “SeaOil Philippines Inc.”-ийн ТУЗ-ийн гишүүн, Засаглалын хорооны дарга, “Hong Bao Media Holdings Pte Ltd”-ийн ТУЗ-ийн гишүүн, Санхүүгийн хорооны даргаар ажиллаж байна. Өмнө нь хөгжиж буй зах зээл дэх хувийн хөрөнгийн дэлхийн аж үйлдвэрийн холбоо болох ЕМРЕА (одоо GPCA нэртэй)-ны Ерөнхийлөгч, Гүйцэтгэх захирал, Сингапурын бирж, “Lehman Brothers”, “General Electric”, “ABN AMRO” банк зэрэг фирмүүдэд удирдах албан тушаал хашиж байсан бөгөөд Азийн хөгжлийн банкны Хувийн салбарын хөрөнгийн зах зээлийн Хэлтсийн захирлаар ажиллаж байсан. 2023 оноос Голомт банкны ТУЗ-ийн хараат бус гишүүнээр томилогдон ажиллаж байна.

З.Солонго
ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга

З.Солонго нь 2003 онд Энэтхэг улсын Гужарат мужийн Сардар Пател их сургуулийн бакалавр, 2017 онд СЭЗИС-ийн Компанийн засаглалаар мэргэшсэн Бизнес удирдлагын магистрын зэрэг хамгаалсан.

2017 онд Олон улсын санхүүгийн корпораци (IFC)-аас Сингапур улсад зохион байгуулсан Ази бүсийн ТУЗ-ийн Нарийн бичгийн даргын мастер хөтөлбөрт хамрагдаж, мэргэжил дээшлүүлсэн. 2007 оноос хойш Голомт банканд ажиллахдаа Гүйцэтгэх захирлын түвшинд Нарийн бичгийн дарга, Туслахын албан тушаал хашиж, 2015 оны 9-р сараас хойш Голомт банкны ТУЗ-ийн нарийн бичгийн даргаар ажиллаж байна.

А.Туяа
Дотоод аудитын газрын захирал

А.Туяа нь 2008 онд ХУИС-ийн Санхүүгийн удирдлагын бакалавр, МУБИС-ийн Боловсролын бакалавр, 2015 онд Австралийн үндэсний их сургуулийн Санхүүгийн магистрын зэрэг хамгаалсан.

Тэрээр 2008-2017 онд Голомт банкны Дотоод аудитын газарт аудитор, 2017-2019 онд Дотоод аудитын газрын Мэдээллийн технологи, Гүйцэтгэлийн аудитын хэлтэст ахлах аудитор, 2019 оноос 2023 онд Дотоод аудитын газрын Зайны аудит, Чанарын баталгаажуулалтын хэлтсийн захирлаар тус тус ажилласан бөгөөд 2023 оноос Голомт банкны Дотоод аудитын газрын захирлаар томилогдон ажиллаж байна.

ТУЗ-ийн дэргэдэх хороод

Эрсдэлийн удирдлагын хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодын бүрэлдэхүүн нь 2023 оны 10 дугаар сарын 26-ны өдрийн ТУЗ-ийн тогтоолоор өөрчлөн батлагдсантай холбоотойгоор Эрсдэлийн удирдлагын хороо нь дараах бүрэлдэхүүнтэй ажиллаж байна. Үүнд:

Дарга:

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Александр Пикер

Гишүүд:

ТУЗ-ийн дарга	Ч.Мөнхцэцэг
ТУЗ-ийн гишүүн	Ж.Үнэнбат
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн	Жэймс Б.Двайер
ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн	Роберт В.Ван Свитен

Голомт банкны Эрсдэлийн удирдлагын хороог ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн даргалдаг. ТУЗ-ийн хараат бус 3 гишүүн болон энгийн 2 гишүүнээс бүрддэг ба сард дунджаар 1 удаа хуралдаж, банкны нийт эрсдэлийг зохистой байдлаар тодорхойлж, эрсдэлийн хүлээн зөвшөөрч болох хэм хэмжээг тогтоон, хэрэгжилтийг хангаж ажилладаг болно.

Тус хороо нь банкны нийт эрсдэл буюу санхүүгийн ба санхүүгийн бус эрсдэл, зээл, үйл ажиллагааны болон комплаенсийн эрсдэлийг удирдах асуудлыг банкны бодлогын хэмжээнд хангаж ажиллах, хэрэгжилтийг хянах гол чиг үүрэгтэй. Тиймээс тус хорооны дүрэмд тусгагдаж, бүтцээр хангагдсанаар Эрсдэл хариуцсан захирал, Комплаенс хариуцсан захирал нь тус хороонд тайлагнах журамтай бөгөөд Эрсдэл хариуцсан захирлын гол анхаарч ажиллах асуудал болон жилийн төлөвлөгөөтэй танилцаж, үүрэг зөвлөмжөөр ханган ажилладаг.

Банкны үйл ажиллагааны хувь зээлийн эрсдэл нь гол удирдах шаардлагатай эрсдэлүүдийн 1-рт ордогтой холбоотойгоор тус хороо нь 20 тэрбум төгрөг буюу түүнээс дээш зээл болон түүнтэй адилтгах активын үүрэг хүлээсэн групп компаниудын Зээлийн хорооны шийдвэрийг хянах функцтэй ажилладаг. Гүйцэтгэх захирлын удирддаг Зээлийн хорооны шийдвэрийг хянаж үзээд эрсдэлтэй гэж үзвэл тус шийдвэрийг хэрэгжүүлэхэд "Хориг тавих" эрхтэй. Тиймээс ТУЗ-ийн Эрсдэлийн удирдлагын хороо нь банкны бүхий л томоохон эрсдэлүүдэд анхаарч, удирдан чиглэл өгч ажилладаг болно. Тус хороо нь тайлант хугацаанд нийт 25 удаа хуралдаж, 91 асуудал хэлэлцсэн байна.

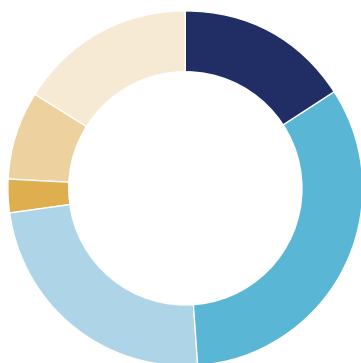
Эрсдэлийн удирдлагын хорооны зөвлөмжийн дагуу ТУЗ нь дараах гол бичиг баримтуудыг батлан Гүйцэтгэх удирдлагад хэрэгжүүлэх чиг үүрэг өгч хянадаг болно. Үүнд:

1. Risk Appetite Framework / Risk Appetite Statement
Эрсдэлийн аппетитийн бодлого бичиг баримт
2. Эрсдэлийн лимитүүд
3. Зээлийн бодлого
4. Зээлийн хорооны дүрэм
5. Комплаенсийн бодлого
6. Засаглалын кодекс дахь бодлогын бичиг баримтууд:
 - Ёс зүйн дүрэм
 - Авлигын эсрэг бодлого
 - Сонирхлын зөрчилтэй асуудлыг шийдвэрлэх журам
 - Мэдээллийн тэнцвэртэй байдлын бодлого
 - Луйврын эсрэг бодлого
 - Улс төрийн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх бодлого
 - Зөрчлийн мэдээлэх тухай бодлого – шүгэл үлээх

Эрсдэлийн удирдлагын хорооны тогтмол авдаг тайлангууд:

1. Эрсдэлийн тайлан:
 - Санхүүгийн эрсдэл:
 - Зах зээлийн эрсдэл
 - Зээлийн эрсдэл
 - Зээлийн багцын мэдээлэл – сар бүрээр
 - Санхүүгийн бус эрсдэл:
 - Үйл ажиллагааны эрсдэлийн тайлан
 - Комплаенсийн эрсдэлийн тайлан
 - МУТСТэмцэх үйл ажиллагааны тайлан
2. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшний Эрсдэлийн удирдлагын хорооны тайлан
3. Зээлийн хорооны тайлан
4. Зээлийн хорооны шийдвэр
5. Эрсдэлийн бодлогын хэрэгжилт – RAF/RAS эрсдэлийн метрикүүдийн хэрэгжилт

Хэлэлцсэн асуудлууд

16%

Банкны бизнес төлөвлөгөөний гүйцэтгэл, санхүүгийн үр дүн

33%

Дотоод аудитын тайланг тайлагнах

24%

Дотоод аудитын үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийг тайлагнах, төлөвлөгөөг батлуулах

3%

Монголбанкны шалгалтын үр дүн

8%

Хөндлөнгийн аудитын үр дүн

16%

Бусад

Аудитын хороо

Голомт банкны ТУЗ-ийн дэргэдэх Аудитын хороо нь 2023 онд 5 гишүүнтэйгээр үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд Аудитын хорооны даргаар хараат бус гишүүн Жеймс Б.Двайер ажиллаж байна.

Аудитын хороо нь дараах үйл ажиллагаатай холбоотой чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг.

- Санхүүгийн тайлантай холбоотой
- Дотоод хяналтын тогтолцоотой холбоотой
- Дотоод аудитын үйл ажиллагаатай холбоотой
- Хөндлөнгийн аудитын үйл ажиллагаатай холбоотой
- Комплаенсын үйл ажиллагаатай холбоотой
- Тайлагналын үйл ажиллагаатай холбоотой
- Бусад үйл ажиллагаатай холбоотой

Аудитын хороо нь 2023 онд ээлжит болон ээлжит бусаар нийт 10 удаа, дунджаар 92%-ийн ирцтэй хуралдаж, 37 асуудал хэлэлцэн шийдвэрлэсэн.

Аудитын хороо нь шаардлагатай тохиолдолд хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд тусгайлсан хяналт, шалгалтын ажлыг зохион байгуулах, банкны нууцад хамаарах баримт, материалтай танилцах, холбогдох албан тушаалтнаар мэдээлэл гаргуулах эрхтэй байна. Дотоод аудитын болон хөндлөнгийн аудитын тайлан, илэрсэн зөрчил, зөвлөмжүүд нь Аудитын хороонд шууд тайлагнагддаг.

Аудитын хороо нь банкны сар бүрийн санхүүгийн үзүүлэлтүүдийг хянаж, Удирдлагын багт үүрэг, зөвлөмж өгдөг. Мөн хөндлөнгийн аудитын тайлан, Монголбанкны шалгалтын үр дүнг хэлэлцэж, батлах саналыг ТУЗ-д хүргүүлж ажилладаг.

Аудитын хороо нь нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, хууль эрх зүйн орчинд гарч буй санхүүгийн тайлагналд нөлөө үзүүлэхүйц өөрчлөлтүүд, банкны нэр хүндийн эрсдэлд оруулж болзошгүй асуудлын талаар байнгын мэдээлэлтэй байдаг.

Аудитын хороо нь Дотоод аудитын үйл ажиллагааны эрх, үүргийг тусгасан дүрэм, үйл ажиллагааны журам, эрсдэлд суурилсан дотоод аудитын төлөвлөгөөг хэлэлцэж, холбогдох саналыг ТУЗ-д хүргүүлдэг. Мөн Дотоод аудитын үйл ажиллагааны үр дүнтэй байдлыг, үйл ажиллагаандаа олон улсын стандарт, арга аргачлал, сайн туршлагыг нэвтрүүлж буй эсэхийг болон аудитын тайлан, тайлангаар өгөгдсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хянадаг. Аудитын хороо нь Аудит хариуцсан захирлыг томилох, чөлөөлөх саналыг ТУЗ-д хүргүүлж, дотоод аудитын үйл ажиллагааны нэгжүүдийн ажлын гүйцэтгэлийг үнэлж, цалин урамшууллыг тогтоодог.

Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшууллын хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшуулал, Нэр дэвшүүлэх хорооны үйл ажиллагаанаас Нэр дэвшүүлэх үйл ажиллагаатай холбоотой хэсгийг салган шинээр байгуулсантай холбоотойгоор тус хороог 3 гишүүнтэйгээр өөрчлөн байгуулж, ТУЗ-ийн 2023 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдрийн тогтоолын хавсралтаар хорооны дүрмийг шинэчлэн батлав.

Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшууллын хорооны бүрэлдэхүүн дараах байдлаар ажиллаж байна. Үүнд:

Дарга:

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Жэймс Б. Двайер

Гишүүд:

ТУЗ-ийн дарга Ч.Мөнхцэцэг

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Александр Пикер

Тус хороо нь Голомт банкны Засаглалын кодекс болон түүнд багтсан бүх бодлогуудын хэрэгжилтийн асуудлыг хамаардаг ба Гүйцэтгэх удирдлагыг сонгон шалгаруулах, томилох, чөлөөлөх, цалин хөлс, урамшууллын системийг боловсруулах, батлахад ТУЗ-д санал, зөвлөмж өгч ажилладаг болно. Хороо нь ТУЗ-ийн гишүүд, банкны гүйцэтгэх удирдлагатай холбоотой шалгаруулалт, цалин, урамшууллыг зөв зохистой тодорхойлж, тэдний ажлын үр дүнг хэлэлцэж, дүгнэх, ТУЗ-д санал болгох, зөвлөх зорилго, үүрэгтэй хороо юм.

Тус хороо нь улиралд нэг удаа хуралдах ээлжит хурлын товтой ба энэ нь жилийн эхэнд батлагдаж төлөвлөгддөг. Мөн хэлэлцэх асуудлаас хамаараад тухай бүр ээлжит бус хурал зарлан хуралдуулж ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд Засаглалын хороо нь Гүйцэтгэх удирдлагын багийн ажлын гүйцэтгэлийг Гүйцэтгэх захиралтай хамтран хийж, гэрээний гүйцэтгэлийг хэмжих гол нөхцөлүүдийг шинэчлэн сайжруулж ажилласан. Ингэснээр Гүйцэтгэх удирдлагын томилгоо, хариуцлага, гүйцэтгэлийн үнэлгээ, урамшууллын тогтолцоог цогц хэлбэрээр бүрдүүлэн ажиллаж байна.

Банкны үйл ажиллагаа хөгжиж, бизнесийн цар хүрээ тэлж, зах зээлийн орчин өөрчлөгдөх тусам банкны бүтэц зохион байгуулалт дагаж сайжирч байдаг. Засаглалын хороо нь банкны бүтэц зохион байгуулалтыг өөрчлөх асуудлыг дэлгэрэнгүй хэлэлцэж, хариуцдаг ба Хорооны зөвлөмжийн дагуу ТУЗ-өөс хэлэлцүүлэн батлуулдаг болно.

Нэр дэвшүүлэх хороо

ТУЗ-ийн дэргэдэх Засаглал, Ёс зүй, Цалин урамшуулал, Нэр дэвшүүлэх хорооны үйл ажиллагаанаас нэр дэвшүүлэх үйл ажиллагаатай холбоотой хэсгийг салган Нэр дэвшүүлэх хороог ТУЗ-ийн 2023 оны 03 дугаар сарын 29-ний өдрийн тогтоолоор 3 гишүүнтэйгээр шинээр байгуулан шинэчилсэн дүрмийг баталсан.

Нэр дэвшүүлэх хорооны бүрэлдэхүүн:

Дарга:

ТУЗ-ийн Хараат бус гишүүн Александр Пикер

Гишүүд:

ТУЗ-ийн дарга Ч.Мөнхцэцэг

ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн Роберт В.Ван Свитен

Тус хороо нь банкны Хүний нөөцийн бодлогын хэрэгжилтийг хангахтай холбоотой дүрэм, журамтай танилцаж, хянан хэлэлцэж зөвлөмжөө өгч ажилладаг. Тиймээс банкны борлуулалт болон төвийн нэгжийн цалингийн систем, тэдгээрийн гүйцэтгэлд суурилсан урамшууллын систем, сонгон шалгаруулах журам, ажилтанд хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр зээл олгох журам, ажилтнуудын халамж тэтгэмжийн журам гэх зэрэг холбоотой бичиг баримтуудтай танилцаж, санал өгдөг. Мөн хүний нөөцтэй холбоотой дараах явцын тайлангуудтай танилцдаг болно. Үүнд:

- Дараа жилийн Хүний нөөцийн төлөвлөгөө, цалин урамшууллын зардлыг энэхүү хороогоор урьдчилан хэлэлцэж, саналаа өгсний дараа нэгдсэн банкны төсөв, төлөвлөгөөнд тусгагддаг болно.
- Хүний нөөцийн удирдах газрын захирлаас хүний нөөцтэй холбоотой гол анхаарал асуудлууд, хийх ажлын төлөвлөгөөтэй танилцдаг.
- Хүний нөөцийн хөдөлгөөн, шилжилт хөдөлгөөний анализ хийж, ирээдүйн төлөвлөгөө, соёлын арга хэмжээнүүдийг авч ажилладаг.

Бодлогын шинэчлэл:

Шинэ стратеги, гадаад орчны өөрчлөлттэй холбогдуулан Голомт банк тайлант хугацаанд томоохон бодлогын бичиг баримтуудаа шинэчиллээ.

- Мэдээллийн технологийн бодлого
- Мэдээллийн аюулгүй байдлын бодлого
- Дата удирдлагын бодлого
- Актив пассивын удирдлагын бодлого
- Хүний нөөцийн удирдлагын бодлого
- Маркетингийн бодлого
- Харилцагч төвтэй банкны бодлого
- Бизнесийн процессын удирдлагын бодлого
- Эрсдэлийн удирдлагын бодлого, эрсдэлийн аппетит бичиг баримт
- Зээлийн бодлого

Бүтэц, зохион байгуулалт:

Банкны үйл ажиллагааг тогтвортой, үр дүнтэй явуулахын тулд бүтэц, зохион байгуулалтад дараах сайжруулалтыг хийж, өөрчлөлт оруулав.

1. Дижитал шилжилтийн газар байгуулах;
2. Харилцагчийн бүртгэлийн газар байгуулах;
3. Зээл цуглуулах газар байгуулах;
4. Харилцагчийн үйлчилгээний газар байгуулах;
5. Зээлийн газрын бүтцийг өөрчлөх;
6. Бизнес процесс менежментийн газрыг татан буулгах;

Ингэснээр Голомт банк нийт 19 газартайгаар үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Дотоод аудитын үйл ажиллагаа

Дотоод аудиторуд мэргэжлийн ур чадвараа дараагийн түвшинд гаргаж, Олон улсын Дотоод аудитын институтээс олгодог CIA, CEN, CompTIA A+, “IBM data science professional” сертификатыг авснаар Голомт банкны нийт аудиторын 22 хувийг олон улсын цол зэрэгтэй, мэргэшсэн аудитор эзэлж байна.

Голомт банкны дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь Олон улсын Дотоод аудиторуудын институт (The Institute of Internal Auditors)-ийн гаргасан Дотоод аудитын мэргэжлийн туршлагын олон улсын хүрээнд нийцсэн бөгөөд үндсэн зорилго нь эрсдэлд суурилсан, хараат бус, бодит баталгаажуулалт хийх, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх замаар Банк, түүний нэгж, үйл ажиллагааг сайжруулах, үнэ цэн нэмэх, стратеги зорилгодоо хүрэхэд нь туслахад чиглэдэг.

Бүтэц, тайлагнал

Голомт банкны Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь Аудитын хороо болон Эрсдэлийн удирдлагын хорооны үйл ажиллагаагаар дамжуулан хяналтын чиг үүргээ хэрэгжүүлдэг. Банкны нэгжүүд нь эрсдэлийн удирдлага болон дотоод хяналтын тогтолцоогоо бүрдүүлж, өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдлагаар хангах үүрэгтэй байдаг бол Аудитын хороо нь банкны дотоод хяналтын тогтолцооны үр дүнтэй байдалд анхаарч, үнэлэлт, дүгнэлт өгөх үүрэгтэй. ТУЗ-ийн Аудитын хороо нь тус чиг үүргээ хэрэгжүүлэх зорилгоор банкны Гүйцэтгэх удирдлагын багаас хараат бус бүтэцтэй Дотоод аудитын үйл ажиллагааг зохион байгуулдаг бөгөөд Төлөөлөн удирдах зөвлөл нь Аудит хариуцсан захирлыг томилох, Дотоод аудитын үйл ажиллагааны дүрэм, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны журам, стратеги болон жил бүрийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, эрсдэлд суурилсан аудитын төлөвлөгөө, зардлын төсвийг баталдаг.

Дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь Аудит хариуцсан захирлын эрхлэх асуудлын хүрээнд хамаарах Дотоод аудитын газар, Дата анализын алба гэсэн бүтцийн нэгжүүдтэй, 35 ажилтны батлагдсан орон тоотойгоор үйл ажиллагаа явуулж байна. Дотоод аудитын газар нь Ерөнхий аудитын хэлтэс, Мэдээллийн технологийн аудитын хэлтэс, Зайны аудит, Чанарын баталгаажуулалтын хэлтсээр дамжуулан чиг үүргээ хэрэгжүүлдэг.

Голомт банкны Дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь 2021 онд Олон улсын нэр хүндтэй байгууллагаар Хөндлөнгийн чанарын баталгаажуулалт хийлгэж, олон улсын Дотоод аудиторуудын институт (The Institute of Internal Auditors)-ийн Дотоод аудитын мэргэжлийн туршлагын “Олон улсын хүрээ /IPPF/-г бүрэн хангаж байна” гэх сайн үнэлгээ авсан Монгол Улсын анхдагч байгууллага юм. Мөн жил бүр дотоод чанарын баталгаажуулалтыг хийж, Дотоод аудитын мэргэжлийн туршлагын Олон улсын хүрээ /IPPF/-г хангах, үйл ажиллагааг нийцүүлэх ажлыг хийж байна.

Хамрах хүрээ, аргачлал

Дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь эрсдэлд суурилсан аргачлал ашигладаг бөгөөд улирал бүр банкны бизнес төлөвлөгөө, нэгж, үйл ажиллагаанд эрсдэлийн үнэлгээ хийж, үр дүнд үндэслэн аудитын төлөвлөгөө болон хамрах хүрээг тодорхойлж байна.

Банк нь стратеги зорилтууддаа хүрэх, тодорхойлсон эрсдэлийн аппетитынхаа хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулахад банкны засаглал, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтын тогтолцоо хангалттай, үр дүнтэй байгаа эсэхийг Дотоод аудитын газар үнэлж, үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн зөвлөмж хүргүүлэх, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх замаар банкны үйл ажиллагаанд үнэ цэн нэмж байна. Зөвлөх үйлчилгээг банкны менежментийн багийн хүсэлтээр хийдэг бөгөөд засаглал, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтын тогтолцоог сайжруулах зорилгоор, удирдлагын болон гүйцэтгэх чиг үүрэг хүлээлгүйгээр банкны нэгж, үйл ажиллагаанд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг.

Дотоод аудитын үйл ажиллагаа

- Дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь дотоод чанарын баталгаажуулалт хийдэг бүтцийг бий болгож, чанарын баталгаажуулалт, сайжруулах хөтөлбөрт байнгын хяналт хийж, дүгнэлт өгдөг, үйл ажиллагааг сайжруулах, олон улсын сайн туршлагатай нийцүүлэх чиг үүргийг хэрэгжүүлж, үйл ажиллагааг тасралтгүй сайжруулж байна.
- Дата анализын тусламжтайгаар аудитын үйл ажиллагааг дэмжих, аудитын аргачлалыг сайжруулах, аудитын хамрах хүрээ, зорилгыг оновчтой тодорхойлох, аудитын нөөцийг хэмнэхэд чиглэсэн дашбоард, сэжигтэй гүйлгээний анализын тайлан, эрсдэлийн үнэлгээний автоматжуулалт, RPA / robotic process automation/ хөгжүүлэлтүүд хийж, аудитын үйл ажиллагаанд нэвтрүүлсэн.
- Дотоод аудитын үйл ажиллагаа нь 2023 онд аудит хийхдээ сайн засаглалын зарчмуудын хэрэгжилт, банкны стратеги төлөвлөгөөний гүйцэтгэл, шинэ тутам бий болж буй эрсдэлд төвлөрч ажилласан. Мөн гадны байгууллагад зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж мэдлэг, туршлагаа хуваалцсан нь Голомт банкны Дотоод аудитын үйл ажиллагааг сурталчилсан үйл явдал болов.
- Дотоод аудиторуд мэргэжлийн ур чадвараа дараагийн түвшинд гаргаж, Олон улсын Дотоод аудитын институтээс олгодог CIA /Certified Internal Auditor/ цолыг шинээр 1 аудитор, CEH /Certified Ethical hacker/, CompTIA A+ /The Computing Technology Industry Association/, "IBM data science professional certificate" мэргэшлийн сертификатыг тус бүр 1 аудитор авч, нийт аудиторын 22 хувийг олон улсын цол зэрэгтэй, мэргэшсэн аудитор эзэлж байна.

Удирдлагын баг

Норихико Като
Гүйцэтгэх захирал

Г.Ганболд
Ерөнхийлөгч

А.Одонбаатар
Гүйцэтгэх захирлын
орлогч

М.Сайнбилэг
Мэдээллийн технологи
хариуцсан захирал

С.Мөнхтуяа
Санхүүгийн удирдлагын
газрын захирал

М.Наранхүү
Зээлийн газрын захирал

Т.Отгон
Эрсдэлийн удирдлагын
газрын захирал

Б.Содболор
Нөөцийн удирдлагын
газрын захирал

Ц.Байгалмаа
Иргэдийн банкны газрын
захирал

Б.Сугар-Эрдэнэ
Байгууллагын банкны
газрын захирал

А.Ганчимэг
Байгууллага хөгжлийн
газрын захирал

Б.Учрал
Дижитал банкны газрын
захирал

Г.Уянга

Хүний нөөцийн удирдлагын
газрын захирал

Н.Очирхуяг

Маркетинг, олон нийттэй
харилцах газрын захирал

Б.Энхзаяа

Олон улсын банкны
газрын захирал

О.Батцэнгэл

Мэдээлэл технологийн
газрын захирал

Ж.Оюун

Дижитал шилжилтийн
газрын захирал

Ё.Пүрэвбат

Бүртгэл тооцооны газрын
захирал

Г.Мандах

Харилцагчийн бүртгэлийн
газрын захирал

Х.Пүрэвдорж

Захиргааны газрын
захирал

А.Нямсүрэн

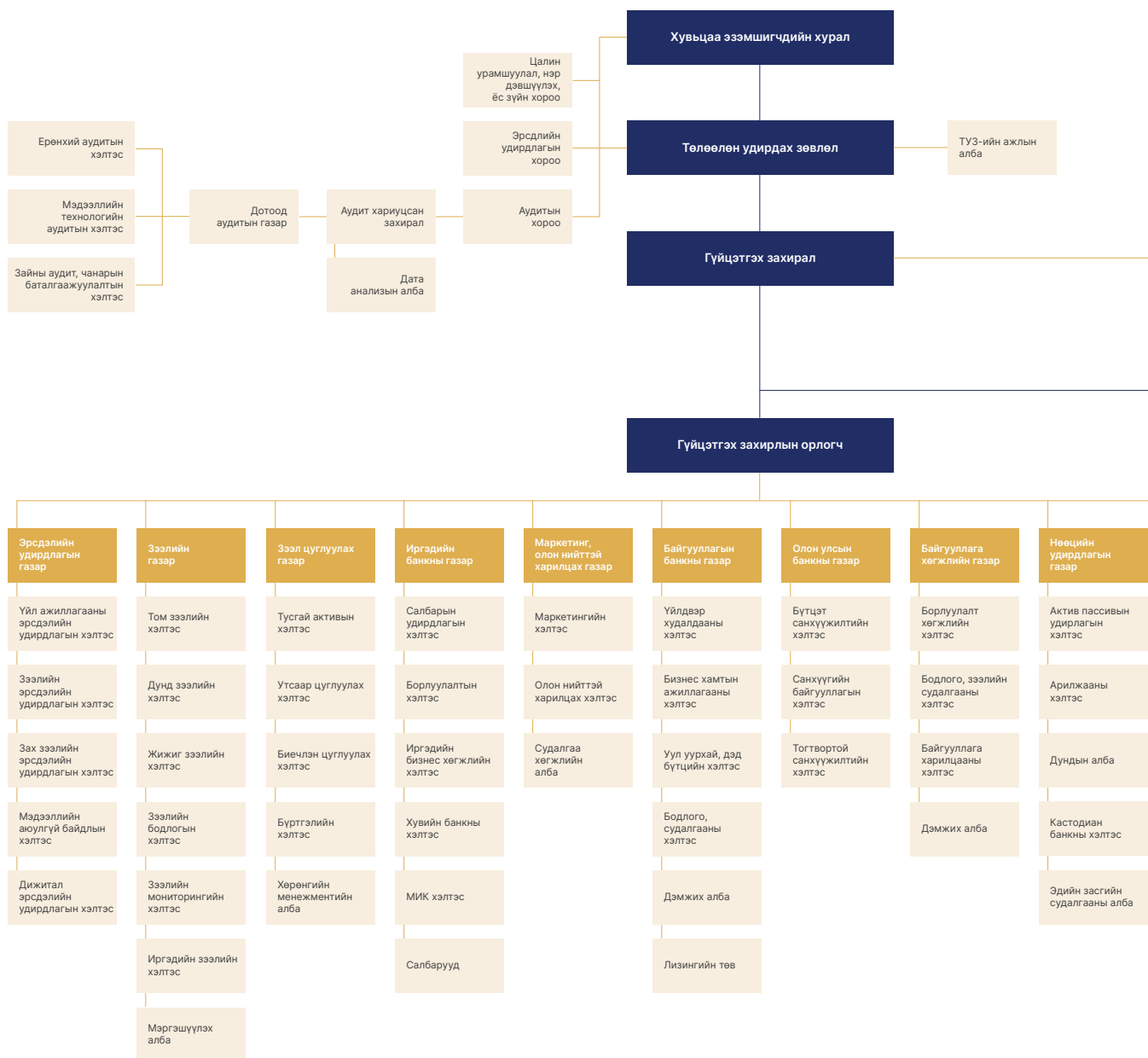
Харилцагчийн үйлчилгээний
газрын захирал

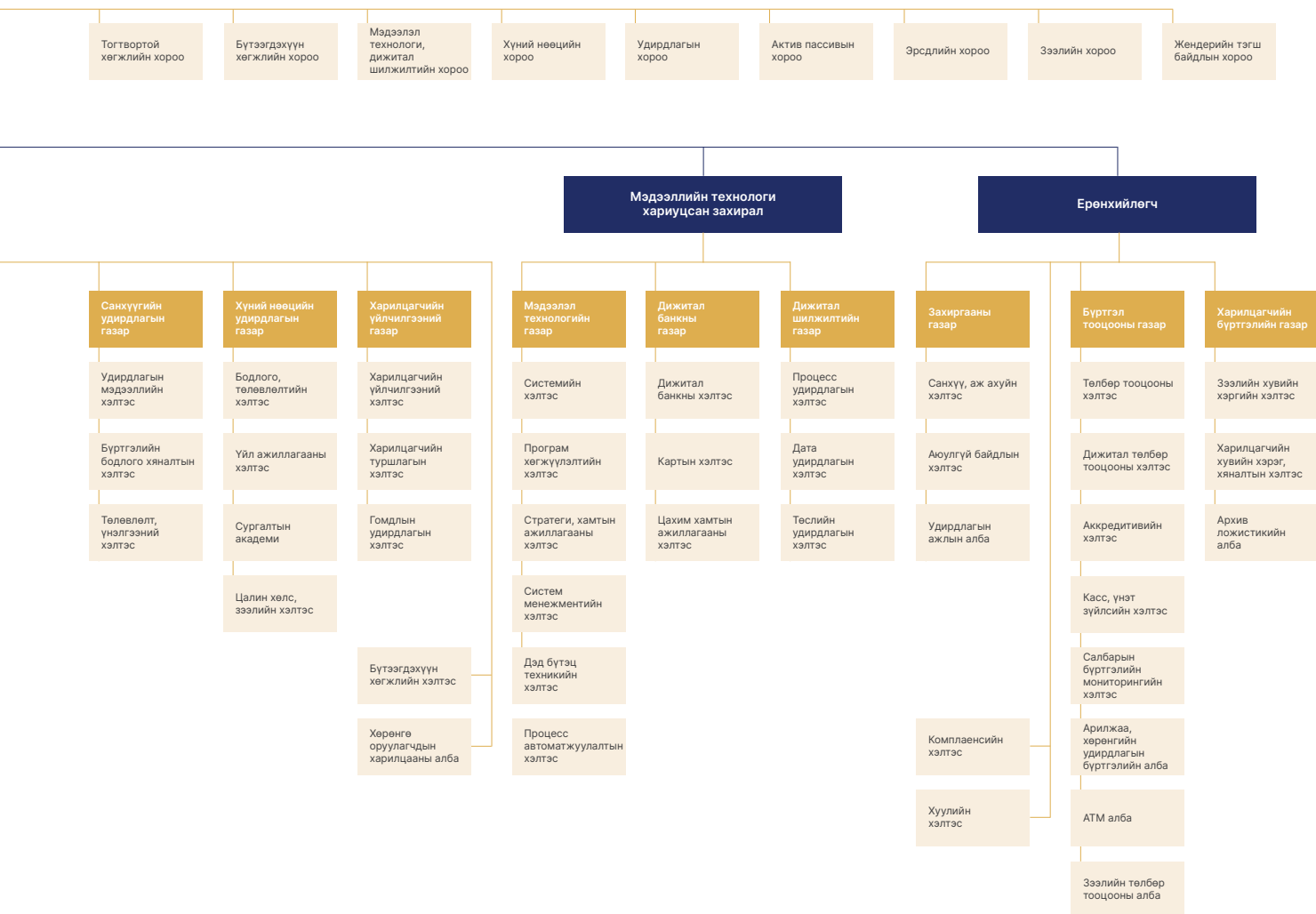

Б.Энхтүвшин

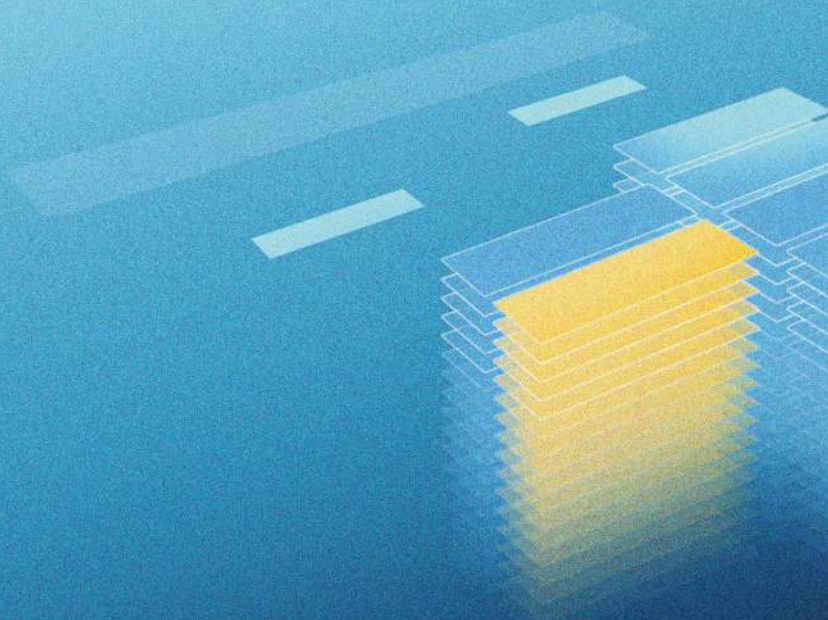
Зээл цуглуулах газрын
захирал

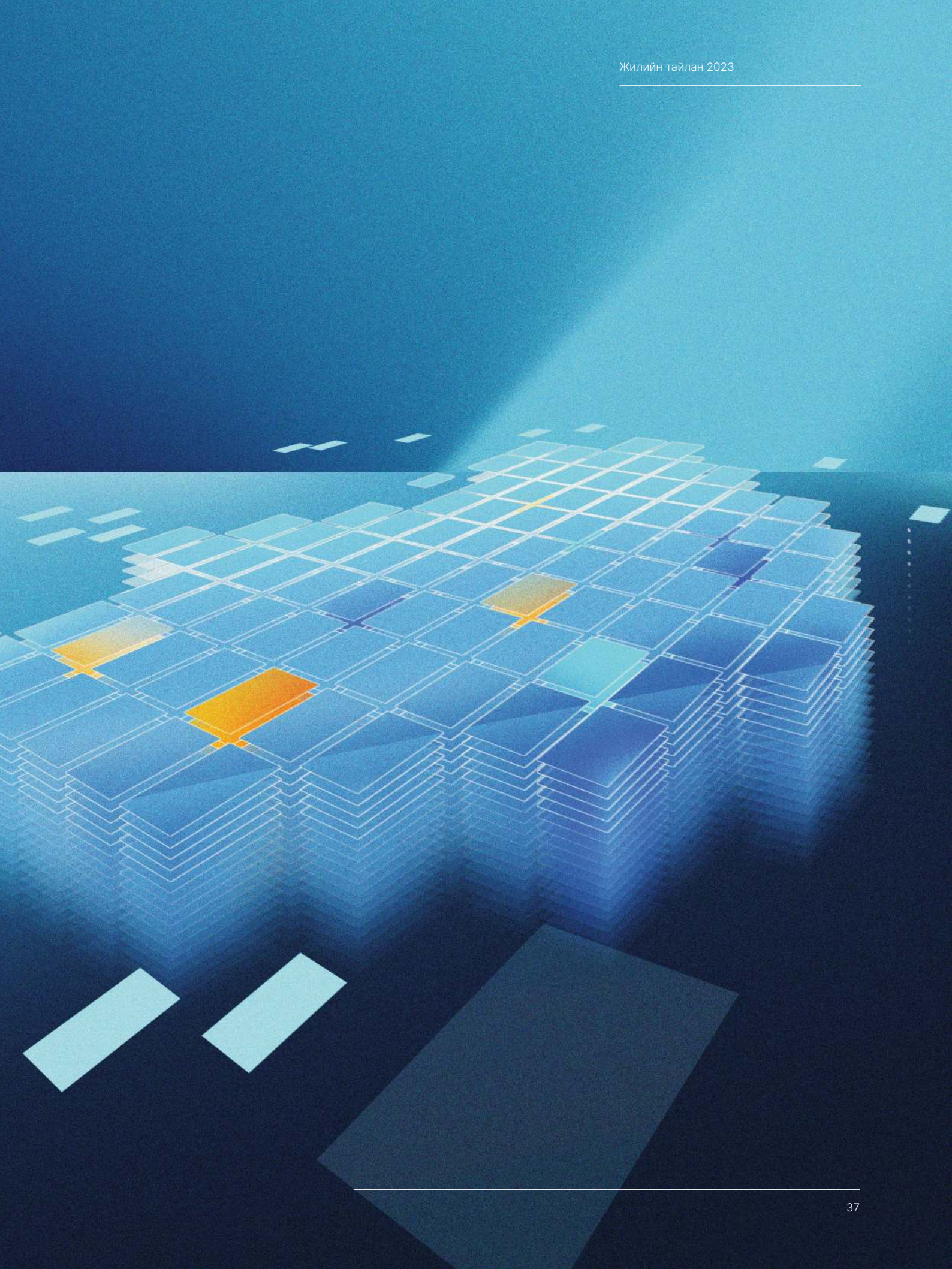
Бүтэц, зохион байгуулалт

Эдийн засаг, санхүүгийн тойм

Эдийн засаг, санхүүгийн тойм

Татварын дараах
цэвэр ашиг

209.2

тэрбум төгрөг

Монгол Улс 2023 онд 66.7 сая тонн коксжих нүүрс экспортолж, түүхэн дээд хэмжээг эвдлээ. Ингэснээр эдийн засгийн өсөлт 7.0%-д хүрч, төлбөрийн тэнцэл 1.46 тэрбум ам.долларын ашигтай гарснаар эдийн засгийн бүх үзүүлэлт харьцангуй эерэг гарлаа. Эдийн засгийн өсөлт өндөр, төлбөрийн тэнцлийн ашгаар өдөөгдсөн мөнгөний нийлүүлэлт өндөр байсан нь банкны салбарын ашигт ажиллагаанд нөлөөлж, Голомт банкны татварын дараах цэвэр ашиг 209.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өнгөрсөн оноос 80% өссөн үзүүлэлт юм.

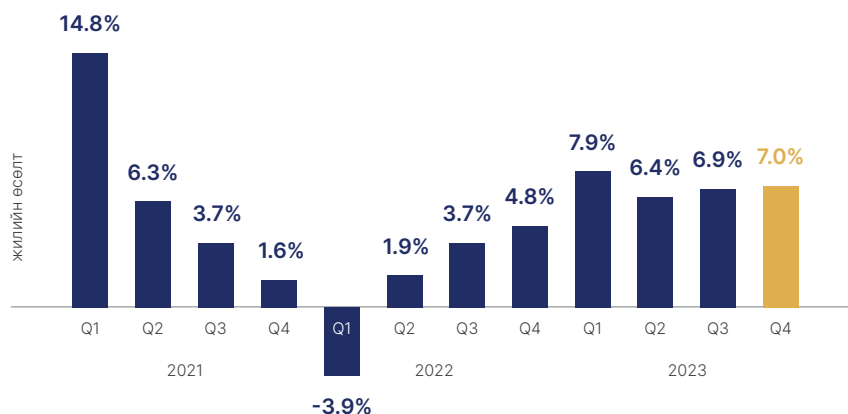
Эдийн засгийн тойм

Дэлхийн эдийн засгийн орчинд тодорхой бус байдал өндөр байгаа ч Монгол Улсын хувьд 2023 он эдийн засгийн болон олон улсын харилцаа таатай байж, зээлжих зэрэглэлээ тогтвортой В түвшиндээ хэвээр хадгалж, бодит эдийн засаг оны эцэст 7%-аар өслөө.

Дэлхийн эдийн засаг 2023 онд 3.1% өссөн ч энэ нь түүхэн дундаж өсөлт 3.8% (2000 он - 2019 он)-аас бага байна. Холбооны нөөцийн сан, Европын төв банк зэрэг дэлхийн томоохон төв банкнууд 2023 оны турш мөнгөний хатуу бодлого баримталж, цар тахлын дараах өндөр инфляцтай тасралтгүй тэмцлээ. Үр дүнд нь инфляц алгуур буурч, төв банкнуудын зорилтот түвшин рүү дөхөж байгаа ч дэлхийн улс орнуудын, тэр дундаа хөгжиж буй орнуудын эдийн засаг цар тахлын өмнөх түвшинд хүрэх нь хол байгааг “Дэлхийн эдийн засгийн төлвийн тайлан”-даа ОУВС дурджээ.

Бодит эдийн засгийн өсөлт

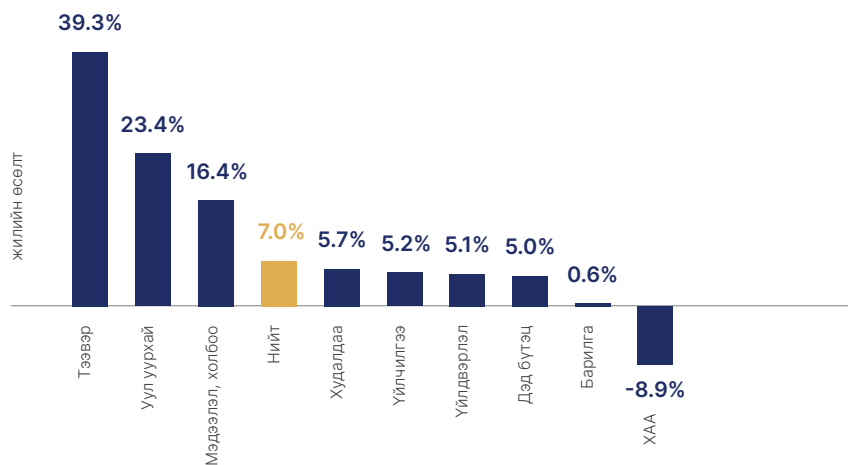

Эх сурвалж: Үндэсний Статистикийн Хороо

Хэдийгээр дэлхийн эдийн засгийн орчинд тодорхой бус байдал өндөр байгаа ч манай улсын хувьд 2023 он эдийн засгийн болон олон улсын харилцаа таатай байж, зээлжих зэрэглэлээ тогтвортой В түвшиндээ хэвээр хадгалж, бодит эдийн засаг оны эцэст 7%-аар өслөө.

БНХАУ-ын хилийн боомтууд бүрэн нээгдсэнээс хойш экспорт эрчимтэй өсөж, нүүрсний экспорт түүхэн дээд хэмжээнд буюу 66.7 сая тонн (коксжих нүүрс) хүрсэн нь эдийн засгийн идэвхжилийг голлон дэмжлээ. Гэсэн хэдий ч манай улсын худалдааны гол түнш БНХАУ-ын үл хөдлөх салбарын уналт нь эдийн засгийн өсөлтийг удаашруулах хүлээлттэй байгаа нь экспортын түүхий эдийн эрэлт болон үнэд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлтэй байна. Түүнчлэн Монголбанк энэ оны турш бодлогын хүүг 13%-ийн өндөр түвшинд хэвээр хадгалж байгаа нь зээлийн хүү, санхүүжилтийн өртгийг нэмэгдүүлж бизнесийн салбарт сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлтэй тул макро эдийн засгийн зохистой бодлого хэрэгжүүлэх нь 2024 оны эдийн засгийн төлөвт чухал байна.

Эдийн засгийн өсөлт /салбараар/

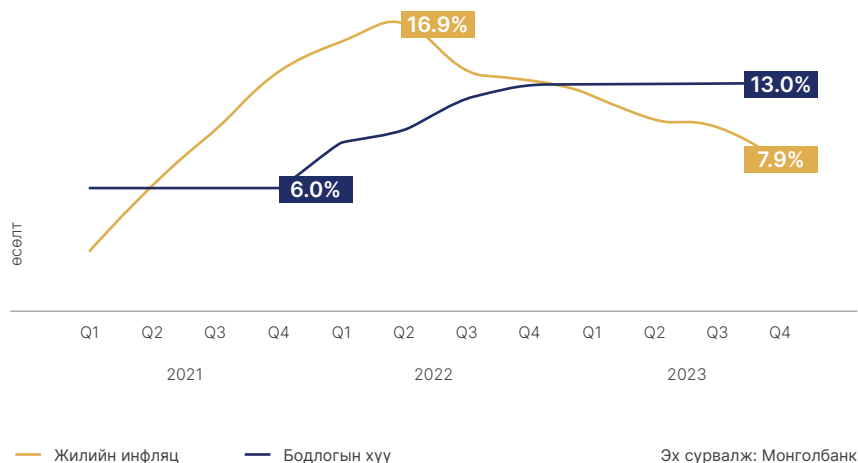

Эх сурвалж: Үндэсний Статистикийн Хороо

Эдийн засгийн засгийн өсөлтийг салбараар авч үзвэл, нүүрс, зэсийн баяжмал, газрын тосын олборлолт сайжирснаар уул уурхайн салбарын өсөлт 2023 онд 23.4%-д хүрч өсжээ. Энэ нь зам, тээврийн салбарын өсөлтийг үнэмлэхүй дэмжлээ. Тухайлбал зам, тээврийн салбар 2023 онд нийт 107.4 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оноос 76.6%-аар өсөж, тээвэрлэсэн нийт ачааны 87.6%-ийг уул уурхайн салбарын бүтээгдэхүүн бүрдүүлсэн байна. Түүнчлэн 2023 онд шинэ үүрэн холбооны операторын үйл ажиллагаа тэлснээр мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарын өсөлт 16.7%-д хүрсэн байна.

2023 оны хүйтэн, ган зуд ихтэй жил ХАА-н салбарын өсөлтөд сөргөөр нөлөөлж, тус салбар 8.9%-ийн уналттай байна. Тухайлбал, 2023 оны байдлаар хорогдсон малын тоо 4.9 сая толгойд хүрч, хорогдлын хувь 7.5% болжээ. Энэ нь 2022 оны малын хорогдлын тоотой харьцуулахад 7.4 дахин өссөн үзүүлэлт юм. Малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр нь авч үзвэл, хонь 2,174.2 мянга, ямаа 2,053.3 мянга, үхэр 415.5 мянга, адуу 269.7 мянга, тэмээ 8.8 мянган толгойгоор тус тус хорогдсон байна. Нийт хорогдсон малын 41.7 хувийг ямаа, 44.2 хувийг хонь эзэлж байна.

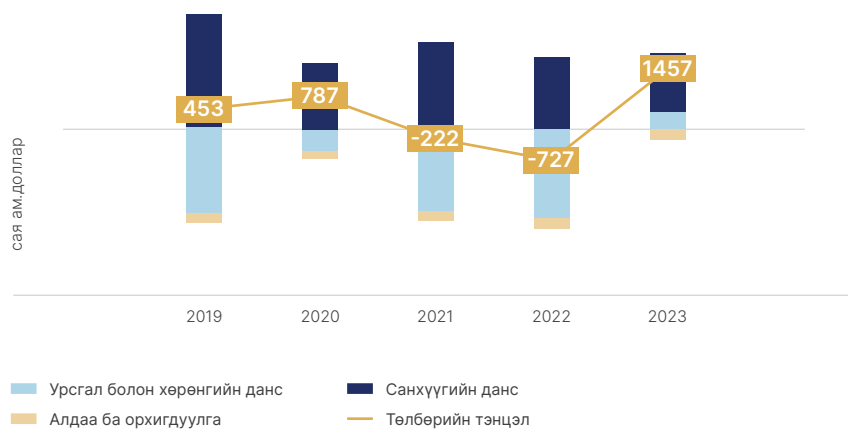
Бодлогын хүү ба инфляц

Улсын инфляц 2023 оны эцэст 7.9%-д хүрч, Монголбанкны инфляцын зорилтот түвшин болох 6% (+-2) интервалд хүрлээ. 2022 оны 2-р улиралд 16.9%-д хүрээд байсан инфляц үүнээс хойш алгуур буурч, 2023 оны эцэст 7.9%-д хүрсэн нь төв банкны мөнгөний хатуу бодлого 2023 оны турш үргэлжилсэн, түүхий эдийн үнэ олон улсын зах зээл дээр буурсан зэрэг нь голлон нөлөөллөө.

Харин ирэх онд инфляц эрэлтийн шалтгаантай нэмэгдэх хүлээлттэй байгаа бөгөөд 2024 оны алдагдалтай батлагдсан төсөв нь хэт өөдрөг төсөөлөлтэй төсвийн орлого зорилтот түвшиндээ хүрэхгүй байх, төсвийн зардал нэмэгдэх зэрэг эрсдэлүүд болон хүлээгдэж буй цалин, тэтгэврийн өсөлт зэргээс хамаарч инфляцад үзүүлэх дарамт нэмэгдэхээр байна.

Төлбөрийн тэнцлийн бүтэц

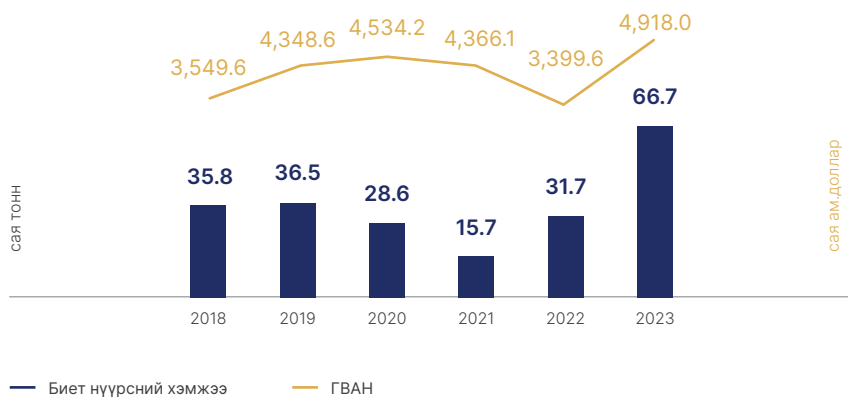

Эх сурвалж: Үндэсний Статистикийн Хороо

Төлбөрийн тэнцэл 2022 онд 727 сая ам.долларын алдагдалтай байсан бол 2023 оны гүйцэтгэлээр 1,457 сая ам.долларын ашигтай гарлаа. Сүүлийн 16 жил алдагдалтай байсан урсгал данс 2023 онд 244.5 сая ам.долларын ашигтай гарлаа. Урсгал данс ашигтай гарахад бараа худалдааны экспорт нэмэгдэж, барааны худалдааны тэнцэл 4.4 тэрбум ам.долларын ашигтай гарсан нь нөлөөлсөн бол үйлчилгээний худалдааны тэнцэл 2.7 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч алдагдал өмнөх оноос 11%-аар өсжээ.

Харин санхүүгийн дансны тэнцэл 2023 онд 1.4 тэрбум ам.долларын ашигтай гарсан нь өмнөх оноос 16%-аар буурчээ. Санхүүгийн дансны ашиг буурахад гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт 2023 онд өмнөх оноос 29.4%-аар буурч, багцын хөрөнгө оруулалт дансны урт хугацаат зээлийн эргэн төлөлт 413 сая ам.доллараар өссөн нь тус тус нөлөөлсөн байна.

Гадаад валютын албан нөөц, нүүрсний биет хэмжээ

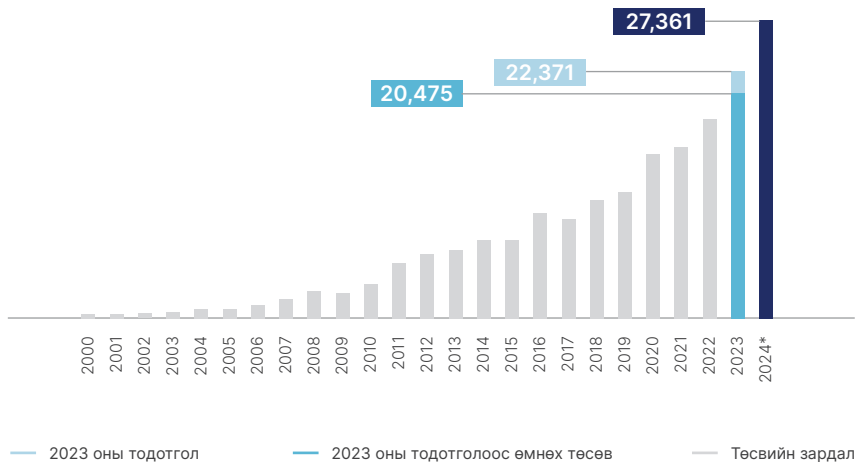
Эх сурвалж: Монголбанк

Манай улс 2023 онд 66.7 сая тонн коксжих нүүрс экспортолсон нь түүхэн дээд хэмжээ төдийгүй өмнөх оноос 2 дахин нэмэгджээ. Түүнчлэн 2023 онд Уул уурхайн бүтээгдэхүүний биржийн тухай хууль батлагдаж, 7-р сарын 1-ээс хэрэгжиж эхэлсэн. Уул уурхайн бүтээгдэхүүнийг биржээр дамжуулан арилжаалах эрх зүйн орчин ийнхүү бүрдсэн нь энэ салбарт гарсан онцлох үйл явдал байлаа. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний арилжааг биржээр дамжуулан нээлттэй, ил тод, шударга зохион байгуулж, зах зээлийн бодит үнэ тогтох боломж бүрдүүлэх нь эдийн засгийн өсөлтөд салбарын оруулах хувь нэмрийг нэмэгдүүлэх боломж юм.

Харин гадаад валютын албан нөөц өмнөх оноос 1,519 сая ам.доллараар өсөж, 2023 онд 4,918 сая ам.долларт хүрлээ. Валютын нөөц ийнхүү хуримтлагдаж байгаа нь төгрөгийн гадаад валюттай харьцах ханш чангарахад голлон нөлөөлж, оны эцэст төгрөг ам долларын эсрэг 1%-аар чангараад байна.

Төсвийн зардал

Төсвийн зардал нэмэгдсэнээр мөнгөний хатуу бодлогын нөлөө саарч, инфляц хөөрөгдөх эрдсэлийг үүсгэв.

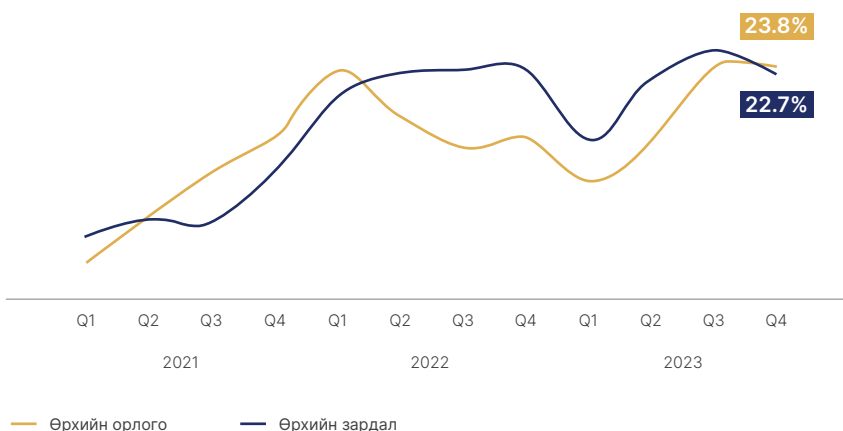
Эх сурвалж: Сангийн яам

2023 оны 6-р сард төсвийн тодотголоор эдийн засгийн сэргэлт эрчимжиж байгаатай холбогдуулан төсвийн зардлыг 1.9 их наяд төгрөгөөр өсгөж 22.4 их наяд төгрөгт хүргэх шийдвэр гарсан. Ийнхүү төсвийн зардал, тэр дундаа төрийн албан хаагчдын цалин хөлсний зардал нэмэгдсэнээр мөнгөний хатуу бодлогын нөлөө багасаж, инфляц 8-р сараас эхлэн эргэн хөөрөгдөж эхэлсэн. Харин жилийн эцэст суурийн нөлөө болон олон улсын зах зээлд түүхий эдийн үнэ буурч, нийлүүлэлтээр дамжсан инфляцын нөлөө багасаж, жилийн эцэст инфляц 7.9%-тай гарсан байна.

Цаашлаад төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого 2023 оны эцэст 23.2 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 6 (34.8%) их наяд төгрөгөөр өссөн бол улсын төсвийн зардал 22.5 их наяд хүрч жилийн өмнөхөөс 4.3 (23.6%) их наяд төгрөгөөр өссөн байна. 2024 онд төсвийн зардал 27.4 их наяд төгрөгт хүрэх хүлээлттэй байгаа нь 2024 онд инфляцын хөөргөдлөөс сэргийлэн мөнгөний хатуу бодлого үргэлжлэх дохио болж буй юм.

Өрхийн орлого, зардал

Өрхийн орлого өмнөх оны мөн үеэс 23.8%, өрхийн зардал 22.7%-аар өсжээ.

Эх сурвалж: Монголбанк

2023 оны төсвийн тодотголоор төрийн албан хаагчдын цалин болон тэтгэвэр тэтгэмж нэмэгдэж, үүнийг дагаад хувийн хэвшлийн ажилчдын цалин өссөн билээ. Тиймээс 2023 оны эцэст өрхийн сарын дундаж орлого 2.3 сая төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 23.8 хувиар өссөн байна. Өрхийн орлого ийнхүү өсөхөд цалин хөлсний орлого 260.8 мянгаар буюу өмнө оны мөн үеэс 28 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Цаашлаад үнийн нөлөөг арилган тооцсон өрхийн бодит сарын дундаж орлого 1.3 сая төгрөг болж өмнө оны мөн үеэс 14.1 хувиар өсжээ.

Нэрлэсэн өрхийн зардал оны эцэст 2.2 сая төгрөг хүрч өмнө оны мөн үеэс 22.7 хувиар өссөн байна. Ийнхүү өсөхөд хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага 285.2 мянгаар буюу 2022 оны эцэстэй харьцуулахад 24.1 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ. Цаашлаад үнийн нөлөөг арилган тооцсон бодит зардал 1.3 сая төгрөг болж, өмнө оны мөн үеэс 13.2 хувиар өссөн үзүүлэлттэй гарчээ.

2023 оны эцэст инфляцын нөлөөг арилган тооцсон бодит зардлын өсөлт харьцангуй удааширсан бол бодит орлогын өсөлт тогтвортой байсан нь харагдаж байна.

Бондын эргэн төлөлт ба зээлжих зэрэглэл

2023 онд Хөгжлийн банкны Самурай болон Евро бондын 700 сая ам.доллар, Гэрэгэ бондын үлдэгдэл 387 сая ам.долларын өрийг бүрэн төлж барагдуулжээ. 2023 онд төлөгдөх ёстой байсан БНХАУ-ын SWAP хэлцлийн 2 тэрбум ам.долларын төлөлтийг 2026 он хүртэл хойшлуулж, 2024 онд төлөгдөх хүлээлттэй байсан Хуралдай бондын 600 сая ам.долларын төлөлтийг дахин санхүүжүүлэхээр 2029 онд төлөх 7.875 хувийн хүүтэй, 350 сая ам.долларын “Зуун 3” бонд гаргаснаар 2026 он хүртэл өр төлбөрийн дарамт багассан аж. Дэлхийн томоохон зээлжих зэрэглэл тогтоогч S&P, Fitch, Moody's байгууллагуудаас Монгол Улсыг В тогтвортой зэрэглэлд хэвээр үлдээжээ.

Банкны салбар

2023 оны жилийн эцсийн байдлаар банкны салбарын нийт зээлийн 4.7% буюу 1,264.0 тэрбум төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн, 7.5% буюу 2,032.1 тэрбум төгрөгийн зээл чанаргүй зээлийн ангилалд багтаж байна. Нийт зээлийн хэмжээ 27.1 их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оноос 23.3%-аар өссөн бол банкны системийн чанаргүй зээлийн хувь 7.5% хүрч буурлаа. Ийнхүү буурахад уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспорт хүлээгдэж байснаас нэмэгдэж эдийн засгийн идэвхжлийг дэмжсэн нь голлон нөлөөллөө.

Бодлогын хүү өндөр хэвээр хадгалагдаж байгаа учраас хадгаламж, зээлийн хүү алгуур өсөж, төгрөгийн зээлийн хүү 16.7%-д, хадгаламжийн хүү 11.6%-д хүрлээ.

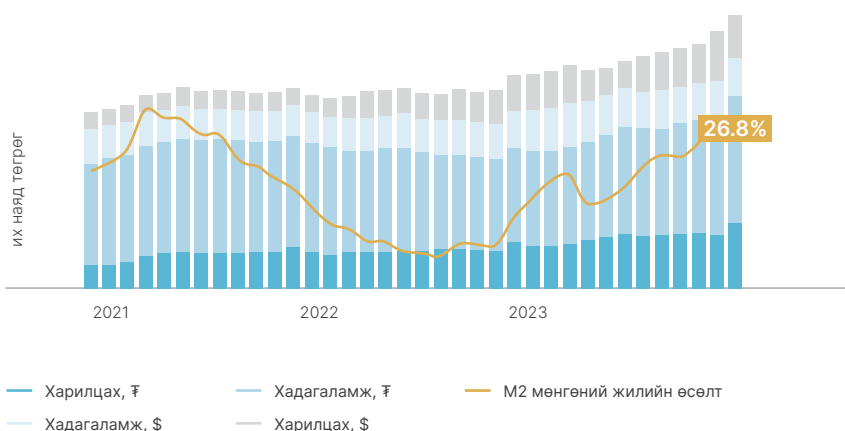
Банкны салбарын гүйцэтгэл

Үзүүлэлтүүд	Нэгж	2021	2022Н1	2022	2023Н1	2023	Өсөлт
Нийт актив	тэрбум ₮	40,936	42,108	45,956	47,998	57,070	24.2%
Нийт зээлийн үлдэгдэл	тэрбум ₮	20,667	23,251	22,008	25,355	27,144	23.3%
Хугацаа хэтэрсэн зээл	тэрбум ₮	932	1,099	1,123	1,317	1,264	12.5%
Чанаргүй зээл	тэрбум ₮	2,073	2,095	2,019	2,207	2,032	0.7%
Чанаргүй зээлийн харьцаа	%	10.03%	9.01%	9.17%	8.70%	7.49%	-18.4%
Иргэдийн зээл, ₮	тэрбум ₮	10,328	11,954	11,492	13,748	15,305	33.2%
Иргэдийн зээл, \$	тэрбум ₮	63	62	63	70	70	10.6%
Хугацаа хэтэрсэн зээл, Иргэд, ₮	тэрбум ₮	177	285	269	295	264	-2.0%
Хугацаа хэтэрсэн зээл, Иргэд, \$	тэрбум ₮	3	1	1	0	2	170.1%
Чанаргүй зээл, Иргэд, ₮	тэрбум ₮	472	422	479	477	479	-0.1%
Чанаргүй зээл, Иргэд, \$	тэрбум ₮	22	22	22	22	24	8.6%
Чанаргүй зээлийн харьцаа, Иргэд, ₮	%	4.57%	3.53%	4.17%	3.47%	3.13%	-25.0%
Чанаргүй зээлийн харьцаа, Иргэд, \$	%	34.92%	35.64%	34.80%	31.33%	34.16%	-1.8%
Байгууллагын зээл, ₮	тэрбум ₮	8,821	9,910	9,236	10,058	10,179	10.2%
Байгууллагын зээл, \$	тэрбум ₮	1,454	1,324	1,218	1,479	1,590	30.6%
Хугацаа хэтэрсэн зээл, Байгууллага, ₮	тэрбум ₮	453	547	691	687	620	-10.3%
Хугацаа хэтэрсэн зээл, Байгууллага, \$	тэрбум ₮	299	265	163	334	379	132.2%
Чанаргүй зээл, Байгууллага, ₮	тэрбум ₮	1,433	1,475	1,367	1,557	1,371	0.4%
Чанаргүй зээл, Байгууллага, \$	тэрбум ₮	146	176	151	151	158	4.5%
Чанаргүй зээлийн харьцаа, Байгууллага, ₮	%	16.24%	14.88%	14.80%	15.48%	13.47%	-8.9%
Чанаргүй зээлийн харьцаа, Байгууллага, \$	%	10.05%	13.31%	12.43%	10.17%	9.95%	-20.0%
Нийт харилцах хадгаламж	тэрбум ₮	26,772	26,620	28,601	30,391	36,503	27.6%
Харилцах данс, ₮	тэрбум ₮	5,634	5,293	6,369	7,455	8,947	40.5%
Харилцах данс, \$	тэрбум ₮	2,339	3,232	4,907	3,541	5,619	14.5%
Хадгаламж, ₮	тэрбум ₮	14,826	13,568	12,415	14,199	16,938	36.4%
Хадгаламж, \$	тэрбум ₮	3,973	4,526	4,910	5,196	4,999	1.8%
Өөрийн хөрөнгө	тэрбум ₮	4,013	4,655	4,979	5,528	6,182	24.2%
Нийт пассив	тэрбум ₮	36,923	37,453	40,977	42,470	50,887	24.2%

Эх сурвалж: Монголбанк

M2 мөнгөний жилийн өсөлт, түүний бүрэлдэхүүн

Мөнгөний нийлүүлэлтийн хэмжээ өмнө оны мөн үетэй харьцуулахад 27%-аар өсөж, 37.6 их наяд төгрөгт хүрлээ.

Эх сурвалж: Монголбанк

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2023 оны 12-р сарын эцэст 37.6 их наяд төгрөг болж, өмнөх оноос 7.9 (26.8%) их наяд төгрөгөөр өсжээ. Төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш чангарснаар төгрөг хадгалах хандлага ихсэж, улмаар төгрөгийн харилцах 2.6 (40.5%) их наяд төгрөгөөр, төгрөгийн хадгаламж 4.5 (35.7%) их наяд төгрөгөөр өссөн нь мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтөд голлон нөлөөлсөн байна.

2023 оны эхээс БНХАУ-ын хил, гаалийн хорио бүрэн зогссоноор нүүрсний экспорт үнэмлэхүй өссөн. Ийнхүү 2022 оны турш алдагдалтай байсан төлбөрийн тэнцэл 2023 оны эцэст 1.5 тэрбум ам.доллар буюу ойролцоогоор 5.1 их наяд төгрөгийн ашигтай гарснаар мөнгөний нийлүүлэлт өсөх гол шалтгаан болжээ.

Мөн Ипотекийн зээл олголт 2023 оны эхээс хэвийн явагдаж эхэлсэн ба банкны эх үүсвэрээр 10 хувийг, Монголбанкны санхүүжилтээр 90 хувийг олгох болжээ. Үүний үр дүнд зах зээлд мөнгөний нийлүүлэлт нэмэгдсэн ба 2022 онд ипотекийн зээлийн үлдэгдэл 6.5 их наяд төгрөг байсан бол 2023 оны эцэст 17.8 хувиар нэмэгдэж 7.6 их наяд төгрөг хүрчээ.

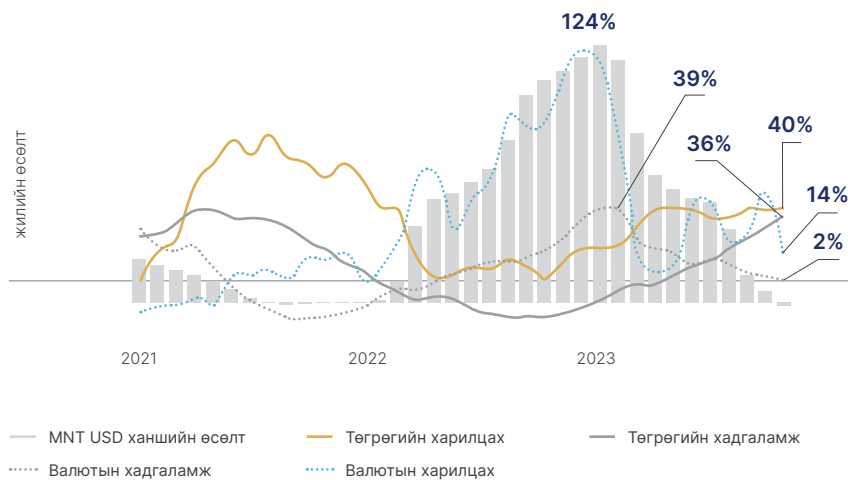
Цаашлаад системийн нөлөө бүхий банкнууд IPO амжилттай хийж 444 тэрбум орчим төгрөгийг татан төвлөрүүлснээр зээл олголт нэмэгдэж үржүүлэгчийн нөлөөгөөр мөнгөний нийлүүлэлт нэмэгдэх нэг хүчин зүйл болжээ.

Улсын төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого 2023 оны 12 сард 23.2 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 6 (34.8%) их наяд төгрөгөөр өссөн бол улсын төсвийн зардал 22.5 их наяд хүрч жилийн өмнөхөөс 4.3 (23.6%) их наяд төгрөгөөр өссөн байна.

Мөнгөний нийлүүлэлтийн нэмэгдүүлэх бас нэг томоохон суваг нь гадаад улсуудаас орж ирсэн гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт болон өр зээлийн урсгал билээ. 2023 оны эхний 3 улиралд орж ирсэн гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын хэмжээ 1.87 тэрбум ам.доллар буюу ойролцоогоор 6.4 их наяд төгрөгт хүрчээ. Харин гадаад өр 2023 оны 3-р улирлын байдлаар 34 тэрбум ам.долларт хүрч 2022 оны эцэстэй харьцуулахад 400 сая ам.доллар буюу ойролцоогоор 1.4 их наяд төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Төгрөгийн харилцах, хадгаламжийн өсөлт долларын харилцах, хадгаламжийн өсөлтийг давж, долларжилт багасаж байна.

Ханш болон харилцах, хадгаламжийн дүн

Эх сурвалж: Монголбанк

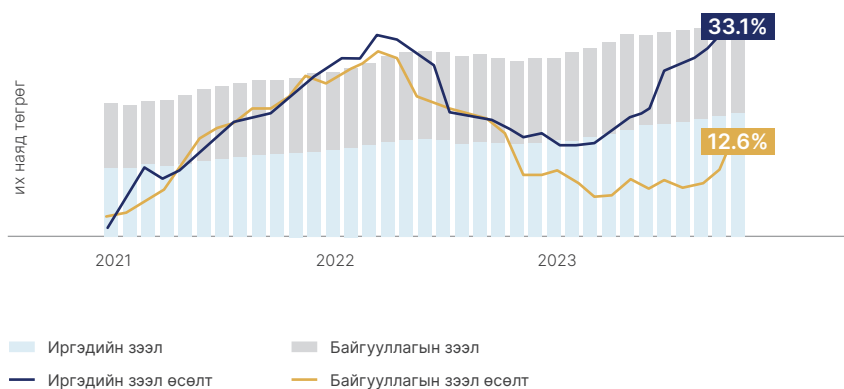
2023 онд гадаад худалдааны нөхцөл байдал сайжирснаар валютын орох урсгал нэмэгдэж, төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш 3-р сарын дунд үеэс чангарч эхэлсэн байна. Оны эцсийн байдлаар гадаад валютын албан нөөц 4.9 тэрбум ам.долларт хүрч, ханшийн хувьд 3-р сарын дунд үед нэг ам.долларт оргил үедээ 3'528 төгрөг ногдож байсан бол 12-р сарын 31-ний байдлаар 3'410 төгрөг болжээ.

Төгрөгийн ханш чангарснаар долларжих үзэгдэл багасаж, төгрөгийн харилцах, хадгаламжийн өсөлт нэмэгдсэн бол валютын хадгаламжийн өсөлт саарчээ. Харин валютын харилцах дансны өсөлтийн хувь хэлбэлзэл өндөртэй байна.

Оргил үедээ тус тус 124 хувь, 39 хувийн өсөлттэй байсан валютын харилцах, хадгаламжийн өсөлт 2023 оны эцэст 14 хувь, 2 хувь болж саарсан үзүүлэлттэй гарчээ. Харин төгрөгийн харилцах, хадгаламж оны эцэст тус тус 40 хувь, 36 хувийн өсөлттэй гарсан байна.

Зээлийн хэмжээ болон жилийн өсөлтийн хувь /сегментээр/

Иргэдийн зээлийн өсөлт байгууллагын зээлийн өсөлтөөс өндөр байна.

Эх сурвалж: Монголбанк

Манай улсын эдийн засаг идэвхжиж он гарснаас хойш зээл олголт нэмэгдэж, иргэд болон байгууллагын зээлүүд өсөлттэй байлаа. 2023 оны эцэст иргэдийн зээлийн өсөлт 33.1%-д хүрсэн бол байгууллагын зээлийн өсөлт 12.6% хувь байна. Бизнесийн зээлийн өсөлт саарч байгаа нь бодит эдийн засгийн өсөлтөд сөрөг нөлөөтэй.

Иргэдэд олгосон шинэ зээл /ангиллаар/

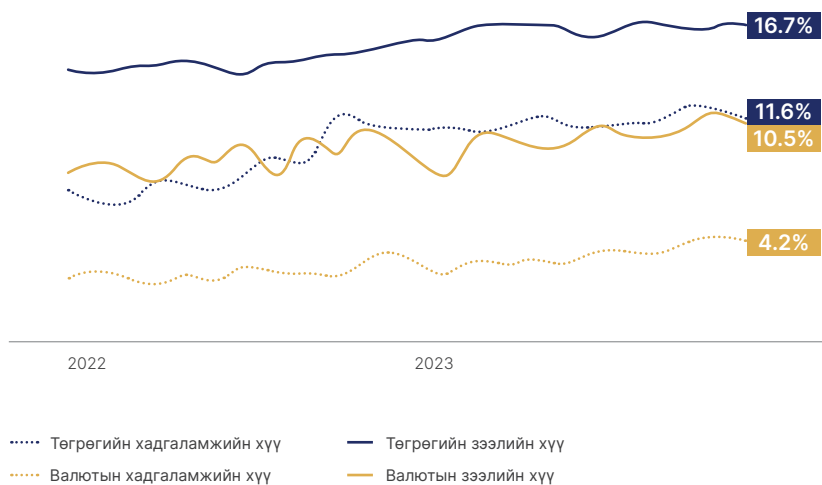
Хэрэглээний зээлд багтах цалин, тэтгэврийн зээл хамгийн өндөр өсөлттэй байна.

Эх сурвалж: Монголбанк

Дижитал зээлийн үйлчилгээ тэлснээр цалин, тэтгэврийн зээл авах хандлага нэмэгдэж хэрэглээний зээлийн хэмжээ өссөн үзүүлэлттэй байна. Хэрэглээний зээл 2022 онтой харьцуулахад 40 хувиар өсчээ. Картын зээл өмнө жилтэй харьцуулахад багассан бол автомашин, өрхийн хэрэглээ, малчин, хадгаламж барьцаалсан зээлүүд өмнөх оноос өсчээ.

Банкнудын жигнэсэн дундаж хүү

Эх сурвалж: Монголбанк

Бодлогын хүү өндөр хэвээр хадгалагдаж байгаа учраас хадгаламж, зээлийн хүү алгуур өссөн үзүүлэлттэй байна. Шинээр олгосон төгрөгийн зээл, хадгаламжийн хүүний зөрүү оны эцэст 5.1%-д хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 0.3%-аар өсжээ. Үүнд, төгрөгийн зээлийн хүү өмнөх оны эцсээс 1%-аар өсөж, 16.7%-д хүрсэн бол хадгаламжийн хүү 0.7%-аар өсөж, 11.6%-д хүрсэн байна.

Харин валютын зээлийн хүү, хадгаламжийн хүүнээс бага хувиар өссөн байна. Тухайлбал, тухайн сард шинээр олгосон гадаад валютын зээлийн хүү 2023 онд 0.8%-аар өсөж, 4.2%-д хүрсэн бол гадаад валютын зээлийн хүү оны эхнээс 0.3%-аар өсөж, 12 сард 10.5%-д хүрчээ. Ийнхүү гадаад валютын зээлийн хүү болон хадгаламжийн хүүний зөрүү 2023 оны эцэст 6.3% байна.

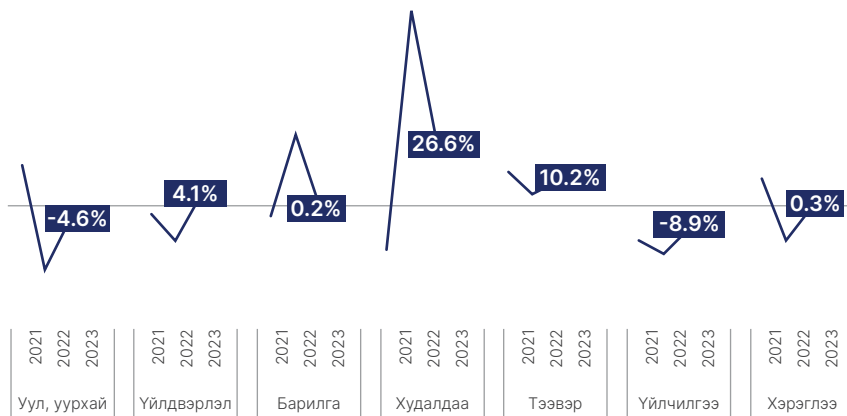
Байгууллагуудад олгосон шинэ зээл /салбараар/

Эх сурвалж: Монголбанк

Зээлийн өсөлтийг эдийн засгийн салбарын ангиллаар авч үзвэл өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үйлчилгээний салбарын зээлийн олголт 65.3%-аар буюу 2.8 их наяд төгрөгөөр өсч 7.1 их наяд төгрөгт хүрчээ. Харин боловсруулах үйлдвэрлэлийн зээл 60.5%-аар өсч 2.5 их наяд төгрөгт, барилгын салбарын зээл 33.5%-аар өсч 1.8 их наяд төгрөгт хүрчээ. Харин өнгөрсөн жил 24.5%-ийн өсөлттэй байсан худалдааны салбарын зээл энэ онд 12.3%-аар өсчээ. Уул уурхайн салбарын зээл 11%-аар буюу 241 тэрбум төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна.

Чанаргүй зээлийн өөрчлөлтийн хувь

Эх сурвалж: Монголбанк

Банкны системийн чанаргүй зээлийн хэмжээ 2022 онд 2,019 тэрбум төгрөг байсан бол 2023 оны эцэст 2,032 тэрбум төгрөг болж өмнөх оноос 0.7%-аар өссөн байна. Цаашлаад нийт зээлийн хэмжээ өссөнөөр нийт зээлд эзлэх чанаргүй зээлийн хэмжээ 7.5% болж буурчээ. Өнгөрсөн онд эдийн засгийн өсөлт 7%-д хүрч, өрхийн хэрэглээ сэргэж, бизнесийн байгууллагуудад эерэгээр нөлөөлсөнтэй холбоотой үйлчилгээний салбарын чанаргүй зээл хамгийн их хувиар буюу 8.9%-аар буурсан байна. Харин худалдааны салбарын чанаргүй зээлийн хэмжээ хамгийн их буюу 27%-аар өсжээ.

Голомт банкны санхүүгийн үр дүн

Банкны нийт актив өмнөх оноос 2.6 их наяд төгрөгөөр буюу 29.4 хувиар өсөж, 11.6 их наяд төгрөгт хүрснээр зах зээлд эзлэх хувь 20.1% болж өслөө.

2023 оны нөхцөл байдал

- 2023 онд уул уурхайн салбарын сэргэлтийн нөлөөгөөр Монгол Улсын эдийн засаг 7 хувиар өсөв.
 - Гадаад валютын албан нөөц нэмэгдэж, 4.9 тэрбум ам.долларт хүрснээр төгрөгийн ам.доллартой харьцах ханш тогтвортой байв. Оны эцэст ам.долларын ханш 3,410.7 төгрөгт хүрлээ.
 - 2023 онд инфляцын эрсдэлээс хамгаалан бодлогын хүүг Монголбанкны 4 удаагийн шийдвэрээр 13.0 хувь буюу өндөр хэвээр хадгалав. Улмаар инфляцын түвшин 7.9 хувьд хүрч буураад байна.
-

2023 оны санхүүгийн гол амжилтууд

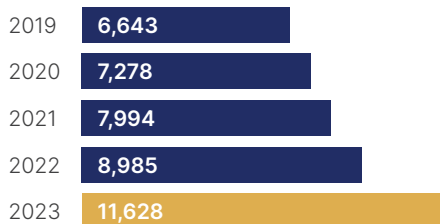
- Нийт зээлийн хэмжээ 25.2 хувиар өсөж, 4.9 их наяд төгрөгт, харилцагчдын эх үүсвэр 39.9 хувиар өсгөж, 8.0 их наяд төгрөгт хүрэв. Банкны салбарын зах зээлд эзлэх хувь нийт зээлийн хэмжээгээр 17.5%, харилцагчийн эх үүсвэрийн хэмжээгээр 20.0%-д тус тус хүрч өсөв.
 - Активын чанарын удирдлагыг амжилттай хэрэгжүүлснээр чанаргүй зээлийн харьцааг 5.0 хувьд хүргэж бууруулсан ба банкны системийн чанаргүй зээлийн хувиас доогуур буюу сайн үзүүлэлттэй байна.
 - 2023 оны татварын дараах цэвэр ашиг өмнөх оноос 79.5 хувиар өсөж, 209.2 тэрбум төгрөгт хүрлээ. Мөн цэвэр хүүгийн ахиуц харьцаа 6.5 хувьд хүрч, өөрийн хөрөнгийн өгөөж 24.1 хувьд хүрч сайжрав. Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг 258.66 төгрөгт хүрч өслөө.
-

Санхүүгийн үр дүн

Нийт актив өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 29.4 хувиар өсөж 11.6 их наяд төгрөгт, харилцагчийн эх үүсвэр 39.9 хувиар өсөж 8.0 их наяд төгрөгт хүрээд байна.

Нийт хөрөнгө

тэрбум төгрөг

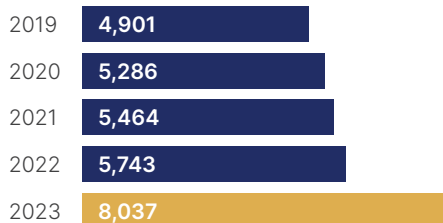

11,628

тэрбум төгрөг

Харилцах, хадгаламж

тэрбум төгрөг

8,037

тэрбум төгрөг

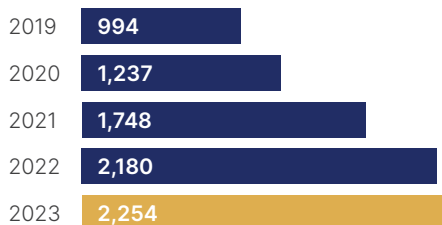
Санхүүгийн үр дүн

Голомт банк гадаадын банк санхүүгийн байгууллагуудтай идэвхтэй хамтын ажиллагаагаа үргэлжлүүлж, шинээр 45 сая ам.долларын зээл татаж, баланс үйл ажиллагаагаа тэлж ажиллалаа.

2023 онд банкны өөрийн хөрөнгө 24.3 хувиар өсөж, 1,071.1 тэрбум төгрөгт хүрлээ. 2023 оны эцсээр Голомт банкны нэгж хувьцаанд ногдох ашиг 258.66 төгрөгт хүрч, өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 58.0 хувийн өсөлтийг үзүүлээ.

Бусад эх үүсвэр

тэрбум төгрөг

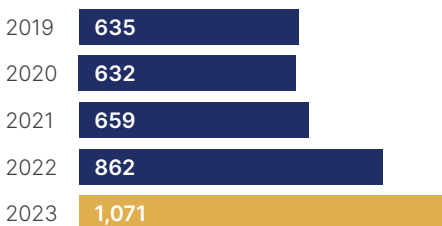

2,254

тэрбум төгрөг

Өөрийн хөрөнгө

тэрбум төгрөг

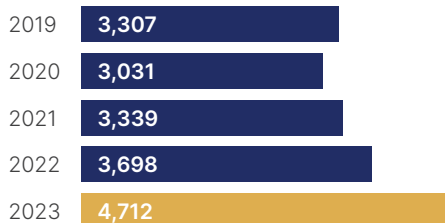
1,071

тэрбум төгрөг

2023 онд банк цэвэр зээлийн багцаа 27.4 хувиар өсгөхийн зэрэгцээ активын чанарын удирдлагыг хэрэгжүүлж чанаргүй зээлийн харьцааг 5.0 хувьд хүргэн сайжрууллаа. Хөрөнгө оруулалтын багц 91.9 хувиар өсөж, 2.4 их наяд төгрөгт хүрлээ.

Цэвэр зээл

тэрбум төгрөг

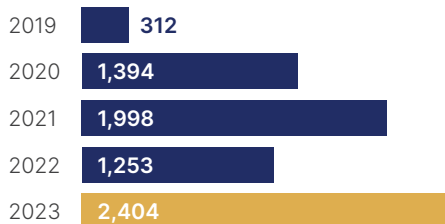

4,712

тэрбум төгрөг

Хөрөнгө оруулалт

тэрбум төгрөг

2,404

тэрбум төгрөг

Ашигт ажиллагаа

Голомт банк 2023 онд 209.2 тэрбум төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан бөгөөд үйл ажиллагааны ашиг (свопын нөлөөгүйгээр) 387.4 тэрбум төгрөгт хүрч, өнгөрсөн оноос 22.1 хувиар өссөн байна. 2023 онд бодлогын хүү өндөр хэвээр хадгалагдсантай холбоотой 2023 оны эцсийн байдлаар хүүгийн орлого өмнөх оноос 37.8 хувиар, цэвэр хүүгийн орлого 23.8 хувиар өсөж, 477.3 тэрбум төгрөгт хүрч, цэвэр хүүгийн ахиуц харьцаа 6.5 хувьд хүрч сайжирлаа.

Цэвэр ашиг

тэрбум төгрөг

Үйл ажиллагааны ашиг

тэрбум төгрөг

Банкны үйл ажиллагааны зардал 14.2 хувиар өсөж, 200.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн бол сан үнэлгээний зардал өмнөх онтой харьцуулахад буурч, 12 тэрбум төгрөгийн сан буцаасны цэвэр орлоготой гарсан нь ашгийн өсөлтөд эерэг нөлөө үзүүлээд байна.

Үйл ажиллагааны зардал

тэрбум төгрөг

Сан үнэлгээний зардал

тэрбум төгрөг

Зохистой харьцаа (Монголбанкны тайлангаар)

Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ, зээлийн төвлөрөл, төлбөрийн чадвар, гадаад валютын эрсдэлтэй холбоотой үзүүлэлтээр Монголбанкнаас тавьдаг шалгуурыг бүрэн хангаж ажиллаа.

Өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ

Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар

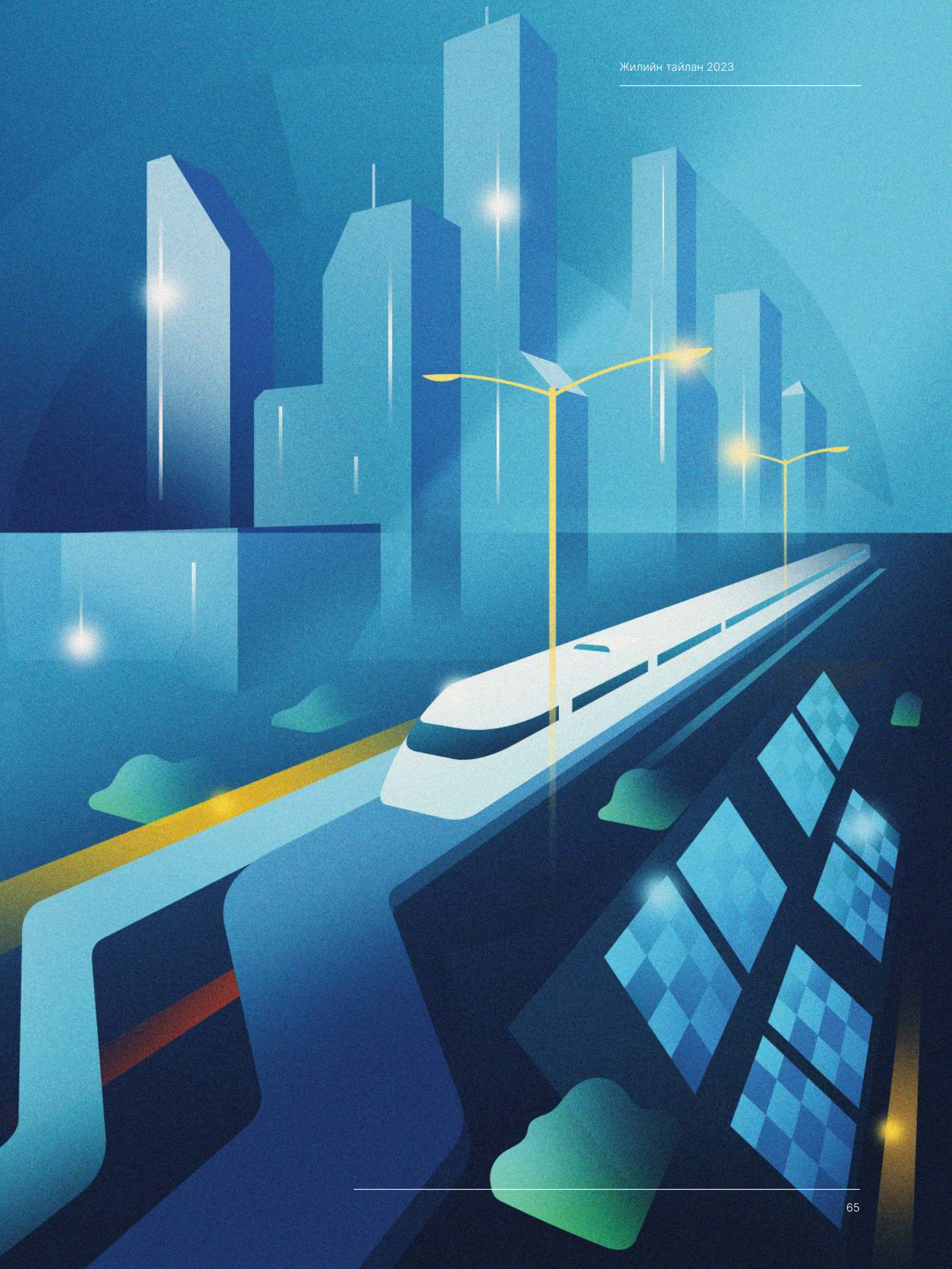

Голомт банкны 5 жилийн санхүүгийн үр дүн

Санхүүгийн үзүүлэлтүүд	2019	2020	2021	2022	2023
Балансын үзүүлэлтүүд (тэрбум төгрөг)					
Нийт актив	6,643	7,278	7,994	8,985	11,628
Харилцах, хадгаламж	4,901	5,286	5,464	5,743	8,037
Бусад эх үүсвэр	994	1,237	1,748	2,180	2,254
Цэвэр зээл	3,307	3,031	3,339	3,698	4,712
Нийт өөрийн хөрөнгө	635	632	659	862	1,071
Орлогын тайлангийн үзүүлэлтүүд (тэрбум төгрөг)					
Хүүгийн орлого	578	570	555	610	841
Хүүгийн зардал	(366)	(366)	(273)	(224)	(363)
Цэвэр хүүгийн орлого	212	204	282	386	477
Цэвэр хүүгийн бус орлого	81	83	49	142	(24)
Үйл ажиллагааны орлого	293	287	331	527	454
Үйл ажиллагааны зардал	(122)	(121)	(137)	(175)	(200)
Үйл ажиллагааны ашиг	171	166	193	352	254
Үйл ажиллагааны ашиг - Свопын нөлөөгүй	156	151	215	317	387
Сан, үнэлгээний зардал	(146)	(143)	(141)	(158)	12
Татварын өмнөх ашиг	25	22	53	194	266
Татварын зардал	(9)	(12)	(27)	(77)	(57)
Татварын дараах ашиг	16	10	26	117	209
Санхүүгийн бүтцийн харьцаанууд					
Нийт харилцах, хадгаламж / Нийт актив (%)	73.8%	72.6%	68.3%	63.9%	69.1%
Бусад эх үүсвэр / Нийт актив (%)	15.0%	17.0%	21.9%	24.3%	19.4%
Цэвэр зээл / Нийт актив (%)	49.8%	41.7%	41.8%	41.2%	40.5%
Чанаргүй зээлийн харьцаа (%)*	5.0%	8.4%	7.6%	6.9%	5.0%
Эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ (%)*	78.6%	71.9%	72.5%	96.4%	106.2%
Ашигт ажиллагааны харьцаанууд					
Дундаж активын өгөөж (%)	0.3%	0.2%	0.3%	1.4%	2.2%
Дундаж ӨХ-н өгөөж (%)	3.3%	2.5%	5.1%	19.5%	24.1%
Цэвэр хүүгийн ахиуц (%)	4.2%	4.0%	4.6%	5.9%	6.5%
Зардал, орлогын харьцаа (%)	41.7%	42.2%	41.5%	33.3%	44.1%
Зохистой харьцааны үзүүлэлтүүд*					
ӨХ-н хүрэлцээ >12%	13.5%	14.2%	13.3%	17.6%	15.9%
1-р зэрэглэлийн ӨХ хүрэлцээ >9% (нөөц +4%)	9.0%	13.7%	13.0%	17.6%	15.9%
Гадаад валютын эрсдэлийн үзүүлэлтүүд:					
Нийт гадаад валют <+/-30%	-13.4%	26.2%	15.1%	10.8%	-8.0%
Нэгж гадаад валют <+/-15%	-0.9%	13.2%	12.0%	8.0%	-1.0%
Том зээлдэгчийн харьцаа <20%	16.5%	18.7%	16.1%	14.7%	12.4%
Холбоотой этгээдийн харьцаа <5%	4.8%	4.6%	1.1%	3.9%	4.0%
Холбоотой этгээдийн харьцаа - Нийт <20%	17.1%	16.3%	2.8%	8.7%	13.2%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцаа >25%	32.6%	40.2%	41.3%	36.3%	38.3%

* Монголбанкны тайлангаар

Бизнесийн ТОЙМ

Бизнесийн тойм

Харилцагчдын
эх үүсвэр

8.0

их наяд төгрөг

Монгол Улсын бичил, жижиг дунд бизнес эрхлэгчдийг дэмжигч Голомт банк тогтвортой хөгжлийн чиг баримжаатай бизнесийн үйл ажиллагаагаа явуулахдаа жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд санхүүгийн хүртээмжтэй байдлыг нэмэгдүүлэх олон төсөл хөтөлбөр, арга хэмжээ, сургалтуудыг амжилттай зохион байгуулж, харилцагчдынхаа чадавхыг бэхжүүлэхэд банкны бүтээгдэхүүн үйлчилгээгээ тасралтгүй хүргэсээр байна.

Байгууллагын банк

Байгууллагын зээлийн зах зээлд
эзлэх хувь (+SME)

19%

Байгууллагын эх үүсвэрийн
зах зээлд эзлэх хувь (+SME)

25%

Корпорейт харилцагчдыг
дигиталжуулалт

Интернет банк

90%

Монгол Улсын эдийн засгийн хөдөлгөгч хүч болох уул уурхай, барилга, бүтээн байгуулалт, боловсрол, худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ зэрэг бүхий л салбарт харилцагч тус бүрийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн тусгайлсан үйлчилгээг хүргэж, санхүүжилт олгон эх орны хөгжлийн голомт байх эрхэм зорилгоо хариуцлагатай биелүүлэн ажиллалаа.

Онцлох санхүүжилт

- Эрчим хүчний хэмнэлт бүхий барилгын төсөлд 42 тэрбум төгрөгийн ногоон хөрөнгө оруулалтын зээлийг олгов.
- Супермаркет, худалдааны төвийн барилга, бүтээн байгуулалтын ажилд зориулан 100 тэрбум төгрөгийн зээл олгож, 620 ажлын байр бий болголоо.
- “Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл” хөтөлбөрийн хүрээнд 16 байгууллагад 64.3 тэрбум төгрөгийн зээл олгов.
- Хариуцлагатай уул уурхайн компаниудад 148 тэрбум төгрөгийн зээл олгов.

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

- Байгууллагын банк нь харилцагчдынхаа төлбөр тооцоог дигиталчлах зорилгоор олон дигитал бүтээгдэхүүнүүдийг санал болгодог бөгөөд ажилтнуудын цалин (payroll), төлбөр тооцоо хийх (paybill), нэхэмжлэх үүсгэх (billing), орлого, зарлага (Corporate Gateway)-ын гүйлгээгээ хийх процессыг автоматжуулсан бүтээгдэхүүнүүдийг түлхүү санал болгов.
- “Байгууллагын интернет банкны шинэ боломжууд болон мэдээллийн аюулгүй байдлын сургалт”-ын хөтөлбөрийг боловсруулж, Голомт банкны Мэдээллийн аюулгүй байдлын хэлтэстэй хамтран 30 орчим групп компанийн санхүү, мэдээллийн технологийн 290 гаруй ажилтанд зориулан 40 цагийн сургалт явууллаа. Сургалтын хүрээнд стратегийн ач холбогдол бүхий харилцагч байгууллагуудаа фишинг халдлагын эрсдэл, түүнээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр дэмжлэг үзүүлсэн үр дүнтэй хөтөлбөр байлаа. Мөн Corporate Gateway, Payroll үйлчилгээнүүдийг санал болгож, 30 байгууллагад борлуулав.
- Уул уурхай, худалдаа үйлчилгээний томоохон 3 компанийн 8000 гаруй ажилтанд зориулсан Ко-бренд картуудыг зах зээлд нэвтрүүлэв.

Санхүүжүүлсэн төсөл, хөтөлбөр

Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбар

- Шинээр байгуулж буй супермаркет, худалдааны төвийн барилгын ажилд 100 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Шинэ салбарууд ашиглалтад орсноор 620 ажлын байр бий болж, 80 гаруй үйлчилгээ, 40 мянга гаруй бараа, бүтээгдэхүүнийг хэрэглэгч, үйлчлүүлэгчдэд хүргэх боломжийг бий болгожээ.
- “Magic Store” худалдааны автомат машин буюу худалдагчгүй дэлгүүрийг Монгол Улсад шинээр нэвтрүүлэхэд санхүүжилт олгож, үйлчилгээний төлбөр тооцооны чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.
- Монгол Улсын засгийн газраас хэрэгжүүлж буй “Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл” хөтөлбөрийн хүрээнд 2023 онд 16 байгууллагад 64.3 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон байна. Ингэснээр дотоодын үйлдвэрлэл нэмэгдэж, импортын өндөгний хэмжээг 13 хувиар, чихрийн хэмжээг 6 хувиар орлох боломж бүрдлээ. Мөн импортын бүтээгдэхүүнийг орлох зорилгоор дотоодод молоко, шоколад, хүүхдийн шингэн сок болон сүү сүүн бүтээгдэхүүнүүдийг шинээр үйлдвэрлэх, бүтээгдэхүүний чанар, стандартыг сайжруулах эдийн засгийн болон нийгмийн үр ашигтай төслүүдийг санхүүжүүлэв.
- Архангай аймгийн нийтийн тээврийн төв чиглэлд үйлчилгээ үзүүлэх 100 хувь цахилгаан автобусны худалдан авалтыг “Back to back LC” буюу аккредитиваар санхүүжүүллээ.

Боловсролын салбар

- ШУТИС-ийн 1-р дамжааны нийт 4500 оюутанд зориулж, 4 төрлийн үйлчилгээг нэг дор багтаасан “All In One” картыг зах зээлд амжилттай нэвтрүүллээ.
- ШУТИС-ийн Төв номын сангийн 3 давхрын 457.7 м.кв талбайг тохижуулан оюутан, залуусыг тав тухтай орчинд хичээллэх боломжоор хангаж, тухайн танхимыг Голомт банкны нэрэмжит болгон ашиглалтад оруулав.

Уул уурхайн салбар

Тогтвортой, ногоон санхүүжилт

- Эрчим хүчний хэмнэлттэй бараа, ажил үйлчилгээ үзүүлдэг корпорейт харилцагчаас бүтээгдэхүүн үйлчилгээ авч буй хэрэглэгчдэд зориулж хөнгөлөлттэй нөхцөл бүхий ногоон бизнесийн болон хэрэглээний зээлийн бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэв.
- Нийлүүлэлтийн гинжин хэлхээг санхүүжүүлэх ажлын хүрээнд “Сүлжээ дэлгүүрийн авлага барьцаалсан зээл”-ийн бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нэвтрүүлсэн. 300 гаруй жижиг, дунд аж ахуйн нэгж, сүлжээ дэлгүүрт авлагаа барьцаалж, эргэлтийн хөрөнгөө санхүүжүүлэх боломж бий болжээ.
- “Монгол Улсын ногоон таксономи”-ийн дагуу ногоон зээлд ангилагдсан эрчим хүчний хэмнэлт бүхий барилгын төслүүдэд нийт 42 тэрбум төгрөгийн ногоон хөрөнгө оруулалтын зээл олгожээ.
- Уул уурхайн түүхий эд материалын худалдан авалтад зориулж 7.0 сая ам.доллар буюу 24.1 тэрбум төгрөгтэй тэнцэх SWAP хэлцэл хийж, харилцагчдыг ханшийн эрсдэлээс хамгаалжээ.

500+

компани

Арга хэмжээ

Financial Managers' Convention

Жил болгон уламжлал болгон зохион байгуулдаг “Financial Managers’ Convention” арга хэмжээг “Think Globally, Act Locally” уриан дор 5 дахь жилдээ амжилттай зохион байгууллаа. Уг арга хэмжээний гол зорилго нь тухайн жилийн эдийн засаг, санхүүгийн үр дүн, түүнд нөлөөлсөн хүчин зүйлсийг дүгнэж, ирж буй жилүүдийн эдийн засгийн төлөв байдлын талаар хэлэлцэж, оролцогчид туршлагаа хуваалцдаг. 2023 оны тухайд арга хэмжээний онцлох хөтөлбөр болох панель хэлэлцүүлгийг “Тогтвортой санхүүжилт” сэдвээр явуулж, жил ирэх бүр бизнесийн салбарт хүчтэй нөлөөлөх болсон тогтвортой санхүүжилтийн талаарх ойлголтыг хамтдаа хэлэлцэв. Мөн энэ үеэр Голомт банкны эдийн засгийн мэргэжилтнүүдийн илтгэл, дүгнэлтүүд болон олон улс дахь эдийн засгийн нөхцөл байдалтай холбоотой мэдээ, мэдээллийг хүргэлээ.

АЛТНЫ | 20 ФОРУМ | 23

350+

компани

Алтны Форум

Монгол Улсын эдийн засгийн гол хөдөлгөгч хүч болсон уул уурхайн салбарын хөгжлийг түүчээлэгч бизнесүүдийг дэмжих зорилготой “Алтны Форум” арга хэмжээг 2023 онд 4 дэх удаагаа амжилттай зохион байгууллаа. Уг арга хэмжээнд Монгол Улсын алт олборлогч топ аж ахуй нэгжээс гадна уул уурхайн машин механизм, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэгч, нийлүүлэгч байгууллагуудын 350 гаруй төлөөлөл оролцож, уул уурхайн салбар, тэр дундаа алтны зах зээлийн орчинд гарсан өөрчлөлт, түүнд нөлөөлсөн хүчин зүйлийн талаар хэлэлцлээ.

ADVENTURE TOUR 2023

30+

компани

Wild adventure tour

Голомт банкны топ харилцагч байгууллагын удирдлагуудын дунд “Wild Adventure Tour – 2023” арга хэмжээг Төв аймгийн Баян-Өнжүүл сумын “Тоомтын агуй”-д зохион байгууллаа.

Жижиг, дунд бизнесийн банк

Татан төвлөрүүлсэн эх
үүсвэрийн хэмжээ

+25%

Жижиг, дунд бизнесийн
зээлийн багц

+27%

Төслийн зээлийн багц

+59%

Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэн бизнесээ дараагийн шатанд гаргахад нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлэн ажиллалаа.

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

ПОС-ын орлого барьцаалсан дижитал зээл

Голомт банк 2023 онд анх удаа нийт ПОС эзэмшигч худалдаа, үйлчилгээ эрхлэгчдэдээ зориулан хүссэн үедээ, хаанаас ч, нэмэлт барьцаагүй, шуурхай авах боломжтой “ПОС-ын орлого барьцаалсан дижитал зээл”-ийн бүтээгдэхүүнийг амжилттай нэвтрүүллээ. Ингэснээр Голомт банкны энгийн болон EasyPay-ийн ПОС төхөөрөмжөөр борлуулалтын орлогоо хүлээн авдаг харилцагчид Интернэт банк, Смарт банк ашиглан бизнесийн зээлийг хамгийн хялбараар авах боломжтой юм.

“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын гэрээний орлого барьцаалсан зээл

Голомт банк “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын ханган нийлүүлэгчдэд бараа, ажил, үйлчилгээгээ гүйцэтгэхэд нь шаардлагатай санхүүжилтийг тусгай нөхцөлтэй зээлийн бүтээгдэхүүнээр дамжуулан 2023 оноос олгож эхлээд байна. Ингэснээр “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-тай “Худалдах, худалдан авах гэрээ” байгуулсан ба Голомт банкны харилцагч бол гэрээний үнийн дүнгийн 70 хүртэлх хувьтай тэнцэх хэмжээний зээлийг барьцаа хөрөнгийн хөнгөлөлт эдлэн авдаг боллоо.

Сүлжээ дэлгүүрийн ханган нийлүүлэгчдэд зориулсан бизнесийн зээл

Сүлжээ дэлгүүрт бараа, бүтээгдэхүүн нийлүүлдэг бизнес эрхлэгчдэд зориулсан тусгай нөхцөлтэй авлага барьцаалсан зээлийг нэвтрүүллээ. Ингэснээр бизнес эрхлэгчид барааны төлбөр орж ирэх өдрөө хүлээх шаардлагагүйгээр авлагаа барьцаалан зээл авч, санхүүгийн хэрэгцээгээ шийдэх боломжтой болов.

Хүнсний болон ХАА-н үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл

“Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” УИХ-ын 36 дугаар тогтоолын хүрээнд “Хүнсний болон ХАА-н үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл”-ийн хөтөлбөрт Голомт банк арилжааны банкнуудаа манлайлан оролцож, нийт санхүүжилтийн 21 хувийг дангаар бүрдүүллээ.

Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих зээл

“Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих зээл”-ийн нөхцөл шинэчлэгдлээ. Энэхүү зээлийг 2021 оны 7-р сард Голомт банк анхлан зах зээлд нэвтрүүлж, санхүүжилт олгож байсан бол өдгөө эмэгтэй удирдлагатай аж ахуйн нэгж, хувиараа бизнес эрхлэгч 500 гаруй эмэгтэй бизнесээ өргөжүүлэн үйл ажиллагаагаа дараагийн түвшинд гаргаж чадсан байна.

Төсөл, хөтөлбөр

“Women Owned” тохирлын тэмдэг

Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих зорилгоор МҮХАҮТ-тай хамтран гаргасан “Women Owned” тохирлын тэмдгийг албан ёсоор 2023 онд олон нийтэд танилцуулж, заах зээлд хэрэглээнд нэвтрүүлээ. Ингэснээр Голомт банк энэ төрлийн тохирлын тэмдгийг Монгол Улсад гаргаж буй анхны байгууллага болсон юм. “Women Owned” тохирлын тэмдгийг бараа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээндээ байршуулснаар тухайн бизнесийн үйл ажиллагааг эмэгтэй хүн эрхлэн явуулдаг гэдгийг шууд илэрхийлнэ. Мөн бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг олон нийтэд таниулах, худалдан авалтыг нэмэгдүүлэхээс гадна цаашлаад олон улсын зах зээлд гарахад томоохон дэмжлэг болох юм.

“Менторшип” хөтөлбөр

Жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд үйл ажиллагаагаа амжилттай өргөжүүлж, бизнесээ дараагийн шатанд гаргахад нь зөвлөн дэмжих зорилгоор Голомт банкнаас хэрэгжүүлдэг “Менторшип” хөтөлбөрийг 2 дахь жилдээ хэрэгжүүллээ. Энэхүү хөтөлбөрт Голомт банк болон Монголын томоохон компаниудын үүсгэн байгуулагч, удирдлагууд ментороор хамтран ажиллан жижиг, дунд бизнесүүдтэй туршлага мэдлэгээ хуваалцаж, зөвлөх үйлчилгээний мэргэжилтнүүд байгууллагын үр дүнгийн стратеги менежментийг сайжруулахад чиглэсэн сургалтуудыг явуулахаас гадна банкны зүгээс санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж, хөтөлбөрт хамрагдсан байгууллагуудын үйл ажиллагааг богино хугацаанд, оновчтой хөгжүүлэхэд чиглэсэн олон арга хэмжээг хэрэгжүүллээ.

Сургалт, хөгжил

Эмэгтэйчүүдийн эдийн засгийн чадавхыг нэмэгдүүлэх төсөл

Голомт банк, Азийн сангийн хамтын ажиллагааны хүрээнд Канадын Засгийн газрын санхүүжилтээр “Эмэгтэйчүүдийн эдийн засгийн чадавхыг нэмэгдүүлэх” төслийг хэрэгжүүллээ. Төслийн хүрээнд бизнес эрхлэгч 225 эмэгтэйг 12 удаагийн сургалтад хамруулж, 78 бизнес эрхлэгчийг 7 удаагийн нетворкинг арга хэмжээнд оролцууллаа. Мөн 191 бичил бизнес эрхлэгчдэд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж, нийслэл болон орон нутгийн бизнес эрхлэгч 53 эмэгтэйд удаагийн “Бизнес инкубатор үйлчилгээ”-г тус тус үзүүллээ.

Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах хөтөлбөр

“Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийн Ментор клуб” ТББ-тай хамтран “Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах хөтөлбөр”-ийг зохион байгууллаа. Хөтөлбөрийн хүрээнд нийслэл болон орон нутгийн бизнес эрхлэгч нийт 380 эмэгтэй Санхүүгийн удирдлага, Хямралын үеийн санхүүгийн удирдлага, Онлайн төлбөр тооцоо, Дижитал маркетинг, Харилцааны ур чадвар, Бүтээлч менторшип хөтөлбөр зэрэг нийт 37 төрлийн санхүүгийн болон хувь хүний хөгжлийн 16 удаагийн давтамжтай сургалтад хамрагдлаа.

450+

харилцагч

Арга хэмжээ

Business conference

Монгол Улсын эдийн засгийн хөгжлийг түүчээлэгч аж ахуйн нэгжүүд, бизнесийн салбарын манлайлагчдад зориулсан “Business conference” арга хэмжээ зохион байгуулагдлаа. Энэ үеэр олон улсын эдийн засгийн төлөв байдал, бизнесийн салбарын чиг хандлагын талаар мэдээлэл солилцон дэлхийн жишгийг Монгол хөрсөнд буулган гадны бизнесүүдийн оновчтой стратегийг эх орондоо хэрэгжүүлэхэд анхаарч, “Think globally, act locally” уриан дор оролцогчид хуран чуулсан юм.

Digital SME

2 0 2 3

Digital SME

Голомт банк бизнес эрхлэгчид, тэр дундаа жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчдийг дэмжих бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг тасралтгүй хүргэж, үүнд чиглэсэн олон үйл ажиллагааг тогтмол зохион байгуулдаг. Энэ хүрээнд жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагаанд технологи, дижиталчлалын хувьсал хийх, дижитал системийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх, хөгжүүлэх боломжийг хамтдаа эрэлхийлэх зорилготой “Digital SME-2023” арга хэмжээг Нийслэлийн жижиг, дунд үйлдвэр үйлчилгээг дэмжих төв болон Нийслэлийн бизнес инновац хөгжлийн газартай хамтран зохион байгуулав. “Digital SME-2023” нь оролцогчдодоо харилцан мэдээлэл, туршлагаа солилцох боломжийг олгож, жижиг, дунд бизнесийн салбарыг хөгжүүлэх оновчтой шийдэл, боломжийг хамтдаа эрэлхийлсэн үр дүнтэй үйл ажиллагаа болсон юм.

Иргэдийн банк

Цалингийн зээлийн багц

↑ 27%

Ахуйн хэрэглээний зээлийн багц

↑ 81%

Дижитал цалингийн зээлийн багц

↑ 111%

Өөрийн эх үүсвэрийн орон
сууцны зээл

↑ 43%

Автомашин зээл

↑ 45%

Гадаад төлбөр тооцоо

↑ 15%

Даатгалын хураамжийн орлого

↑ 26%

Голомт банк харилцагч төвтэй банкны үйлчилгээ буюу хадгаламж, харилцах, дижитал банк, зээл, картын бүтээгдэхүүн, гадаад төлбөр тооцоо, даатгал зэрэг олон төрлийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг Монгол Улсын өнцөг булан бүрд суугаа нэг сая гаруй харилцагчдаа салбар тооцооны төвүүд болон цахим сувгуудаараа хүргэн ажиллаж байна.

2023 онд харилцагчдын богино хугацааны санхүүгийн хэрэгцээг хангах зориулалт бүхий ахуйн хэрэглээний зээлийг салбар болон дижитал сувгаар олгож ажиллалаа. Иргэдээс татсан эх үүсвэр 15.2%-аар өсөж, 3,512 тэрбум төгрөгт, орон сууцны зээл 21.5%-аар өсөж, 1,037 тэрбум төгрөгт, хэрэглээний зээл 35.1%-аар өсөж, 1,199 тэрбум төгрөгт тус тус хүрэв.

Цалингийн харилцагч байгууллага болон ажилтнуудад цалингийн зээлийн таатай нөхцөл санал болгон цалингийн зээлийн багцын өсөлтийг нэмэгдүүлэв. 10.2 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамжийн орлогыг бүрдүүлж, салбарын өсөлтөөс давсан өсөлтийг үзүүлэв. Даатгалын хүртээмжийг нэмэгдүүлэн ач холбогдлыг таниулан сурталчилж, зээлдэгч нарын 90-ээс дээш хувийг даатгалд хамрууллаа.

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

- Нийт харилцагчдаа зориулан богино хугацаанд уян хатан нөхцөлтэйгөөр санхүүгийн хэрэгцээгээ хангах боломж бүхий дижитал цалингийн зээлийн бүтээгдэхүүнийг шинээр нэвтрүүлээ.
- Албан ёсны борлуулагч, харилцагч байгууллагынхаа автомашины зээлийн борлуулалтаар дэмжин ажиллав.
- Онлайн дэлгүүрүүдээс бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хурдан, хялбар, таатай нөхцөлөөр зээлээр авах боломжийг бүрдүүлээ.
- Онлайн дэлгүүрүүдээс ногоон ангилалд багтах шалгуурын дагуу бараа, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг хурдан, хялбар, таатай нөхцөлөөр зээлээр авах боломжтой боллоо.
- Төлбөрийн мэдээллийг илгээхээс өмнө хүлээн авагчийн статусыг таньж, алдаатай гүйлгээ илгээх, хугацаа алдахаас урьдчилан сэргийлэх зориулалттай шинэлэг шийдэл бүхий pre-validation үйлчилгээг шинээр нэвтрүүлэв.
- Голомт банк нь байгууллагын харилцагчдаа зориулан гадаад шилжүүлгийн цоо шинэ суваг болох VISAB2B Connect үйлчилгээг VISA компанитай хамтран төлбөр тооцооны үйл ажиллагаандаа амжилттай нэвтрүүлж, 108 улс руу шилжүүлэг хийх боломжтой боллоо.

Төсөл, хөтөлбөр

“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн

“Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжих сан”-г банк хоорондын төлбөр тооцооны үйл ажиллагаагаар дэмжин 868 сая төгрөгийг санд төвлөрүүлж ажилласан байна.

“Алтантүлхүүр” хүүхдийн сан

Төрлөхийн зүрхний гажигтай хүүхдүүдийг эх орондоо оношлон, мэс засал хийж, амь насыг нь аврах зорилготой уг төслийг Голомт банк эхэлсэн цагаас нь дэмжиж, санхүүгийн болон шаардлагатай бусад дэмжлэг үзүүлэн хамтран ажиллаж буй билээ. Цаашид нийгмийн хариуцлагын хүрээнд “One Sky” хүүхдийн төлөөх ОУ-ын байгууллагатай хамтран хүүхэд хөгжлийн тоглоомын төвийг байгуулах ажилд дэмжлэг үзүүлэн ажиллахаар боллоо.

МИК

Ипотекийн зээлийг нэн тэргүүнд зорилтот харилцагчид нь хүргэх, нээлттэй шударга тогтолцоог бүрдүүлэх зорилгоор зохицуулагч байгууллагуудтай хамтран удирдлагаар хангаж, 205 тэрбум төгрөгийн эх үүсвэрээр 1980 иргэнд орон сууцны ипотекийн 6 хувийн хүүтэй зээл олголоо.

Аян, урамшуулал, борлуулалт

“BIG Loyalty” урамшуулалт хөтөлбөр

Голомт банкны нийт харилцагчийг идэвхжүүлэх, үнэ цэнтэй, тууштай харилцагчдыг нэмэгдүүлэх “BIG Loyalty” урамшуулалт хөтөлбөрийг 6 сарын турш хэрэгжүүллээ. Хөтөлбөрт 930,000 харилцагч хамрагдаж, лоялти оноо болон бусад урамшуулалд идэвхтэй хамрагдлаа.

“GenZ Loyalty” урамшуулалт хөтөлбөр

Шинэ үеийн хүүхэд залуусыг Голомт банкны ирээдүйн үр ашигтай харилцагч болгох, банкны үйлчилгээг шинэлэг байдлаар хүргэж таниулах “GenZ Loyalty” урамшуулалт хөтөлбөрийг 2 дахь жилдээ амжилттай хэрэгжүүллээ. Энэхүү аянд 7-25 насны 69,000 харилцагч хамрагдлаа.

“New born” аян

Нийслэлийн болон орон нутгийн нийт 19 амаржих газартай хамтран ажиллаж, шинээр мэндэлж буй бяцхан үрсийг Голомт банкны харилцагчаа болгох “New born” аяныг 2 дахь жилдээ хэрэгжүүллээ. Аяны үр дүнд 3000 гаруй ээжид гарын бэлэг өгч, 1300 шинэ харилцагчийн 1700 бүтээгдэхүүний борлуулалт хийлээ.

Харилцагчийн хувийн хэргийг шинэчлэх аян

Харилцагчаа таньж мэдээгүйн улмаас гарах эрсдэлээс сэргийлэх, харилцагчийн эрсдэлийн үнэлгээ болон сэжигтэй гүйлгээний хяналтыг сайжруулах, байгууллагын эцсийн өмчлөгчийг тодорхойлох зорилготой иргэн болон байгууллага харилцагчийн “Хувийн хэргийг шинэчлэх аян”-г амжилттай хэрэгжүүлж байна.

Шууд борлуулалт

Банкны үйлчилгээг харилцагчийн байгаа газарт нь очиж хүргэдэг Шууд борлуулалтын алба нь 2023 онд 248 байгууллагад ажиллаж, банкны 36,000 орчим бүтээгдэхүүн үйлчилгээг борлууллаа. Шууд борлуулалтын хүрээнд нийт 9.5 тэрбум төгрөгийн зээлийн багцыг бүрдүүлж ажиллав.

Утсан борлуулалт

Харилцагчдад банкны бүтээгдэхүүн үйлчилгээний мэдээллийг түргэн шуурхай хүргэх, халамжлах, зайнаас борлуулалт хийх Утсан борлуулалтын алба нь 2023 онд нийт 320,000 харилцагч руу амжилттай холбогдон борлуулалт хийж, мэдээлэл хүргэсэн бөгөөд 51,000 ширхэг бүтээгдэхүүн борлууллаа.

Харилцагчийн үйлчилгээний төв

Харилцагчийн дуу хоолой, санал гомдлыг “Call center”, IVR болон онлайн шугамаар дамжуулан нийт 1.2 сая удаагийн хандалтыг 99.3 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр цаг алдалгүй хүлээн авч, мэдээлэл зөвлөгөө өглөө. Нийт дуудлагын 95 хувийг харилцагчдын анхны хандалтаар хүлээн авсан байна. Мөн харилцагч салбарт хандан авдаг байсан 10 үйлчилгээг “Call center”-ийн зайны үйлчилгээнд шилжүүлж, харилцагчдын цаг хугацааг хэмнэлээ.

Дижитал банк

Дижитал сувгийн нийт хэрэглэгчийн тоо

↑ **16.4%**

Дижитал сувгийн идэвхтэй хэрэглэгчийн тоо

↑ **17.1%**

Дижитал сувгийн нийт гүйлгээний тоо

↑ **38.6%**

SocialPay нийт хэрэглэгчийн тоо

↑ **37.2%**

SocialPay идэвхтэй хэрэглэгчийн тоо

↑ **24.1%**

Дижитал сувгийн SocialPay гүйлгээний тоо

↑ **121.4%**

Corporate Gateway үйлчилгээний хэрэглэгчийн тоо

↑ **32.6%**

Голомт банк Монгол Улсын банкны салбарт технологийн дэвшил, хиймэл оюун ухаанд суурилсан алгоритмын шинэчлэл хөгжүүлэлтийг тогтмол хийж, банкны бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний автоматжуулалт, хэрэглээний хялбар шийдлийг бий болгон, инновац шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг зах зээлд анхлан нэвтрүүлж, хэрэглэгчдийн хэрэгцээнд нийцсэн сайжруулалт, хөгжүүлэлтүүдийг хийж ажиллалаа.

2023 онд банк өөрийн нийт дижитал сувагтаа 320 орчим хөгжүүлэлтийг хийснээс 85 хувь нь шинэ сайжруулалт, үйлчилгээний боломжийг тэлэхэд чиглэсэн бол 15 хувь орчим нь харилцагчийн туршлагад үндэслэсэн “Алдаагүй дижитал банк” зорилтын хүрээнд хийгдсэн сайжруулалтын ажлууд байв.

Банкны дижитал шилжилтийн стратегийн үр дүнд нийт идэвхтэй харилцагчдын 73 хувь нь дижитал банкны идэвхтэй хэрэглэгч боллоо.

Кредит картын зах зээлийн

48%

Нийт дебит картын тоо

735,000

Харилцагч байгууллагуудтай
хамтарсан ко-бренд карт

25

Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

SocialPay виртуал кредит карт

Монгол Улсын банк санхүүгийн салбарт хамгийн анхны виртуал кредит картыг SocialPay дижитал хэтэвчиндээ нэвтрүүллээ.

Харилцагч байгууллагуудтай хамтарсан ко-бренд картууд

Голомт банк гар утаснаас бүх төрлийн картын төлбөр тооцоог гүйцэтгэх боломжтой дебит, кредит виртуал картыг гуравдагч байгууллагын аппликэйшндээр амжилттай нэвтрүүллээ.

CU виртуал кредит ко-бренд карт

All In One ко-бренд карт

SocialPay 3.0

Монголын анхны хэвтэвч SocialPay аппликейшнаа банк 2023 онд шинэчлэн шинэ өнгө дизайн дэлхийн чиг хандлагын олон шийдлийг агуулсан 3.0 хувилбарыг зах зээлд амжилттай нэвтрүүллээ. Ингэснээр бүх банкны данс руу шилжүүлэг хийхээс гадна QPAY-ын бүх төрлийн QR кодыг SocialPay-ээр уншуулан төлбөр тооцоо хийх боломжтой болсноор Монголын хамгийн олон дэлгүүрт ашиглагдах боломжтой дижитал хэтэвч болов. Мөн БНХАУ-д Virtual UnionPay картын QR кодоо ашиглан төлбөр тооцоо хийх боломжтой болсон юм.

SocialPay Junior

Хүүхэд залууст зориулсан SocialPay Junior аппликейшныг залуусын хэрэгцээнд нийцүүлэн зах зээлд амжилттай нэвтрүүллээ. Хүүхэд залуус өөрсдийн сонирхолд нийцүүлэн өнгө төрхийг нь өөрчлөн удирдах, виртуал карт захиалах, биет картаа холбон төлбөр тооцоо зайнаас хийх, мөнгө нэхэмжлэх, шилжүүлэх болон өөрийн дансыг удирдах зэргээр санхүүгийн хэрэгцээг бүрэн хангаж нэвтрүүлэв.

Дижитал сувгийн бусад онцлох бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ

- 2023 онд дижитал зээлийн төслийг хэрэгжүүлэн дижитал сувгуудаар цалин, хэрэглээний зээл, ПОС барьцаалсан зээл, тэтгэврийн зээлийг дижитал сувгуудаар хурдан шуурхай авах боломжийг бүрдүүллээ. Ингэснээр цалин, хэрэглээний зээлийн 25% нь дижитал руу шилжсэн байна.
- 2023 оны 4-р сард Төрийн банктай, 2023 оны 9-р сард Капитрон банктай хамтран ажиллах гэрээ байгуулж, банкуудын картууд харилцан АТМ төхөөрөмжүүд дээр гүйлгээ хийх үед шимтгэлийг 100 төгрөг болгон буурууллаа.
- УБЕГ-ын өөртөө үйлчлэх төхөөрөмжүүдэд төлбөр төлөх шийдлийг холбож, нэвтрүүлэв.
- Байгууллага интернэт банкаараа багц гүйлгээ, Visa B2B зэрэг гүйлгээг хийх боломжтой болов.

Ухаалаг Киоск

Банкны карт, дансны үйлчилгээ болон Төрийн үйлчилгээг багтаасан “Ухаалаг Киоск” төхөөрөмжийг 2023 оны 8-р сард зах зээлд нэвтрүүлэв.

Уг киоск нь 20 гаруй төрлийн санхүүгийн үйлчилгээг агуулдаг. Үүнд:

- Бүх төрлийн бэлэн бус гүйлгээ хийх боломжтой. Үүнд, өөрийн данс хооронд, Голомтын данс хооронд, банк хооронд болон гадаад шилжүүлгийн гүйлгээ
- Харилцах, хадгаламжийн дансны үлдэгдэл, хуулга харах, данс нээх, хаах зэрэг дансны бүх төрлийн үйлчилгээ
- Карт захиалах, хаах, төлөв солих зэрэг картын бүх төрлийн үйлчилгээ
- Дижитал хэрэглээний зээл болон тэтгэврийн зээлийн үйлчилгээ
- Санхүүгийн үйлчилгээнээс гадна төрийн үйлчилгээ

Soft POS

Монгол Улсад анх удаа гар утсаа ашиглан ПОС төхөөрөмжийн үйлчилгээ үзүүлэх шийдлийг хэрэглээнд нэвтрүүлсэн бөгөөд Soft Pos үйлчилгээг ашигласнаар аливаа нэмэлт төхөөрөмжийн шаардлагагүйгээр төлбөр тооцооны асуудлаа хялбараар шийдэх боломжтой болсон. Энэ нь NFC буюу зайнаас унших технологид суурилсан, андройд үйлдлийн системтэй бүх төрлийн гар утсанд нийцнэ.

Төлбөр тооцоо

Голомт банкны ПОС төхөөрөмж нь Alipay, Wechat болон Union Pay -ийн хэтэвчээр төлбөр тооцоо хийх шийдлийг нэвтрүүлснээр бизнес эрхлэгчид олон улсад нийтлэг ашиглагддаг дижитал хэтэвчийг төлбөр тооцоондоо хүлээн авч, худалдаа, үйлчилгээгээ шуурхай үзүүлэх боломж бүрдэж байна. Ингэснээр Голомт банк төлбөр тооцооны шийдлээ нэмэгдүүлж, Монгол Улсын банкны салбарт мерчантын үйлчилгээгээр тэргүүлэгч болохоо бататгалаа.

Картыг токенжуулж, илүү хялбар, аюулгүй төлбөр тооцоо хийх боломжтой tokenization шийдлийг Монголбанкттай хамтран зах зээлд анхлан нэвтрүүлсэн.

Валют арилжааны платформ

Интернэт банкны үйлчилгээнд “Арилжааны платформ” цэс нэмж, хэлцэлтэй гүйлгээ хийх боломжийг нэвтрүүлэв. Валют арилжааны платформоор дамжуулан банкны зорилтот харилцагчийн хэрэгцээг арилжааны “сайн” ханшаар түргэн хугацаанд гүйцэтгэх, зорилтот харилцагчтай арилжааны хэлцлийг хялбараар хийх, ханшийн өөрчлөлтийн мэдээллийг харилцагчид хүргэх, зах зээлийн мэдээ мэдээллийг тухай бүр хүргэх боломжтой боллоо.

SWIFT стандартын хэрэгжүүлэлт

Дэлхийн 200 гаруй улсын 11000 гаруй банк санхүүгийн байгууллага нэгдсэн өдөрт дунджаар 4.5 сая цахим зурвас солилцдог олон улсын банк хоорондын төлбөр тооцооны SWIFT системийн 2023 оны байдлаарх стандарт шаардлагуудыг бүрэн ханган ажиллалаа.

Тоон гарын үсэг

Байгууллагад зориулсан тоон гарын үсгийг Corporate Gateway үйлчилгээнд, иргэний интернэт банканд тоон гарын үсэг ашиглан үйлчилгээгээ баталгаажуулах боломжийг нэвтрүүлэв. Ингэснээр цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран хоорондоо цахим хэлбэрээр гэрээ хэлцэл хийх, харилцагчтай холбоотой тодорхойлолт мэдээллийг баталгаажуулах, эрсдэл луйвраас сэргийлэх олон боломжууд нээгдэж, цаг хугацаа, зардлаа хэмнэдэг боллоо.

Арга хэмжээ

Нээлттэй ирээдүй – Дижитал аймаг

Голомт банк дижитал шилжилт, дижитал хэрэглээг орон нутагт таниулах зорилгоор “Нээлттэй ирээдүй” технологийн нэгдсэн арга хэмжээг Дархан, Дорнод, Ховд, Баянхонгор аймгуудад амжилттай зохион байгууллаа. Энэ хугацаанд арга хэмжээгээр дамжуулан нийт 4000 орчим иргэн, харилцагчид хурдацтай хөгжиж буй техник технологийн шинэ шийдлүүд болон сүүлийн үеийн дижитал бүтээгдэхүүн үйлчилгээг танилцуулж, мэдээлэл хүргэсэн байна.

ICT Expo 2023

Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн салбарын хамгийн том нэгдсэн арга хэмжээ “ICT Expo 2023”-д Голомт банк SocialPay 3.0 аппликейшн, “Soft POS”, Киоск CRM, Метаверс салбар зэрэг шинэ бүтээгдэхүүнүүдээ танилцуулан гуравдагч байгууллагатай хамтран олон төрлийн хөнгөлөлт, урамшуулаар харилцагчдадаа бэлэг барьсан юм. Энэхүү арга хэмжээнээс Голомт банкны дижитал үйлчилгээ, шинэ шийдлүүдийг онцолж, “ICT Expo” арга хэмжээний “Шилдэг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ”-ээр шалгарууллаа.

Пи Эм Ай Монголиа Чаптэр

“Пи Эм Ай Монголиа Чаптэр”-аас зохион байгуулсан “Шинэ үеийн хурдасгуур: Ирээдүйн төслийн удирдагч нарыг хүчирхэгжүүлэх нь” олон улсын бага хурлаас SocialPay 3.0 хувилбарын төслийн удирдлагын туршлага, арга аргачлалыг үнэлэн 2023 оны “Шилдэг төсөл”-өөр онцолж, өргөмжиллөө. Бага хурлыг зохион байгуулагчдын зүгээс Голомт банкны SocialPay 3.0 нь дэлхий даяар төсөлд суурилсан эдийн засагт шилжиж буй энэ үед хиймэл оюун ухаан, дэвшилтэт технологиор дамжуулан хэрэглэгчдийнхээ өдөр тутмын амьдралын хэв маяг болон ажил хөдөлмөрийг хөнгөвчилж, илүү хүчирхэг ирээдүйг бүтээхэд дэмжлэг болохуйц үр дүнтэй төсөл болж чадсаныг сайшаасан юм.

Singapore fintech festival

SocialPay аппликейшн Азийн хамгийн том финтекийн арга хэмжээ “Singapore Fintech Festival 2023”-д амжилттай оролцлоо. Уг арга хэмжээнд нийт 134 орны 62,000 гаруй байгууллага уригдан санхүүгийн салбарт нэвтрүүлсэн технологийн шилдэг шийдлүүдээ танилцуулсан байна. “Singapore Fintech Festival”-д Монгол Улсыг төлөөлөн анх удаа Голомт банкны SocialPay аппликейшн болон “QPay Mongolia, Mongol iD” үйлчилгээ хамтран оролцож, олон улсын банк, санхүүгийн салбарын төлөөллүүдэд өөрийн үйлчилгээг танилцуулахын зэрэгцээ харилцан туршлага солилцлоо.

Дэд бүтэц, технологийн шинэчлэл

Банкны дата төвийн шинэчлэл

2023 онд банкны хэмжээнд ашиглагддаг 3 дата төвийг шинэчилж, олон улсын стандартад нийцсэн цахилгааны болон хөргөлтийн төхөөрөмжүүдийг суурилуулсан нь сервер, тоног төхөөрөмжийн ашигтай ажиллагааг нэмэгдүүлэх, зардал бууруулах оновчтой шийдэл болсон.

Шинэчлэл, сайжруулалтын бусад ажил

- COBIT 5 фреймворкын 20 орчим процессыг олон улсын стандартын дагуу хэрэгжүүлж байна.
- Голомт банк 2021 оноос эхлэн үйл ажиллагааны хурдыг нэмэх, ажилтны гар ажиллагааг бууруулах зорилгоор роботик процесс автоматжуулалтыг нэвтрүүлж эхэлсэн бөгөөд 2023 оны байдлаар банкны төлбөр тооцооны нэгжид тайлан гаргах, файл бэлтгэх, зөөх, и-мэйл илгээх, системд гүйлгээ, тохиргоо хийх гэх мэт нийт 43 үйл явцыг роботоор автоматжуулан жилд 16,000 гаруй хүн цагийг хэмнэж байна.
- Банкны хэмжээнд ашиглагддаг бүх төрлийн сүлжээ /интернэтийн сүлжээ, салбар тооцооны төвүүдийн сүлжээ, оффисын сүлжээ болон олон улсын картын сүлжээ/-г өргөтгөж, актив-актив ажиллагаа бүхий давхар нөөц холболтуудтай болсон.
- Kubernetes containerized шийдлийг амжилттай нэвтрүүлснээр microservices, cloud, auto scaling, automating deployment ажиллагаа хийгддэг боллоо.
- ProActive хяналтын шийдэл болох Application Performance Monitoring шийдлийг нэвтрүүллээ.
- Программ хангамж хөгжүүлэлтийн процесст GitOps шийдлийг амжилттай нэвтрүүлэв.

Олон улсын бизнес, хамтын ажиллагаа

Голомт банк Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн үнэлгээний байгууллагууд болох Moody's болон S&P Global байгууллагуудаар өөрийн зээлжих зэрэглэлийг 2011 оноос хойш үнэлүүлж, хамтран ажиллаж байна. 2023 онд тус агентлагууд Голомт банкны зээлжих зэрэглэлийг хэвээр үлдээж, баталгаажууллаа. Голомт банкны зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээ Монгол Улсын Засгийн Газрын зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээтэй ижил түвшинд байна.

Олон улсын зээлжих зэрэглэл

Moody's

Ангилал	"Moody's" үнэлгээ
Зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээ	B3
Төлөв	Stable
Эрсдэлийн үнэлгээ – Гадаад валют	B3/NP
Эрсдэлийн үнэлгээ – Дотоод валют	B2/NP
Зээлжих чадварын суурь үнэлгээ	B3

S&P Global

Ангилал	"S&P" үнэлгээ
Зээлжих зэрэглэлийн үнэлгээ	B/Stable/B
Төлөв	Stable
Үнэт цаасны үнэлгээ	B
Хөврөх чадварын үнэлгээ	B+

Moody's

Урт хугацаат гадаад
валютаар хүлээсэн
үүргийг биелүүлэх зэрэглэл

B3/Тогтвортой

S&P Global

Урт хугацаат гадаад
валютаар хүлээсэн үүргийг
биелүүлэх зэрэглэл

B/Тогтвортой

Олон улсын санхүүгийн
байгууллагаас татсан
санхүүжилтийн хэмжээ

+\$127.7 сая

Голомт банк ногоон, тогтвортой хөгжлийн чиг баримжаатай бизнесийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн тэгш хүртээмж, бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүд, дотоодын жижиг, дунд бизнесийг дэмжих зорилтот санхүүжилтийг нөлөөллийн хөрөнгө оруулалтын сангуудаас татсан. Эдгээр санхүүжилт нь урт хугацаатай, хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй байхаас гадна мэргэшсэн зөвлөх баг банк болон харилцагчдын чадавхыг бэхжүүлэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж байна.

Швейцар улсад төвтэй responsAbility Investments AG нь байгаль орчинд ээлтэй, бичил болон жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг дэмжихэд зориулан урт хугацаат санхүүжилтийг олгов.

ОУСК-ийн Гадаад худалдааны санхүүжилтийн хөтөлбөрт хамтрагч банкаар элсэв. Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд Голомт банк Дэлхийн 230 гаруй арилжааны банкуудтай импортын аккредитив, төлбөрийн баталгаа, факторинг, импортын зээлийн чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

Голомт банк тогтвортой хөгжлийг дэмжих, харилцагчдынхаа ногоон зээлийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгын хүрээнд WaterEquity байгууллагатай хамтран НҮБ-ын Тогтвортой хөгжлийн 6-р зорилго болох “Баталгаат ундны ус, ариун цэврийн байгууламж”-д хамаарах төслүүдэд санхүүжилт олгож эхэллээ.

Олон улсын корреспондент банкнууд

Голомт банк Европын тэргүүлэх санхүүгийн байгууллагууд болох Oddo BHF банканд ам.доллар болон еврогийн ностро данс, Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Хаант Улсын Crown Agent Bank болон Испанийн Caixa банкуудад банкнуудад евро болон фунт стерлингийн дансуудыг тус тус нээж, корреспондент банкны түншлэлээ амжилттай өргөжүүлэв. Ингэснээр нийт 15 гадаад валютын 50 корреспондент банкны дансаар дамжуулан гадаад төлбөр, тооцооны үйлчилгээг хамгийн өргөн сонголттойгоор гүйцэтгэж байна.

Банк нь харилцагчдынхаа хил дамнасан төлбөр тооцоог хурдан, шуурхай хийж гүйцэтгэх зорилгоор корреспондент банкнуудын хамтын ажиллагаа, сүлжээг тогтмол өргөжүүлэн ажилладаг.

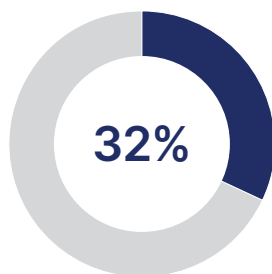

SWIFT сүлжээгээр хийгдэж буй гадаад төлбөр тооцооны зах зээлд эзлэх хувь

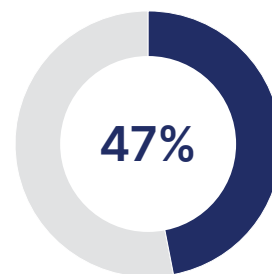
Голомт банк 2023 онд Монгол Улсын банкны системийн нийт гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээний 32 хувийг дангаар хийж гүйцэтгэсэн тухай SWIFT олон улсын байгууллагын тайланд дурджээ.

Гадаад төлбөр тооцооны зах зээлд эзлэх хувь

Илгээсэн гүйлгээний тоогоор

Илгээсэн гүйлгээний дүнгээр

Эх сурвалж:
Swift Watch report

Олон улсын корреспондент банкнууд

Гадаад худалдааны санхүүжилт

Голомт банк харилцагчдынхаа гадаадын бэлтгэн нийлүүлэгчдээс уул уурхай, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, сэлбэг, хүнс болон өргөн хэрэглээний бараа бүтээгдэхүүний худалдан авалтад зориулан олон улсын 100 гаруй банк, санхүүгийн байгууллагуудтай хамтран гадаад худалдааны санхүүжилтийн цогц үйлчилгээг хүргэн ажиллалаа.

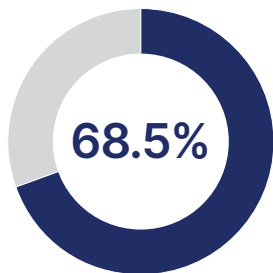
Тухайлбал, 2023 онд Голомт банкны гадаад худалдааны санхүүжилтийн нийт багц 701 тэрбум төгрөг байгаа бол банкны нийт Гадаад худалдааны санхүүжилтийн эргэлт 2.2 их наяд төгрөг буюу энэ хэмжээний бараа бүтээгдэхүүн, тоног төхөөрөмж, болон төслүүдийг худалдааны санхүүжилтийн үйлчилгээгээр дэмжин ажиллав.

Монгол Улс 2023 онд нийт 31.6 их наяд төгрөгийн бараа бүтээгдэхүүн, тоног төхөөрөмж импортолсон бөгөөд үүний 37.4 хувийг машин, тээврийн хэрэгсэл, цахилгаан хэрэгсэл болон түүний эд анги эзэлж байна. Үүнээс Голомт банк нийт 1.3 их наяд төгрөгийн импортын бараа бүтээгдэхүүн, тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтыг санхүүжүүллээ.

Мөн экспортын гол бүтээгдэхүүн болох нүүрс, ноос ноолуурын бараа бүтээгдэхүүний экспортод зориулан гадны банк санхүүгийн байгууллагуудаас нээгдсэн 1.1 их наяд төгрөгийн дүнтэй тэнцэх аккредитив, гадаад баталгааны хүсэлтийг хүлээн авч, түргэн шуурхай шийдвэрлэн ажиллав. Ингэснээр 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар гадаадын худалдан авагчдаас Монгол Улсын үйлдвэрлэгчид рүү нээгдсэн нийт экспортын аккредитивийн зах зээлийн 89.9 хувийг Голомт банк дангаар гүйцэтгэсэн үзүүлэлттэй байна.

Гадаад баталгаа аккредитивийн зах зээлд эзлэх хувь

Эх сурвалж: Swift Watch report

Олон улсын SWIFT байгууллагаас гаргасан тоон мэдээгээр Голомт банк нь гадаад баталгаа, аккредитив нээх үйлчилгээгээр тэргүүлэх байр сууриа хадгалж дотоодын зах зээлийн 68.5%-ийг эзэлж байна.

Монгол Улсын экспорт болон дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд чиглэсэн төсөл хөтөлбөрүүдийг гадаад худалдааны санхүүжилтээр дэмжиж ажиллав.

- Экспортын гол нэрийн бараа бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, борлуулалтыг дэмжихэд Голомт банк чухал үүрэгтэй оролцож, 2023 онд нийт 67 тэрбум төгрөгийн уул уурхайн тоног, төхөөрөмжийн аккредитив, 233 тэрбум төгрөгийн нүүрсний экспортын аккредитивийг тус тус нээв.
- Монгол Улсад хэрэгжиж буй дэд бүтцийн мега болон үйлдвэрийн бүтээн байгуулалтын төсөлд зориулж Голомт банк БНХАУ-ын Bank of China (BoC), Agricultural Bank of China (ABOC), Industrial and Commercial Bank of China (ICBC), Канад улсын Toronto Dominion Bank (TD) нартай хамтран тендер, урьдчилгаа төлбөр, гүйцэтгэл болон чанарын баталгаануудыг нээн ажиллаа.

- Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас зарласан нийтийн тээврийн 600 автобус нийлүүлэх тендерт зориулж БНХАУ-ын Bank of China банктай хамтран дэлхий нийтийн тээврийн шилдэг компанийн нэрийн өмнөөс тендерийн, гүйцэтгэлийн болон чанарын баталгаануудыг амжилттай нээв. Мөн Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нийтийн тээврийн хэрэглээнд зориулан байгаль орчинд ээлтэй, нэг удаагийн бүрэн цэнэгээр 200 км туулах хүчин чадалтай цахилгаан автобусны худалдан авалтад зориулан бүтцэт санхүүжилтийн шийдлээр дэмжиж ажиллалаа.
- Харилцагчийнхаа барилгын үйлдвэрлэлд зориулан элс угаах үйлдвэрийн болон хаягдал ус цэвэршүүлэх тоног төхөөрөмж худалдан авах төсөлд дэмжлэг үзүүлж, Итали улсын MPS банктай хамтран анх удаа урт хугацаат аккредитивийг амжилттай нээв.

Тогтвортой хөгжил

Тогтвортой хөгжил

Ногоон зээлийн
багцын үлдэгдэл

183.04

тэрбум төгрөг

Голомт банк нь Тогтвортой санхүүжилтийн бодлогыг 2015 оноос хойш хэрэгжүүлэн ажилласан бөгөөд 2019 онд уг бодлогыг "Тогтвортой хөгжлийн бодлого" болгон өөрчилснөөр зөвхөн санхүүжилт бус банкны бүх шатны үйл ажиллагааг хамруулан Тогтвортой хөгжлийн зорилгуудыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Тогтвортой хөгжил

Олон улсын аргачлалын дагуу банкны зээлийн багцаас карбон ихээр ялгаруулж буй эдийн засгийн салбаруудын санхүүжүүлсэн ялгарлыг анх удаа хэмжив.

Ус болон эрчим хүчний хэмнэлттэй төсөл хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэх зорилготой зээл олгож эхэллээ.

Голомт банк 2023 оны 2-р сард “Partnership for Carbon Accounting Financials” буюу “Нүүрстөрөгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн санхүүгийн түншлэл” олон улсын байгууллагад гишүүнээр элссэн. Энэ хүрээнд Монгол Улсын банк санхүүгийн байгууллагуудаас анхлан олон улсын аргачлалын дагуу банкны зээлийн багцаас карбон ихээр ялгаруулж буй эдийн засгийн салбаруудын санхүүжүүлсэн ялгарлыг хэмжив. Ингэснээр НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрийн Хариуцлагатай банкны зарчмын жилийн тайландаа оруулж, “Эрнст энд Янг” аудитын байгууллагаар аудитлуулж, тайлагналаа.

Хариуцлагатай банкны зарчмын дагуу уур амьсгал болон усны нөөцөд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дунд болон урт хугацааны зорилтоо тодорхойлон тайлагнасан. Голомт банк 2030 он гэхэд уур амьсгалд үзүүлэх нөлөөллийг 30 хувиар бууруулах, усны нөөцөд үзүүлэх нөлөөллийг 5 хувиар бууруулах дунд хэмжээний зорилт тавин ажиллаж байна.

2030 онд ↓30%

2050 онд

↓50%

2030 онд ↓5%

2050 онд

↓10%

Сургалт, хөгжил

- Голомт банк дунд болон урт хугацааны зорилтдоо хүрэхийн тулд байгууллагын томоохон харилцагчдад зориулан тогтвортой санхүүжилт, ногоон зээлийн боломж, байгаль орчин, нийгмийн эрсдэл, түүнийг удирдах, сөрөг нөлөөллөө хэрхэн бууруулах талаар ганцаарчилсан сургалт, зөвлөгөө өгч, хамтран ажиллаж байна. 2023 онд дунджаар 15-20 харилцагч байгууллагын 400-500 удирдлага болон ажилтанд ганцаарчилсан сургалт явуулжээ.
- Хүний эрхийн тухай сургалтад 1846 ажилтан, Жендэрийн бодлогын тухай сургалтад 1839 ажилтан цахимаар хамрагдсан бөгөөд цаашид бүх ажилтны заавал хамрагдах сургалт хэлбэрээр бэлтгэн Голомт банкны дотоод сургалтын академийн цахим хуудсанд байршуулав.
- НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрийн Хариуцлагатай банкны зарчмын сургалтын албатай хамтран “Уур амьсгалын эрсдэлийн санхүүгийн байгууллагад үзүүлэх нөлөөллийн тухай” цуврал 5 сургалтад 341 ажилтнаа хамруулав. Монгол Улсын Хүний эрхийн үндэсний комисстой хамтарсан танхимын сургалтад 27 ажилтан, ТоС холбоотой хамтарсан Тогтвортой санхүүжилт, Таксономийн тухай сургалтад 39 ажилтан хамрагдлаа.

Арга хэмжээ

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл доор Тогтвортой санхүүжилтийн холбооноос зохион байгуулсан “Тогтвортой санхүүжилтийн долоо хоног” олон улсын хурлын хүрээнд “Уур амьсгалын эрсдэлийн удирдлага” сэдэвт сургалтыг Голомт банк бие даан амжилттай зохион байгууллаа.

Нэгдсэн Үндэстний байгууллагаас зохион байгуулсан “Тогтвортой хөгжлийн төлөөх үндэсний чуулган”-ы гол түншээр ажиллаж, үйл ажиллагаагаа танилцууллаа.

Арга хэмжээний үеийн эрчим хүчний хэрэглээний тодорхой хэсэг буюу тайз, дэлгэц, гэрэл, хөгжим, тоног төхөөрөмжийг нарны цахилгаан үүсвэрээр шийдсэнээр цагт 28.3 кг карбон агаар мандалд ялгарахаас сэргийлж чадсан.

Financial Managers' Convention болон Business Conference

Голомт банкнаас жил бүр зохион байгуулдаг Financial Managers' Convention болон Business Conference-ийг 2023 онд ерөнхий агуулга болон зохион байгуулалт талаас нь тогтвортой хөгжилд нийцүүлж, эрчим хүчний хэмнэлттэй, байгаль орчинд ээлтэй элементүүдийг ашигласнаараа онцлогтой.

Нийт арга хэмжээний үеэр 452.8 кг CO₂ /нүүрстөрөгчийн давхар исэл/ агаар мандалд ялгарахаас сэргийлжээ.

CO₂ бууруулах Голомт банкны уриалгыг дэмжин оролцогчид алхаж, дугуй, скүүтэр, автобус болон цахилгаан автомашин сонгон ирснээр бид нийт оролцогчийн хамтаар 51.6 кг CO₂ хэмнэсэн байна.

278 кг буюу нэг модны 11 жилийн турш шингээх карбоныг хамтдаа хэмнэж чадлаа.

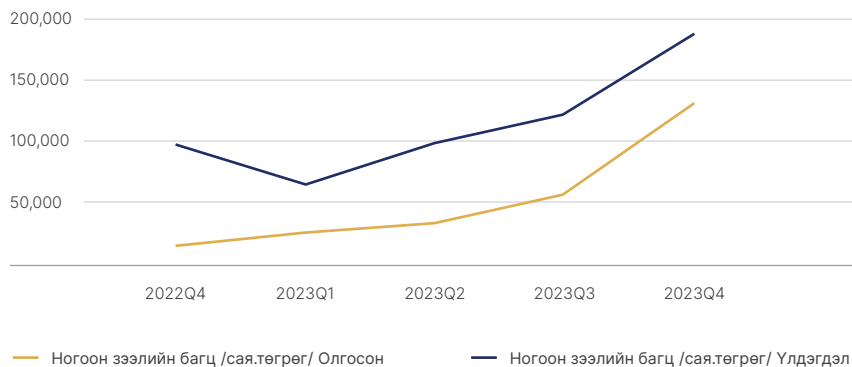
Ногоон зээл

Голомт банк Монгол Улсын Ногоон Таксономийн хэрэгжилтийг хангаж, ногоон тогтвортой зээлийн багцыг ангилан бүрдүүлэхээс гадна 2023 онд зах зээлд шинээр ногоон хэрэглээний зээл, хүү хуваах нөхцөлтэй бизнесийн ногоон зээлийг гаргаснаар нийт 6 төрлийн хөнгөлөлттэй, тогтвортой, ногоон зээлийн бүтээгдэхүүнүүдийг санал болгож байна. 2030 он гэхэд нийт зээлийн багцын 10 хувийг ногоон, тогтвортой зээлийн багцаар бүрдүүлэх зорилт тавьж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

	Хүү (сарын)	Дээд хэмжээ	Хугацаа
Тогтвортой, ногоон зээлийн бүтээгдэхүүн	1.2% - 1.4%	5-10 тэрбум төг.	30-84 сар
Хүү хуваан төлөх нөхцөлтэй бизнесийн ногоон зээл	1.2% - 1.4%	Бүтээгдэхүүний дүнгээс хамаарна	84 сар
Ногоон АОС зээл	1.25%-1.4%	160-300 сая төг.	120-240 сар
Эко автомашины зээл	1%-1.1%	Бүтээгдэхүүний дүнгээс хамаарна	30-96 сар
Ногоон хэрэглээний зээл	1.25%	Бүтээгдэхүүний дүнгээс хамаарна	30 сар
Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих	1.2% - 1.4%	100 сая төг.	36 сар

2022 оны 4-р улирлын байдлаар Голомт банкны ногоон зээлийн багц 95.8 тэрбум төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бол 2023 оны 4-р улирлын байдлаар 183.04 тэрбум төгрөгт хүрч, 91 хувиар өссөн үзүүлэлттэй гарсан. Энэ нь Голомт банкны зээлийн багцын 4 хувийг эзэлж, нийт банкны салбарын ногоон зээлийн багцын 22.9 хувийг бүрдүүлж байна.

Ногоон зээлийн багц /сая.төгрөг/

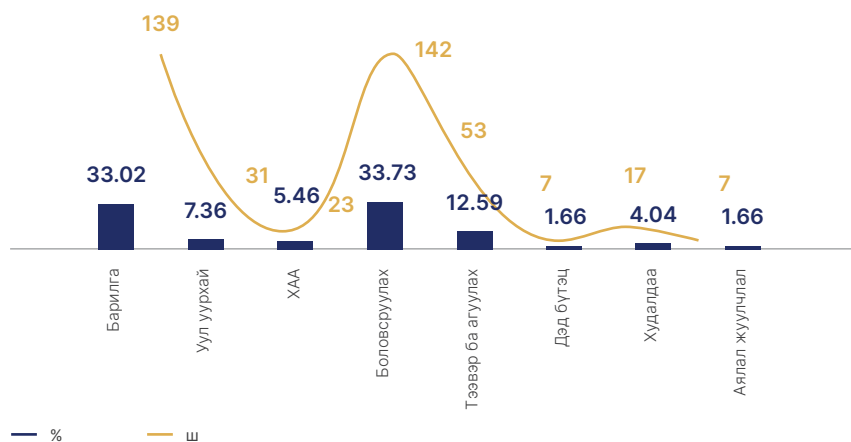
Эрсдэлийн үнэлгээ

2023 онд байгаль орчин, нийгмийн эрсдэлийн нийт 1177 үнэлгээг хийж гүйцэтгэлээ. Эдгээрийн 758 нь эрсдэлгүй буюу байгаль орчин, нийгэмд шууд нөлөөгүй салбарын үнэлгээ бөгөөд давхардаагүй тоогоор 564 харилцагчид зээл олгожээ. Нийт үнэлгээний 419 нь эрсдэлтэй буюу бага, дунд, өндөр нөлөөлөлтэй салбарынх байснаас 260 харилцагчид зээл олгосон байна. Үнэлгээний шаардлага 2022 оноос даруй 107.6 хувиар өссөн үзүүлэлттэй гарчээ.

2023 оны эрсдэлтэй салбарын үнэлгээг сектороор ангилбал барилгын салбар 33.02%, уул уурхай 7.36%, боловсруулах салбар 33.73%, тээвэр ба агуулах 12.59%, бусад салбарууд дараах хувийг тус тус хувийг бүрдүүлжээ.

2023 оны эрсдэлтэй салбарын үнэлгээ

/эдийн засгийн салбараар/

Төсөл, хөтөлбөр

Хариуцлагатай банкны зарчмын хүрээнд тодорхойлсон нүүрсхүчлийн хийг бууруулах, усны хомсдолд үзүүлэх нөлөөллийг багасгах зорилтын хүрээнд эрчим хүчний хэмнэлтийг дэмжих, ус ариун цэврийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, усны менежментийг сайжруулах чиглэлээр олон улсын нөлөөллийн санхүүгийн байгууллагуудтай хамтран ажилладаг. Үүнд, ус хангамж, ус цэвэрлэх үнэ цэнийн сүлжээнд хамрагдах бичил, жижиг, дунд үйлдвэр, үйл ажиллагааг дэмжин ажиллаж байна. Голомт банк усны чиглэлийн зорилт тавьсан нь Хариуцлагатай банкны зарчимд нэгдсэн олон улсын гишүүн 340 гаруй банк, санхүүгийн байгууллагаас анхны банкаар тодорч, НҮБ-ын Байгаль орчны хөгжлийн хөтөлбөрийн зүгээс сайшаал хүртэж, сайн жишээгээр үнэлэгдэж байна.

Голомт банк ус болон эрчим хүчний хэмнэлттэй төсөл, хөтөлбөрүүдийг санхүүжүүлэх зорилготой олон улсын нөлөөллийн сангуудаас эх үүсвэр татаж, энэ чиглэлийн харилцагчдад зээл олгож эхэлсэн. Ингэхдээ ус, ариун цэврийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэгч, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ үзүүлэгч, борлуулагч болон эрчим хүчний хэмнэлттэй барилга байгууламж барих, тоног төхөөрөмж худалдан авах гэх мэт зориулалтаар зээл олгож байна.

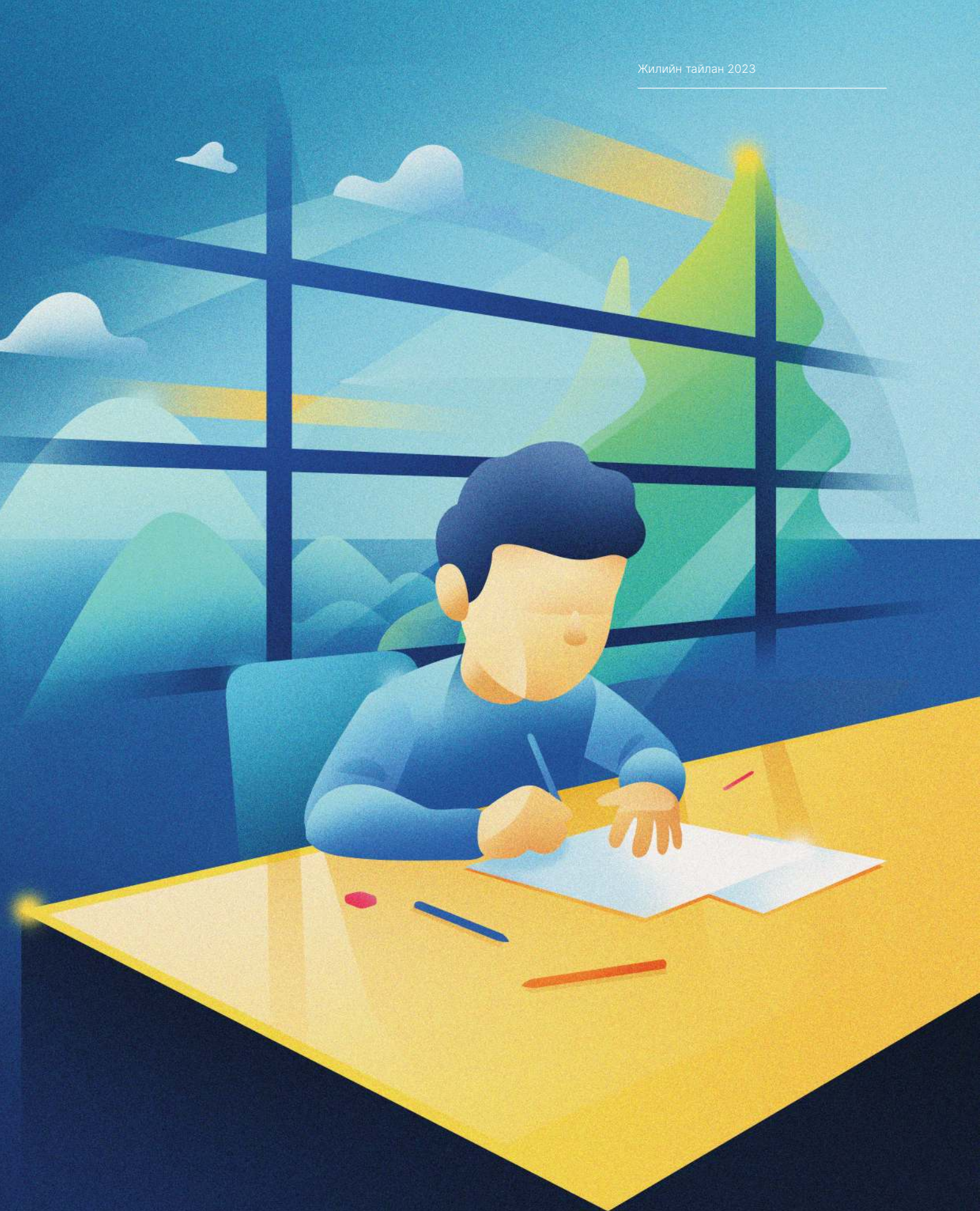

Жендэрийн манлай байгууллага

Голомт банкнаас харилцагчдадаа зориулан гаргасан “Women Owned” тохирлын тэмдэг, Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг дэмжих зээлийн бүтээгдэхүүн болон чадавхжуулах “Менторшип” хөтөлбөр, Жендэрийн тэгш байдлын хороо болон үүгээр дамжуулан хэрэгжүүлж буй дотоод бодлогыг Монголбанк, Санхүүгийн Зохицуулах хороо, Монголын Тогтвортой Санхүүжилтийн Холбооноос үнэлэн 2023 оны “Жендэрийн манлай байгууллага”-аар тодрууллаа.

Нийгмийн хариуцлага

Нийгмийн хариуцлага

Тэтгэлэгт
хамрагдсан нийт
оюутан

+1500 ↑

Голомт банк өндөр ашигтай,
өсөлттэй салбарт хөрөнгө
оруулахаас илүүтэйгээр
байгаль орчин, нийгэмд ээлтэй,
нийгмийн харилцаа хандлагад
өөрчлөлт авчрах төслүүдэд
дэмжлэг үзүүлэхийг зорьдог.

Нийгмийн хариуцлага

ӨВ СОЁЛЫН ГОЛОМТ
ТҮҮХ АРХЕОЛОГИЙН ТӨСӨЛ

“Өв соёлын голомт” төсөл

Голомт банк нийгмийн хариуцлагын хүрээнд эрүүл мэнд, боловсрол, урлаг соёлыг дэмжих чиглэлээр олон төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг. 2022 оноос Монголын түүх соёлын үл хөдлөх дурсгал, биет өвийн хадгалалт хамгаалалт, эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлуудыг гүнзгийрүүлэн хөгжүүлэх, соёлын өвийг дэлхийд таниулах археологийн олон төслүүдийг хэрэгжүүлэх, урт хугацаанд дэмжихээр “Өв соёлын голомт” төслийг санаачлан ШУА-ийн Археологийн хүрээлэнтэй хамтран ажиллаж эхэлсэн. Төслийн хүрээнд хувийн хэвшлийн байгууллагуудаас анхлан археологийн салбарт хөрөнгө оруулалт хийсэн бөгөөд Монголын түүх, шашин, соёлыг судлахад чухал нөлөө, томоохон дэмжлэг үзүүлж байгаа юм. 2023 онд төслийн эхний ажлууд болох Түргэний балгас-Туулын “Хар Түнэ Орд” дурсгалт газарт археологийн малтлага, Булган аймгийн Сэлэнгэ сумын нутагт “Ингэт толгойн хүн чулуу”-ны хөшөөний судалгааны ажлуудыг амжилттай гүйцэтгэжээ.

“OneSky” хүүхэд хөгжлийн байгууллага

Эх орны ирээдүй болсон хүүхэд, багачуудынхаа эрүүл мэнд, боловсролд анхаарал хандуулж, хувь нэмрээ оруулахыг эрмэлздэг бөгөөд 2023 оноос хүүхдийн төлөөх сайн үйлсийн ажлуудаа өргөжүүлэн олон улсын байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өрнүүлж, Улаанбаатар хотын алслагдсан дүүрэгт амьдардаг бага насны хүүхдүүдийн хөгжлийг дэмжихээр “OneSky” байгууллагатай хамтран ажиллаж байна. “Хүүхэд бүрийн төлөө” уриатай “OneSky” байгууллага нь Вьетнам, Хятад, Хонконг зэрэг орнуудад үйл ажиллагаагаа явуулдаг бөгөөд 2018 онд Монголд “Гэр бүлийн төв”-ийг байгуулсан. Тус төвөөр дамжуулан бага насны хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, хүүхдээ ойлгон хүмүүжүүлэх, суралцах боломжуудыг нь нээхэд туслах зорилгоор олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн, шинжлэх ухаанд суурилан боловсруулсан хүүхдийн бие бялдар, танин мэдэхүй, хэл яриа, сэтгэл хөдлөл, хоол тэжээл, орчны аюулгүй байдлын талаарх “Гэр бүлийг чадавхжуулах” цогц сургалт хөтөлбөрүүдэд хүүхдүүд, гэр бүл, эцэг эхчүүдийг үнэ төлбөргүй хамруулах юм.

Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр

Боловсролыг дэмжигч Голомт банк 2023 онд 19 дэх жилдээ “Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийн шилдэг 100 оюутнаа тодрууллаа. Монгол Улсын магадлан итгэмжлэгдсэн их дээд сургуулиудын оюутнуудын дунд өргөн цар хүрээнд зохион зохион байгуулагддаг уг тэтгэлэгт хөтөлбөрт мэргэжил харгалзахгүй 650 гаруй оюутан материалаа ирүүлж, 4 үе шаттайгаар өрсөлдсөнөөс 100 оюутан шалгарсан юм.

Голомт банкны нэрэмжит тэтгэлэгт оюутан болсноор тэтгэлгээс гадна мэргэжлийн ур чадвараа хөгжүүлэх сургалт, үйл ажиллагаанд хамрагдах, нийгэм рүү чиглэсэн ажлууд хийх, “G-Student” клубт гишүүнээр элсэх, банкны судлаач оюутны багт дадлага, цагийн ажил хийх, цаашлаад ажил, мэргэжлийн карьераа Голомт банкнаас эхлүүлэх зэрэг олон боломжийг бий болгодог.

Голомт банк “Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийг 2003 онд анхлан санаачилж, жил бүр уламжлал болгон хэрэгжүүлсээр ирсэн бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд 50 гаруй их, дээд сургуулийн 1700 оюутанд хоёр тэрбум орчим төгрөгийн тэтгэлэг олгоод байна.

“Зүрх мартахгүй” төсөл

Голомт банкны дэргэдэх Алтантүлхүүр хүүхдийн сан “Зүрх мартахгүй” төслийг 2020 оноос хойш дэмжин ажиллаж байна. Төслийн багийнхан 2022 онд Монгол, Киргизстан, Тува гурван улсын олон мянган хүүхдийг үзлэг, оношилгоонд хамруулан, мэс засал хийж амьдрал бэлэглэсэн юм. Голомт банкны зүгээс тус төсөлд жил бүр санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэхээс гадна шаардлагатай бусад зүйлсээр дэмжин ажилладаг бөгөөд хамтын ажиллагааны үр дүнд одоогийн байдлаар нийт 18 мянган хүүхдийг үзлэг, оношилгоонд хамруулж, 600 гаруй хүүхдэд мэс заслыг амжилттай хийгээд байна.

Төслийн багийнхан анх жилд 44 хүүхдэд мэс засал хийх төлөвлөгөөтэй байсан ч хамтын ажиллагааны үр дүнд санхүүгийн болон бусад асуудлууд тодорхой хэмжээнд шийдэгдсэнээр нэг жилд хийх мэс заслын тоог 350-360 болгон нэмэгдүүлээд байна.

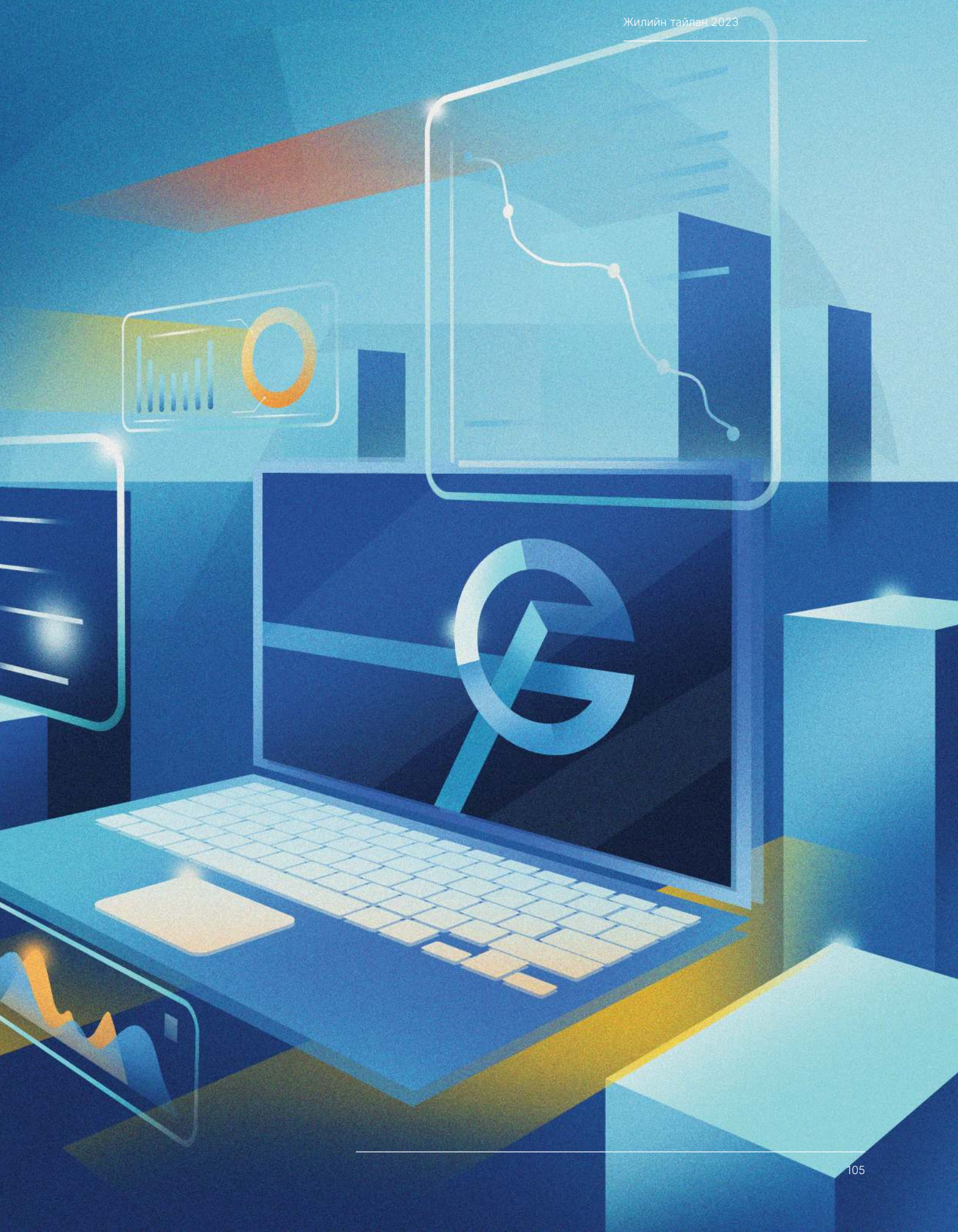

Морин хуурын чуулга

Голомт банкны хамт олон үндэсний язгуур урлагийг түгээн дэлгэрүүлэх, дэлхий дахинд сурталчлах зорилгоор эх орны онцгой өв соёлын гол төлөөлөл болох Монгол Улсын Морин хуурын чуулгын албан ёсны түнш, ерөнхий ивээн тэтгэгчээр 13 дахь жилдээ хамтран ажиллаж байна. Энэ хугацаанд Морин хуурын чуулгын зүгээс дотооддоо төдийгүй дэлхийн тайзнаа нэр хүндээ бататгаж, олон мянган хүний талархлыг хүлээсэн, чанартай уран бүтээлүүдийг эрхлэн гаргаснаас “Playing Love” болон “Novel Melody” зэрэг бүтээлүүд нь олон улсад танигдаад байна. Хоёр байгууллагын хамтын ажиллагааны хугацаанд гадаад болон дотооддоо үндэсний урлагийг сурталчлан таниулж, нийт 40 орчим томоохон тоглолт хийгээд байна.

Үйл ажиллагааны удирдлага

Үйл ажиллагааны удирдлага

Нийт зээлийн
хэмжээ

4.9

их наяд төгрөг

Банкны зээлийн шийдвэр гаргалтыг хурдасгах зорилгоор 2023 оноос “Business process management suites” систем буюу зээлийн үйл ажиллагааны бүтэн процессыг автоматжуулах, нэгдсэн өгөгдлийн сантай болох төслийг амжилттай хэрэгжүүлж байна.

Хүний нөөцийн удирдлага

Голомт банк ажилтан төвтэй стратеги, тасралтгүй суралцах, мэргэжлийн өндөр ёс зүйтэй соёлыг бэхжүүлэх зорилгын хүрээнд ажилтны замналыг тасралтгүй сайжруулах, ажилтан бүрд ээлтэй, сурч хөгжих, өөрийгөө сорих боломжоор дүүрэн тогтолцоог бий болгох замаар банкны урт хугацааны, тогтвортой өсөлт хөгжилд хувь нэмрээ оруулан ажиллалаа.

Ажилтан төвтэй хүний нөөцийн бодлого, хөтөлбөр

- Голомт банк ажилтнуудынхаа сэтгэл ханамж, идэвх, оролцооны түвшнийг тогтмол нэмэгдүүлэхээр соёлыг зорилготойгоор удирдах, удирдлагын манлайллыг нэмэгдүүлэх, үе хоорондын үр дүнтэй хамтын ажиллагааг удирдах олон сургалт, төсөл хөтөлбөрийг тасралтгүй хэрэгжүүлэн ажилласны үр дүнд ажилтны энгэйжмент үзүүлэлт 87 хувьд хүрсэн байна.
- Голомт банк ажилтан төвтэй хүний нөөцийн бодлогын хүрээнд ажилтнуудаа шударгаар үнэлж, гүйцэтгэл, ур чадварт тулгуурлан цалин хөлс, урамшуулал, хөнгөлөлт хангамжийг тогтмол нэмэгдүүлэхийг зорин ажилладаг бөгөөд 2023 онд нийт ажилтны цалинг 30 хүртэл хувиар нэмлээ.
- Ажилтнуудаа эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, шинжилгээнд хамруулж, үүний үр дүнд үндэслэн ажилтны биеийн болон сэтгэл зүйн эрүүл мэнд, санхүүгийн эрүүл мэндийн дархлааг нэмэгдүүлэх төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлж байна.
- Ажилтнуудынхаа ажил, амьдралын тэнцвэрийг хадгалах зорилгоор уян хатан ажлын цаг, зайнаас ажиллах нөхцөл боломжийг нэмэгдүүлэв. Мөн урлаг, спортын уралдаан, тэмцээнүүд, сонирхогчдын клубүүдийн үйл ажиллагаанд хамруулав.

Ажиллахад хамгийн таатай газар

“Итгэлцэл дээр суурилсан, өндөр гүйцэтгэлтэй байгууллагын соёл”-ыг бий болгох зорилгоор судалгаа хийж, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлдэг тусгай эрх бүхий олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн байгууллага болох “Great place to work institute”-ээс “Ажиллахад хамгийн таатай газар” батламжийг Голомт банк байгууллагын дотоод соёлоороо тэргүүлэн хоёр дахь жилдээ авлаа. 2022 онд Монгол Улсын банк, санхүүгийн салбараас анхлан авч байсан бол “Ажиллахад хамгийн таатай газар” гэдгээ 2023 онд дахин бататгаж, хоёр жил дараалан батламж авсан анхны байгууллага болсон юм.

Ажилтан болон тэдний гэр бүлийг дэмжих бодлого

- Ажилтны өөрийн болон хүүхдүүдийн төрсөн өдрийн цалинтай чөлөө, ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр, жирэмсэн ажилтнуудын ажлын цагийг богиносгох боломжоор ханган ажиллалаа.
- Зуны улиралд ажилтнууддаа цэвэр агаарт гарч, амрах боломжийг “Ойн булаг зуслан” хөтөлбөрөөр дамжуулан олгодог. Уг хөтөлбөрийн хүрээнд тусгайлан тохижуулсан, тохитой зуслангийн байшинд гэр бүлийн хамтаар амрахаас гадна дурсамж бүтээх боломжтой.

Сургалтын цаг

209,600

Оролцогчдын тоо

104,558

1 ажилтанд ногдох сургалтын цаг

96

Дотоод сургагч багшийн тоо

172

Сургалт, хөгжил

- Ажилтан бүр тасралтгүй суралцаж хөгжих, мэдлэгээ хуваалцах соёлыг бэхжүүлэх зорилгоор “Ажилтан та - Хөгжлийн голомт”, “Удирдах ажилтан бүр сургагч багш” уриан дор 2023 оны сургалт хөгжлийн олон шинэлэг үйл ажиллагааг хэрэгжүүллээ.
- Тасралтгүй суралцах соёлын хүрээнд сургалтын олон арга хэлбэрийг ашигладаг бөгөөд 2023 онд micro learning, blended-learning, давтан сургах аргачлалуудыг сургалт, хөгжлийн үйл ажиллагаанд нэвтрүүлэн ажиллалаа. Ажилтнуудад өөрийн цагийн хуваарьтаа тохируулан орон зай, цаг хугацаа хамаарахгүйгээр сургалт хөгжлийн үйл ажиллагаанд хамрагдах боломжийг сургалтын систем болон гар утасны “Golomt academy” аппликейшнээр дамжуулан олгож байна.

Цахим сургалт

Голомт академийн цахим сургалтын платформоор дамжуулан дотоодын сургагч багш нар 150 гаруй цахим сургалт, контентыг бэлтгэлээ. Сургалтад давхардсан тоогоор 82,000 удаагийн хандалтаар ажилтнууд хамрагдсан байна.

Удирдах ажилтны хөгжлийн хөтөлбөр

Банкны залгамж халааг тасралтгүй бэлтгэх, ажилтны удирдах ур чадварыг тогтмол хөгжүүлэх зорилгоор “Удирдах ажилтны хөгжлийн хөтөлбөрүүд”-ийг амжилттай хэрэгжүүллээ. Үүнд:

- Европын CPD сертификаттай зөөлөн ур чадвар хөгжүүлэх “Дэлхийн түвшний менежер 1, 2” сургалт
- Шинэ удирдах ажилтнуудыг ажлын байранд богино хугацаанд дасан зохицоход чиглүүлэх “Менторшип” хөтөлбөр
- Хүний нөөцийн үйл ажиллагааны тухай ерөнхий суурь ойлголт өгөх “Non-HR Manager” хөтөлбөр
- Шинэ удирдах ажилтны залгамж халаа бэлтгэх “Удирдах ажилтан бэлтгэх” хөтөлбөр

Хамтын ажиллагаа

- Голомт банкнаас жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдийг үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор “Менторшип – 2023” хөтөлбөрийн хүрээнд жижиг, дунд бизнес эрхлэгч 60 гаруй байгууллагын хүний нөөцийн ажилтнуудыг чадавхжуулж байна.
- Сайн сайхныг санхүүжүүлнэ уриатай Голомт банк нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Европын холбооны санхүүжилтээр “Дээд боловсролын тогтолцоонд ажлын байранд суурилсан сургалтын хөтөлбөрийг нэвтрүүлэх, төгсөгчдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх” төслийг Монгол Улсад анх удаа Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Отгонтэнгэр их сургууль, СЭЗИС-тай хамтран хэрэгжүүллээ. ERASMUS+MONGWBL төслийн хүрээнд нийт 85 оюутан Голомт банканд “Ажлын байранд суурилсан сургалтын хөтөлбөр”-т хамрагджээ.
- Голомт банкны нэрэмжит “Оюутны тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийг 19 дэх жилдээ амжилттай зохион байгуулж, шилдэг 100 оюутныг шалгаруулан сургалтын тэтгэлэг гардууллаа.
- “Голомтын төгөл”-д 4 дэх жилдээ 200 гаруй гацуур мод тарьж, суулгалаа.

Арга хэмжээ

Managers' meeting

Голомт банкны стратеги, зорилго, зорилтыг амжилттай хэрэгжүүлэх, удирдах ажилтны манлайллыг хөгжүүлэх зорилгоор “Managers' Meeting-2023” арга хэмжээг хэрэгжүүллээ.

New talent

Голомт банк шинэ ажилтнуудаа байгууллагын соёлд нэгтгэх, бэлтгэн чиглүүлэх, дасан зохицоход нь дэмжлэг үзүүлэх цогц хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэн ажилладаг. Тухайлбал, шинэ ажилтныг байгууллагын соёлтой танилцуулах зорилготой “New talent” outdoor training хөтөлбөрийг тав дахь жилдээ амжилттай зохион байгууллаа.

Гадаад аялал

Голомт банк жил бүр ажилтнуудынхаа гаргасан амжилт, ур чадварыг нь үнэлж, дүгнэн шилдэг ажилтнуудаа мөнгөн шагнал, гадаадад аялах эрхээр шагнадаг уламжлалтай. 2023 онд ажил үйлсээрээ манлайлсан шилдэг 32 ажилтан АНЭУ-ын Дубай хотод аялав.

Хөрөнгийн удирдлага

Монгол Улсад
анх удаа Хувь
хүний хөрөнгийн
удирдлагын
үйлчилгээг банкны
Хөрөнгө оруулалтын
хадгаламжийн
бүтээгдэхүүнээр
дамжуулан
дотоодын
харилцагчдадаа
хүргэж эхэллээ.

Голомт Банк 2023 онд Актив, пассивын удирдлагын хүрээнд Монголбанкны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг бүрэн хангаж, эрсдэлийг зохистой түвшинд удирдаж ажилласан ба активын ашиглалтыг сайжруулан, зардлаа бууруулах замаар ашигт ажиллагааг сайжруулаад байна.

Зохистой харьцаа

Актив, пассивын эргэн төлөлтийн хугацааны зөрүүг харилцагчдын зан төлөв дээр суурилан тооцох аргачлалыг сайжруулж, хүүгийн болон төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын эрсдэлээ тогтмол удирдаж ажиллалаа.

Банк хөрвөх чадвараа өндөр түвшинд хадгалж, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын харьцааг тогтмол 30 хувиас дээш хангаж ажиллахын хажуугаар Базелын хорооны хөрвөх чадварын харьцааны үзүүлэлтүүд болох LCR (30 хоногийн хөрвөх чадвар), NSFR (1 жилийн тогтвортой эх үүсвэр)-ийн үзүүлэлтүүдийг тооцож, тогтмол 100 хувиас дээш хангаж ажиллаад байна.

Мөн банк өөрийн хөрөнгө болон эрсдэлээр жигнэсэн активын зохистой харьцааг зохистой түвшинд барьж, өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээгээ хангаж ажиллалаа.

Ашигт ажиллагаа

2023 онд сул активын ашиглалтыг сайжруулахад анхаарч, бондын зах зээлд оролцон Монгол Улсын хөрөнгийн зах зээлийн хөгжлийг дэмжиж ажиллахаас гадна COVID 19 цар тахлын дараах эдийн засгийн хүндрэлтэй үед ноолуур бэлтгэлийн зээл, хүнс болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих зээл зэрэг эдийн засгийг дэмжих зорилготой хөтөлбөрүүд дээр оролцож жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчдэд зээл олголоо.

Цаашлаад, банк нь зах зээлийн хүүгийн хөдөлгөөн болон өрсөлдөөнд хурдан хариу үзүүлж, цаг алдалгүй харилцах, хадгаламж болон зээлийн хүүгийн нөхцөлийг өөрчлөн, цэвэр хүүгийн ахиуцаа нэмэгдүүлээд байна.

Хувь хүний хөрөнгийн удирдлагын үйлчилгээ

Голомт банк 2023 онд Монгол Улсад анх удаа Хувь хүний хөрөнгийн удирдлагын үйлчилгээг (Private Wealth Management) банкны Хөрөнгө оруулалтын хадгаламжийн бүтээгдэхүүнээр дамжуулан дотоодын харилцагчдадаа хүргэж эхэллээ.

Хувь хүний хөрөнгийн удирдлагын үйлчилгээ (Private Wealth Management Service) бол харилцагчийн хөрөнгө оруулалтын зорилго, эрсдэл даах чадварын хүрээн дэх хөрөнгө оруулалтын зөвлөх үйлчилгээ юм. Голомт банк Хувь хүний хөрөнгийн удирдлагын үйлчилгээний хүрээнд харилцагчдад багцын хөрөнгө оруулалт болон дагалдах консьерж үйлчилгээг хүргэн ажиллаж байна. Энэхүү үйлчилгээний гол зорилго нь өндөр дүнтэй хадгаламж эзэмшигч, хөрөнгө оруулагч, хөрөнгө эзэмшигчид рүү чиглэж, тэдгээрийн хөрөнгийг оновчтой багц бүрдүүлэх замаар удирдахад оршдог. Цаашид үйлчилгээний цар хүрээг тэлэн, хүртээмжтэй байдлаар харилцагчдадаа хүргэх зорилт тавин ажиллаж байна.

2023 онд Голомт банк нээлттэй гадаад валютын позицуудын хувьд Монголбанкнаас тогтоодог шаардлагуудыг хангахаас гадна банкны өөрийн эрсдэлийн аппетитийн мэдэгдэлд бүрэн нийцүүлэн ажиллалаа.

Эрсдэлийн удирдлага

Голомт банк эрсдэлийн засаглал, “Гурван шугамын загвар”, эрсдэл даах чадвар, стресс тестийн үр дүнд суурилсан эрсдэл даах чадварын нөөц интервал бүрдүүлэлт, эрсдэлийн аппетитийн мэдэгдэл, гэрлэн дохионы аргачлал зэрэг Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд хамаарах үндсэн бүрэлдэхүүнүүдийг улам төгөлдөржүүлж, дотооддоо мөрдөн ажиллаж байна.

Банкны хяналт шалгалтын Базелийн хорооноос гаргасан өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний дотоод үнэлгээний аргачлал (ICAAP)-ыг банк дотооддоо тооцож, нэгтгэсэн стресс тестэд ашиглах замаар холбогдох хороонд танилцуулан өөрийн хөрөнгийн хяналтыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо

Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс баталсан Эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоонд “Гурван шугамын загвар”-ыг дараах байдлаар тодорхойлон банкны бүх нэгжүүдийн чиг үүрэг, төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн үнэлгээг уялдуулан ажиллаж байна. Үүнд:

- Банкны бодлого, журам болон өөрсдийн чиг үүргийн хүрээнд өдөр тутмын бизнесийн үйл ажиллагааныхаа эрсдэлийг хариуцан ажилладаг бизнес нэгжүүд болон тэдгээрийг дэмжих чиг үүрэгтэй нэгжүүд “Нэгдүгээр шугам”-д хамаарна.
- “Нэгдүгээр шугам”-д хамаарах нэгжүүдийн эрсдэлээ хэрхэн удирдаж байгаад хяналт тавих, банкны хэмжээнд ямар хэмжээний эрсдэл хүлээж байгааг хянах, хязгаарлах чиг үүрэгтэй нэгжүүд “Хоёрдугаар шугам”-д хамаарна.
- Хараат бус дотоод аудитын чиг үүрэгтэй нэгжүүд “Гуравдугаар шугам”-д хамаарна.

Зээлийн эрсдэлийн удирдлага

Голомт банкны зээлийн эрсдэлийн удирдлага нь зээлдэгчийн гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүйн улмаас банкны алдагдал хүлээх эрсдэлийг удирдан ажиллаж, банкны ашигт ажиллагаа, өгөөжийг хамгийн өндөр түвшинд хүргэхээр төлөвлөн ажилладаг.

Голомт банк зээлийн багцын оновчтой удирдлагыг хэрэгжүүлсний үр дүнд зээлийн багцын тоон зорилт болох зээлийн эрсдэлийн сангийн хүрэлцээний харьцаа 106.2 хувьтай, чанаргүй зээлийн харьцаа 177.4 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр биелж, чанарын зорилт бүрэн хангагдсан.

Голомт банк
зээлийн багцын
оновчтой
удирдлагыг
хэрэгжүүлсний
үр дүнд зээлийн
багцын тоон зорилт
болох зээлийн
эрсдэлийн сангийн
хүрэлцээний
харьцаа 106.2
хувьтай, чанаргүй
зээлийн харьцаа
177.4 хувийн
гүйцэтгэлтэйгээр
биелж, чанарын
зорилт бүрэн
хангагдлаа.

“СТОУС-9”-д нийцүүлсэн санхүүгийн тайланг автоматжуулах

Олон Улсын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Зөвлөл (ОУНББЗ)-өөс батлан гаргасан “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт 9” (IFRS-9) стандарт Банк 2018 оноос олон улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэнтэй зэрэгцэн Голомт банк амжилттай нэвтрүүлж, жил бүр Олон Улсын хөндлөнгийн аудитаар баталгаажуулж байна. 2023 оноос Голомт банк энэхүү стандартаар санхүүгийн тайлагналыг бүрэн автоматжуулах төслийг эхлүүлсэн. Ингэснээр банк сар бүрийн давтамжтайгаар СТОУС-9 стандартаар тайлагнах боломжтой болох юм.

Банкны зээлийн үйл ажиллагааг сайжруулах

Банкны зээлийн шийдвэр гаргалтыг хурдасгах зорилгоор 2023 оноос “Business process management suites” систем буюу зээлийн үйл ажиллагааны бүтэн процессыг автоматжуулах, нэгдсэн өгөгдлийн сантай болох төслийг амжилттай хэрэгжүүлж байна.

Зээлийн үйл ажиллагааны бүтэц, зохион байгуулалтыг сайжруулах

Зээлийн үйл ажиллагааны өр цуглуулах процессыг төвлөрүүлэх, нэгдсэн удирдлагаар хангах зорилгоор “Зээл цуглуулах газар”-ыг шинээр байгууллаа. Ингэснээр банкны хугацаа хэтэрсэн зээл, чанаргүй зээл болон тусгай актив барагдуулах үйл ажиллагаа нь нэгдсэн бодлого, зохицуулалт болон өдөр тутмын удирдлага, зохион байгуулалтаар хангагдаж, зээлийн багцын чанар болон ашигт ажиллагаа илүү сайжрах юм.

Банкны өдөр тутмын зээлийн үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах чиг үүрэгтэй Зээлийн газар нь өмнө Том болон Дунд байгууллагын зээлийн эрсдэлийг илүү удирдахад чиглэсэн бүтэцтэй байсан бол 2023 оноос Иргэдийн зээл болон Жижиг зээлийг хариуцсан хэлтсүүдтэй болж, зээлийн судалгааны процесс нэг нэгжид бүрэн төвлөрч байна. Түүнчлэн тус нэгжийн харьяанд “Мэргэшүүлэх алба”-ыг шинээр байгуулснаар зээлийн судалгааны ажилтнуудын мэргэжлийн ур чадварыг сайжруулах нөхцөл бүрдлээ.

Зээлийн эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоо

Голомт банкны Зээлийн эрсдэлийн удирдлагын хэлтэс нь зээлийн багцын стресс тестийн аргачлалыг хөгжүүлж, хүндрэлтэй нөхцөл байдалд хэрэгжүүлэх хариу арга хэмжээг төлөвлөн зээлийн багцын удирдлагыг хэрэгжүүлж байна. Түүнчлэн Голомт банк сүүлийн 6 жилийн хугацаанд барилга, уул уурхай, аж үйлдвэрлэл зэрэг эдийн засгийн мөчлөгт өртөмтгий салбаруудаас хамаарах хамаарлыг багасгах бодлого баримтлан ажиллаж ирсэн. Үүний үр дүнд зээлийн багцаас хүлээх төвлөрлийн эрсдэлийг сегмент болон эдийн засгийн секторын хувьд оновчтой тархаасан. Цаашид Голомт банк зээлийн багцын төвлөрлийг үргэлжлүүлэн бууруулж, зээлийн багцын чанарыг хадгалсан багцын тогтвортой өсөлтийг бий болгохоор зорьж байна.

Барьцаа хөрөнгийн бодлого

Банк барьцаа хөрөнгийн бодлогын дагуу зээл, зээлтэй адилтган тооцох бусад актив болон хүлээж болзошгүй үүрэгт зээлдэгч болон гуравдагч этгээдээс үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулах баталгаа болгож барьцаа шаарддаг.

Үл хөдлөх хөрөнгийн барьцааны төрөл, онцлогоос хамааран орон сууц, оффис, худалдаа, дулаан зогсоол, амины орон сууц зэрэг үл хөдлөхийн төрөл тус бүрд барьцаа хөрөнгийн жишиг үнийг мөрдөж, хагас жил тутамд шинэчилдэг бөгөөд барьцаа хөрөнгийн үнэлгээний үйл ажиллагаа нь Үнэлгээний Олон Улсын Стандарт (IVS)-ын дагуу нийцтэй байдаг.

2024 онд барьцаа хөрөнгийг үнэлэх хурдыг нэмэгдүүлэх зорилгоор хөрөнгийн үнэлгээний үйл ажиллагааг автоматжуулах, мэдээллийн баазыг баяжуулж, дата удирдлагын стандартыг нэвтрүүлэхээр төлөвлөж байна.

Зах зээлийн эрсдэлийн удирдлага

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлт нь санхүүгийн хэрэгслүүдийн үнэ цэн болон ирээдүйн мөнгөн урсгалд сөргөөр нөлөөлж алдагдал хүлээх эрсдэл юм. Хүү, валютын ханш, арилжаа, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үнэт цаас, хөрөнгийн үнэ цэнийн өөрчлөлт эсвэл зах зээлийн хөдөлгөөнөөс хамаарч банкны нээлттэй байгаа позицод зах зээлийн эрсдэл нэмэгддэг.

Тайлант хугацаанд санхүүгийн зах зээлд валютын ханш, хувьцаа, түүхий эдийн үнийн хэлбэлзэл, зэрэг эрсдэлүүд тулгарсан ч банк зах зээлийн эрсдэлийн удирдлагын оновчтой бодлого хэрэгжүүлснээр болзошгүй алдагдлаас хамгаалж, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог улам бэхжүүлэн ажиллаж байна.

2023 онд Голомт банк нээлттэй гадаад валютын позицуудын хувьд Монголбанкнаас тогтоодог шаардлагуудыг хангахаас гадна банкны өөрийн эрсдэлийн аппетитийн мэдэгдэлд бүрэн нийцүүлэн ажиллалаа. Түүнчлэн АПХ-оос батлагдсан лимитийн хүрээнд валютын ханшийн эрсдэлээс учирч болзошгүй алдагдлыг "Value at Risk" аргачлалаар тооцож, өдөр бүр хяналт тавин ажиллаа.

Мөн харилцагч тал болон улс орны эрсдэлийг харилцагч харилцагчийн зээлжих зэрэглэл болоод санхүүгийн харьцаа үзүүлэлтэд үндэслэн харилцагч нэг бүрийн хувьд лимитийг тодорхойлж, гүйцэтгэлд өдөр бүр хяналт тавьж ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд банк өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээний хувьд Монголбанкнаас тогтоодог шаардлагуудыг хангахаас гадна банкны өөрийн эрсдэлийн аппетитийн мэдэгдэлд бүрэн нийцүүлэн ажиллалаа. Мөн Базел III стандартын дагуу өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээг дотооддоо үнэлэх аргачлал (ICAAP)-ыг ашиглан учирч болзошгүй эрсдэлийг тодорхойлж, стресс тестийг тогтмол гүйцэтгэж өөрийн хөрөнгийн эрсдэлийг удирдан ажиллаж байна.

Голомт банк хүүгийн зохистой түвшнийг бодлогын хүү, зах зээлийн өрсөлдөөн зэрэг олон талт нөхцөл байдлаас хамааруулан тодорхойлдог. Уг хувьсан өөрчлөгдөж буй зах зээлийн орчинд банк нь богино хугацаанд цэвэр хүүгийн орлогод үүсэх өөрчлөлт (NII)-ийг, урт хугацаанд өөрийн хөрөнгийн эдийн засгийн үнэ цэнэд үзүүлэх нөлөөлөл (ΔEVE)-ийг үнэлж, хүүгийн өөрчлөлтийн стресс нөхцөлд учирч болзошгүй аливаа эрсдэлүүдийг тодорхойлж удирдан ажилладаг.

Хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлага

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь бэлэн мөнгө эсвэл бусад хөрвөх чадвар өндөртэй хөрөнгөөр санхүүгийн өр төлбөрийг гүйцэтгэхэд хүндрэл үүсэх эрсдэл юм. Банкны хөрвөх чадвар 2023 оны турш Монголбанкнаас тогтоосон зохистой түвшин болон банкны өөрийн эрсдэлийн аппетитийн мэдэгдлийн хүрээнд хангалттай өндөр түвшинд байлаа. Банкны хяналт шалгалтын Базелийн хорооноос тогтоосон стандартын дагуу банк богино хугацааны хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирдах, хяналт тавих зорилгоор хөрвөх чадварын хүрэлцээтэй байдлын харьцаа (LCR), дунд урт хугацааны хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирдах, хяналт тавих зорилгоор цэвэр тогтвортой санхүүжилтийн харьцааг (NSFR) тогтмол тооцож, хангаж ажиллалаа.

Банкны хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагыг улам сайжруулах, учирч болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор банкны дотоод бодлого, журам, аргачлал, хүндрэлийн үеийн төлөвлөгөөг олон улсын стандартад нийцүүлэн хөгжүүлж, мөрдөн ажиллалаа. Түүнчлэн Базел III стандартын дагуу хөрвөх чадварын хүрэлцээг дотооддоо үнэлэх аргачлал (ILAAP)-аар учирч болзошгүй хөрвөх чадварын эрсдэлийг тодорхойлж, стресс тестийг тогтмол гүйцэтгэн, үр дүнг шийдвэр гаргалтад ашиглан хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирдан ажиллаж байна.

Үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлага

Үйл ажиллагааны эрсдэл гэдэг нь банкны дотоод үйл ажиллагаа, системүүдийн хяналтын хангалтгүй байдал, гадаад орчны таагүй нөлөөлөл болон хүний хүчин зүйлээс шалтгаалан эрсдэлийн зохистой түвшнийг хангаж чадахгүй болохыг хэлнэ.

Банкны үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлагын үр дүнтэй байдлыг нэмэгдүүлэх, шийдвэр гаргалтыг оновчтой болгох ажлыг системийн тусламжтайгаар гүйцэтгэж ажилласны үр дүнд үйл ажиллагааны эрсдэлийн аппетитийн хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан.

Эрсдэлийн соёлын хөтөлбөр

Банк нь жил бүр Эрсдэлийн соёлын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлдэг бөгөөд хөтөлбөрийн хүрээнд ёс зүй, эрсдэлийн удирдлага, мэдээллийн аюулгүй байдлын мэдлэг, мэдээллийг бататгах, дээшлүүлэх сургалт, өдөрлөгийг зохион байгуулдаг. 2023 онд банкны нийт салбар, нэгжүүдийн Ёс зүйн төлөөлөгч нарыг хамруулан “Ёс зүй, Эрсдэлийн форум”-ыг амжилттай зохион байгууллаа.

Банкны ёс зүйн төлөөлөгч нар
2023 оны 10-р сар

Бизнесийн тасралтгүй ажиллагаа

Үйл ажиллагааны хэвийн тасралтгүй байдлыг хангаж, улмаар сайжруулах зорилгын хүрээнд гадны байгууллагаас “ISO 22301 Бизнесийн тасралтгүй ажиллагааны менежментийн тогтолцоо”-г нэвтрүүлэх зөвлөх үйлчилгээ авч, шат дараатай үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлж байна. Уг зорилгын хүрээнд Бизнесийн тасралтгүй ажиллагааны бодлого болон Бизнесийн тасралтгүй ажиллагааны төлөвлөгөөг олон улсын жишигт нийцүүлэн шинэчлэн боловсруулж, өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа мөрдөн ажиллаж байна.

Мэдээллийн аюулгүй байдлын эрсдэл

Голомт банк олон улсын нэр хүнд бүхий мэдээллийн аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо болох ISO27001:2013 стандарт, Төлбөрийн картын аюулгүй байдлын PCI-DSS 3.2.1 стандартууд болон хувь хүний өгөгдөл хамгааллын хуулийн хэрэгжилтийг хангах GDPR буюу Европын холбооны хувь хүний өгөгдөл хамгаалах тухай хуулийн шаардлага тус бүрийг ханган үйл ажиллагаандаа амжилттай хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

2017 оны
7-р сараас хойш

2018 оны
3-р сараас хойш

2018 оны
10-р сараас хойш

Мөн системийн аюулгүй байдлыг бүрэн хангаж буй эсэхийг хөндлөнгийн мэдээллийн аюулгүй байдлын аудитын үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагуудаар банкны системийн эмзэг байдлын үнэлгээг тогтмол хийж баталгаажуулдаг. Банкны систем руу чиглэсэн гадны кибер халдлагаас хамгаалах зорилгоор Security Operations Maturity Model (SOMM) стандартын шаардлагуудыг бүрэн хангасан Кибер Аюулгүй Байдлын Удирдлагын төвийг (КАБУТ)-г бий болгон ажиллаж байна. Энэхүү төв нь 24/7 бодит цагийн горимоор хяналтыг хэрэгжүүлэн илэрсэн халдлага, довтолгоог зогсоох, хариу арга хэмжээ авах (SOAR), урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Банкны кибер аюулгүй байдлын хамгаалалтын тоног төхөөрөмж, программ хангамжууд нь олон улсын судалгааны байгууллагуудаар үнэлэгдэж, салбартаа шилдэг (Leader) шийдлүүдийг ашиглаж байна.

Голомт банк хүнээс шалтгаалсан мэдээлэл алдагдах эрсдэлийг бууруулах, удирдах зорилтын хүрээнд нийт ажилтнууддаа Мэдээллийн аюулгүй байдлын сургалт, халдлагын симуляциуд, зөвлөмжүүдийг тогтмол хүргүүлдэг. Банкны системүүд рүү ажилтнуудын хандах үйл ажиллагааг олон улсын шилдэг туршлагууд (Zero Trust) дээр тулгуурлан хяналт тавьж ажиллаж байна. Мэдээллийн аюулгүй байдлын нэгж нь банкны ажилтнуудын үндсэн системүүдийн эрхийн хяналтыг тогтмол хийж гүйцэтгэдэг нь дотоод залилан, луйвар гаргахаас урьдчилан сэргийлж байна.

Банкны интернэт хандалттай болон дотоод системүүдийн эмзэг байдлын шалгалтыг олон улсын хөндлөнгийн болон дотоодын шилдэг гэрээт кибер аюулгүй байдлын экспертүүд хийж гүйцэтгэдэг. Мөн “Open Bug Bounty” хөтөлбөр буюу олон улсын ёс зүйт хакерууд нь банкны системээс эмзэг байдлыг илрүүлэн урамшуулал авах хөтөлбөрт Голомт банк нэгдсэн. Ингэснээр эмзэг байдал ашиглан харилцагчийн мэдээлэл рүү халдах гэсэн оролдлогыг цаг алдалгүй мэдэх боломжтой болсон.

Түүнчлэн дэлхийн өнцөг бүрийн 1100 гаруй байгууллага нэгдсэн кибер аюулгүй байдлын олон улсын хамтын ажиллагааны хамгийн төсөл болох Парисын Кибер орчин дахь аюулгүй байдлыг хангах харилцан итгэлцлийн уриалгад нэгдэн туршлага солилцож байна.

Голомт банк Монголын Банкны Холбоо, Цагдаагийн Ерөнхий Газар, Монголбанктай хамтран цахим орчин дахь залилах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Ятгах тусам нягтал” аяныг “Залилагчид боломж бүү олго” уриатайгаар 2020, 2021 онд, “Бүү шилжүүлээрэй” уриатай “UNSEND” аяныг 2022 онд, Залилах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилготой “Цахим зөвлөмж” аяныг 2023 онд хамтран зохион байгуулсан. Уг аяны хүрээнд цахим залилангаас сэргийлэх мэдээ, мэдээллүүдийг нийгмийн сүлжээ, телевиз радио болон хэвлэл мэдээллийн сувгуудаар явуулсан.

Голомт банкны Мэдээллийн аюулгүй байдлын баг нь 2023 онд Саудын Араб улсад зохион байгуулагдсан BlackHat MEA 2023 CTF ёс зүйт хакерийн тэмцээний финалын шатанд амжилттай оролцлоо. Тэмцээний сонгон шалгаруулалтад олон улсын 750 баг оролцсоноос шалгарсан дэлхийн шилдэг 250 баг Саудын Араб улсад зохион байгуулагдсан финалын шатны тэмцээнд өрсөлдөж, Голомт банкны баг 21-р байр эзэллээ.

Комплаенс

Комплаенсийн хэлтэс нь Голомт банкны Ерөнхийлөгчийн шууд удирдлага дор ажиллаж, Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Гүйцэтгэх удирдлагын багт тодорхой давтамжтай ажлаа тайлагнадаг. Ерөнхий комплаенсийн холбогдох асуудлууд болон мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх (МУТСТ) үндсэн чиг үүргийг хариуцдаг мэргэжлийн нэгж юм.

Голомт банк Монгол Улсын МУТСТ тухай хууль болон олон улсын санхүүгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх байгууллага болох Financial Action Task Force ("FATF")-ийн МУТСТ стандартын хэрэгжилтийг үр дүнтэй хангахаар анх 2007 онд Мөнгө угаахтай тэмцэх нэгжийг үүсгэн байгуулж, өдгөө 17 жилийн турш уг үйл ажиллагааг улам боловсронгуй болгон ахисан түвшинд хэрэгжүүлж байна. Банк нь МУТСТ хуульд заасны дагуу харилцагчаа таньж мэдэх, гүйлгээний хяналтыг хэрэгжүүлэх, олон улсын хориг арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой хүний нөөц, программ хангамж, сургалт, хөгжлийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг хийдэг. Комплаенсийн хэлтэс нь мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх чиг үүргийн хүрээнд олон улсын стандарт, тэргүүн туршлагыг судлах, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхэд өндөр ач холбогдол өгч ажилладаг. Энэ ажлын хүрээнд Комплаенсийн нэгжийн ажилтнуудыг олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрөгдөхүйц мэдлэг, боловсролтой мэргэшсэн хүний нөөц болгоход анхааран ажиллаж байна.

Голомт банк 2023 онд дотоод хяналтын тогтолцоогоо сайжруулахаар дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүллээ. Үүнд:

- Олон улсын геополитийкийн нөхцөл байдалтай холбоотой банкны гадаад төлбөр тооцооны үйл ажиллагаанд Комплаенсийн хяналтыг улам чангатгаж, олон улсын хориг арга хэмжээний хэрэгжилтийг сайжруулав.
- Банкны ёс зүйн соёлыг дэлгэрүүлэх, ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, аливаа ёс зүйн зөрчлийг үл тэвчих, холбогдох арга хэмжээг авах үйл ажиллагааны хүрээнд Ёс зүйн зөрчлийг мэдээлэх /Шүгэл үлээх зааврыг шинэчлэн батлуулж, дижитал хэлбэрт оруулан ажилтнуудад нээлттэй байршуулав.
- Нэгжийн ажилтнуудыг мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх ажлын хүрээнд гадаад, дотоодын мэргэжлийн байгууллагуудын сургалт, семинарт хамруулав.
- Комплаенсийн эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд өндөр эрсдэл бүхий үйл ажиллагаа, бизнес, салбар, нэгж, харилцагчийн төрөл болон бүтээгдэхүүн, үйлчилгээнд эрсдэлийн үнэлгээ хийж, эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээг авч ажиллав.

Банкны хэрэгжүүлж буй Комплаенсийн дотоод хяналтын хөтөлбөрт ажилтнуудын мэдлэг маш чухал байр эзэлдэг. Тиймээс бид банкны бүх түвшний ажилтанд комплаенс, тэр дундаа мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэл болон тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар цогц хөтөлбөрийн дагуу сургалт зохион байгуулдаг.

2023 онд банкны хэмжээнд давхардсан тоогоор нийт 2537 (танхим болон цахим хэлбэрээр) ажилтан холбогдох сургалтуудад хамрагдсан байна. Ажилтнуудын сургалтаас олж авсан мэдлэгийг бататгах зорилгоор жилд нэг удаа комплаенсийн сэдвээр онлайн шалгалтыг тест хэлбэрээр авдаг ба 2023 онд банкны нийт ажилтнуудын 90 гаруй хувь нь уг шалгалтыг амжилттай өгч тэнцсэн байна.

Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс баталсан Комплаенсийн бодлогын дагуу 2017 оноос хойш банкны Засаглалын кодекс дахь зарчим, дүрэм журмын хэрэгжилтийг хангуулах, хянах, “Tone at the Top” болон ёс зүйт ажилтны соёлыг дэлгэрүүлэх, ёс зүйн зөрчлийг арилгах зорилго бүхий Ёс зүйн төлөөлөгчдийг бүх салбар, нэгжээс томилж банкны хэмжээнд нийт 146 төлөөлөгчийг ажиллуулж байна. 2023 онд Голомт банк 2 жил тутам зохион байгуулагддаг “Ёс зүйн төлөөлөгчдийн форум”-ыг 3 дахь удаагаа амжилттай зохион байгууллаа.

Санхүүгийн Тайлагналын
Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэгдсэн
Санхүүгийн тайлангууд болон
Хараат бус аудиторын тайлан
2023 оны 12 дугаар сарын 31

Байгууллагын талаарх мэдээлэл

Үүсгэн байгуулах шийдвэр

Голомт Банк (цаашид “Банк” гэх) нь 1995 оны 3 дугаар сарын 6-ны өдөр анх үүсгэн байгуулагдсан.

Гэрчилгээ ба Лиценз

Банк нь 2023 оны 4 дүгээр сарын 7-ны өдөр Монгол Улсын Улсын бүртгэлийн ерөнхий газраас шинээр олгосон 2075377 тоот регистрийн дугаар бүхий 9007001012 тоот Улсын Бүртгэлийн гэрчилгээг эзэмшдэг.

Банк нь 1995 оны 3 дугаар сарын 6-ны өдөр банкны үйл ажиллагаа эрхлэх 25 тоот Тусгай зөвшөөрлийг Монголбанкнаас авсан.

Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл

Ч.Мөнхцэцэг	ТУЗ-ийн дарга
Урс Е.Шварценбах	ТУЗ-ийн гишүүн
Д.Мөнхтөр	ТУЗ-ийн гишүүн
Л.Болормаа	ТУЗ-ийн гишүүн
О.Ганжолоо	ТУЗ-ийн гишүүн
Ж.Үнэнбат	ТУЗ-ийн гишүүн
Лопез Абелло	Хараат бус гишүүн
Жэймс Б.Двайер	Хараат бус гишүүн
Александр Пикер	Хараат бус гишүүн
Роберт В.Ван Свитен	Хараат бус гишүүн

Гүйцэтгэх Удирдлага

К.Норихико	Гүйцэтгэх захирал
Г.Ганболд	Ерөнхийлөгч
А.Одонбаатар	Гүйцэтгэх захирлын орлогч
М.Сайнбилэг	Мэдээллийн технологи хариуцсан захирал
С.Мөнхтуяа	Санхүүгийн удирдлагын газрын захирал
М.Наранхүү	Зээлийн газрын захирал
Т.Отгон	Эрсдэлийн удирдлагын газрын захирал
Б.Содболор	Нөөцийн удирдлагын газрын захирал
Ц.Байгалмаа	Иргэдийн банкны газрын захирал
Н.Очирхуяг	Маркетинг, олон нийттэй харилцах газрын захирал
Г.Уянга	Хүний нөөцийн удирдлагын газрын захирал
Б.Сугар-Эрдэнэ	Байгууллагын банкны газрын захирал
А.Ганчимэг	Байгууллага хөгжлийн газрын захирал
Ё.Пүрэвбат	Бүртгэл тооцооны газрын захирал
Б.Энхзаяа	Олон улсын банкны газрын захирал
Х.Пүрэвдорж	Захиргааны газрын захирал
О.Батцэнгэл	Мэдээллийн технологийн газрын захирал
А.Нямсүрэн	Бизнес процесс менежментийн газрын захирал

Гүйцэтгэх Удирдлага

Голомт Банкны төв байр
Сүхбаатарын талбай 5, Ш/Х-22
Улаанбаатар 15160, Монгол Улс

Аудитор

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Блю Скай Тауэр, 6 давхар, 602 тоот
Энхтайваны өргөн чөлөө 17, Сүхбаатар дүүрэг 1-р хороо
Улаанбаатар хот 14240, Монгол Улс

Удирдлагын хариуцлагын мэдэгдэл

Голомт Банк ХК (цаашид "Банк" гэх)-ийн удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэх, тайлагнах үүрэгтэй.

Банкны санхүүгийн тайлан нь СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартуудын дагуу бэлтгэгдсэн. Банкны удирдлага нь энэхүү санхүүгийн тайлан нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг үнэн зөв илэрхийлсэн гэдгийг баталгаажуулах үүрэгтэй.

Банкны удирдлага нь Банкны санхүүгийн байдлыг үндэслэлтэй, үнэн зөв илэрхийлж чадах, санхүүгийн тайлангууд нь тодруулга 2-оос 6-д дурдсан шаардлагуудад нийцсэн гэдгийг баталгаажуулах боломжийг хангах зөв зохистой нягтлан бодох бүртгэлийг хөтөлж байгаа гэдгийг баталгаажуулах үүрэгтэй.

Мөн Банкны удирдлага нь Банкны эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа залилан ашиглан, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдэл гарвал илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх ерөнхий үүрэгтэй.

Банкны удирдлага нь санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тохиромжтой бодлогыг сонгож, тууштайгаар хэрэглэж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлэмж хийж, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн гэж үзэж байна.

Банкны удирдлагаас 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайланг шийдвэрийн дагуу зөвшөөрч батлав.

Ч.МӨНХЦЭЦЭГ

ГОЛОМТ БАНК
Төлөөлөн Удирдах
Зөвлөлийн дарга

К.НОРИХИКО

Гүйцэтгэх захирал

С.МӨНХТУЯА

Санхүүгийн Удирдлагын
Газрын захирал

Улаанбаатар,
Монгол Улс

Огноо: 2024 оны 3 дугаар сарын 27

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК
Монгол Улс, Улаанбаатар-14240,
Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо,
Энхтайваны өргөн чөлөө 17,
Блю Скай Тауэр, 602 тоот

Утас : +976 7011 8101
Факс: +976 7011 8102
www.kpmg.com/mn

Хараат Бүс Аудиторын Тайлан

Голомт Банк Хувьцаат Компанийн Хувьцаа Эзэмшигчид болон Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлд:

Дүгнэлт

Бид Голомт Банк ХК (цаашид “Банк” гэх)-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн материаллаг бодлогууд ба бусад тайлбар мэдээллүүдийг агуулсан тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, энэхүү санхүүгийн тайлан нь Банкны 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс баталсан СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд (цаашид “СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд” гэх)-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн Үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (цаашид “АОУС” гэх)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Уг стандартын дагуу хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү тайлангийн *Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага* хэсэгт харуулсан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлийн Мэргэжлийн Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Дүрэм (Хараат Бүс Байдлын Олон Улсын Стандарт үүнд хамаарна) (цаашид “НБЁЗОУСЗ-ийн Ёс зүйн Дүрэм” гэх) болон санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой Монгол Улс дахь ёс зүйн зохих шаардлагуудын дагуу Банкнаас хараат бүс байж, НБЁЗОУСЗ-ийн Ёс Зүйн Дүрэм болон эдгээр ёс зүйн шаардлагуудад нийцүүлэн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөхөд хангалттай бөгөөд зохих үндэслэл болно гэдэгт бид итгэж байна.

Онцлох Асуудал

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх болон тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 38.6-д тусгасан дахин тайлагналын нөлөөллийг бид онцолж байна. Банк 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх болон тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн хөрвөх чадварын эрсдэл болон валютын ханшийн эрсдэлийн тодруулгуудад буруу тайлагнал агуулагдсаныг илрүүлсэн. Ийнхүү дахин тайлагнаснаар бид нэмэлт горим гүйцэтгэж өмнө нь 2024 оны 3 дугаар сарын 27-ны өдөр гаргасан тайландаа нэмэлт өөрчлөлт оруулахад хүрсэн бөгөөд өмнөх тайланг татан авсан ба найдах боломжгүй юм. Бид уг асуудлаас үүдэлтэйгээр дүгнэлтээ өөрчлөөгүй болно.

Аудитын Гол Онцлох Зүйлс

Аудитын гол онцлох зүйлс гэдэг нь бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал ач холбогдол бүхий зүйлс юм. Бид санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр аудитын гол онцлох зүйлсийг бүхэлд нь авч үзсэн ба дүгнэлт гаргахдаа эдгээр асуудлуудад түс бүрчлэн түсдээ дүгнэлт гараагүй болно.

Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн хэмжилт

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар Банкны харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа төлбөрийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сан нь 165,191,588 мянган төгрөг байна. Энэхүү санг Банк СТОУС 9 Санхүүгийн Хэрэглүүрийн дагуу хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал ("ХБЗА")-ын хүрээнд үндэслэн тогтоодог.

Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа, Тодруулга 3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд ашигласан гол тооцоолол ба үнэлэмж болон Тодруулга 4.9 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа хэсэгт түсгэгдсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тодруулгуудыг харна үү.

Гол онцлох зүйлс	Тэдгээрийг шийдвэрлэсэн аудитын арга хэмжээ
Бид Банкны санхүүгийн тайлан дахь материаллаг байдал болон хэмжилт хийхэд шаардах нарийн төвөгтэй үнэлэмж, тооцооллыг харгалзан Банкны харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны ХБЗА-ын сангийн хэмжилтийг аудитын гол онцлох зүйл гэж тодорхойлсон. Ялгаатай үнэлэмжүүд болон таамаглалуудыг ашиглах нь ХБЗА-ын үр дүнд томоохон өөрчлөлт үүсэхэд хүргэж болох бөгөөд энэ нь Банкны санхүүгийн үр дүнд материаллаг нөлөө үзүүлж болзошгүй юм. Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 3.3-т тодруулсны дагуу ХБЗА-ыг хэмжихэд шаардах удирдлагын чухал үнэлэмж, тооцоололд тухайн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц нэмэгдсэн эсэхийг үнэлэх, үе шатны ангилалыг тодорхойлох, дефолт үүсэх магадлал, дефолт үүссэн үед хүлээх алдагдал, ирээдүйн холбогдох мэдээлэл зэрэг аргачлалын үндсэн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тодорхойлох багтдаг.	Бид ХБЗА-ын хувьд аудитын горимүүд тэр дундаа дараах үндсэн горимүүдыг хийж гүйцэтгэсэн: - Бид ХБЗА-ын бүлгийн үнэлгээний аргачлал болон тооцоололд ашигласан томоохон таамаглал, өгөгдлүүд болох тухайн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц өссөн эсэх, дефолт үүсэх магадлал, дефолт үүссэн үед хүлээх алдагдал, дефолт болох үеийн үлдэгдэл болон ирээдүйн холбогдох мэдээлэл зэргийн үндэслэлтэй байдлыг үнэлсэн. - Бид ХБЗА-ын тооцоололд ашигласан үр ашигт хүүгийн хувь хэмжээ болон эргэн төлөлтийн мэдээллийн үнэн зөв эсэхийг шалгах зорилгоор холбогдох хяналтүүдын загварчлал, үр дүнтэй ажиллаж байгаа эсэхийг үнэлсэн. - Бид аргачлал, таамаглал болон өгөгдлийг үнэн зөв хэрэглэж байгаа эсэхийг шалгасан. - Бид түүвэрчилсэн байдлаар ХБЗА-ын түсгай үнэлгээний тооцооллыг шалгасан ба мэргэшсэн мэдлэг, түршлагатай үнэлгээний мэргэжилтнүүдийнхээ түслэмжтэйгаар бие даасан, хараат бүс тооцооллыг хийж, үр дүнг нь Банкны тооцоололтой харьцуулж шалгасан.

Бусад Асуудал

Банкны 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх болон тухайн өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг өөр аудитор гүйцэтгэж, зөрчилгүй дүгнэлтийг 2023 оны 3 дугаар сарын 30-ны өдөр гаргасан болно.

Бусад Мэдээлэл

Удирдлага нь бусад мэдээллийн хүвд үүрэг, хариуцлага хүлээх юм. Бусад мэдээлэл гэдэгт жилийн тайланд орсон мэдээллийг хамруулж ойлгох ба санхүүгийн тайлан болон манай аудиторын тайлан үүнд хамаарахгүй болно. Жилийн тайлан нь энэхүү аудиторын тайлангийн өдрөөс хойш бидэнд танилцуулагдахаар хүлээгдэж байна.

Санхүүгийн тайлан дахь бидний дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамрахгүй бөгөөд үүнд бид ямар нэгэн баталгаажуулалт илэрхийлэхгүй юм.

Бусад мэдээллийг уншиж танилцан, уг мэдээлэл нь санхүүгийн тайлан эсвэл аудитын явцад олж авсан бидний ойлголттой материаллаг хэмжээгээр нийцэхгүй эсвэл материаллагаар бүрүү илэрхийлэгдсэн зүйлс байгаа эсэхийг шалгах нь санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой бидний хүлээх үүрэг, хариуцлага юм.

Жилийн тайлантай танилцах үед хэрэв бусад мэдээлэлд материаллаг бүрүү илэрхийлэл байна гэж үзвэл холбогдох арга хэмжээг дүрдан бид засаглах эрх бүхий этгээдүүдэд мэдэгдэх үүрэгтэй.

Удирдлага болон Засаглах Эрх Мэдэл Бүхий Этгээдүүдийн Санхүүгийн Тайланд Хүлээх Үүрэг Хариуцлага

Санхүүгийн тайланг СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартүүдын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Алдаа, зальт ажиллагааны үлмаас материаллагаар бүрүү илэрхийлэгдээгүй санхүүгийн тайланг бэлтгэх боломжтой болгоход зайлшгүй чухал гэж өөрийн тодорхойлсон дотоод хяналтуудын талаарх үүрэг хариуцлагыг мөн удирдлага хүлээнэ.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлагын зүгээс Банкны тасралтгүй үйл ажиллагаа эрхлэх чадамжийг үнэлэн, шаардлагатай гэж үзвэл тасралтгүй үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлуудыг санхүүгийн тайланд тодруулж, Банкны татан буулгах юм үү үйл ажиллагааг нь зогсоох эсвэл ингэхээс өөр бодит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй үйл ажиллагааны зарчимд сүүрилан санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүргийг Банкны удирдлага хүлээнэ.

Засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүд нь Банкны санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хүлээнэ.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага

Санхүүгийн тайлан нь залилан эсвэл алдааны үлмаас үүсэх материаллаг бүрүү илэрхийллээс бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй нотолгоог олж авах, бидний дүгнэлтийг агуулж буй аудиторын тайланг танилцуулах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний баталгаажуулалт хэдий ч АОУС-ын дагуу гүйцэтгэсэн аудит нь бүхий л материаллаг бүрүү илэрхийллийг байнга илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм. Бүрүү илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдааны үлмаас үүсч болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах мэдээлэл хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөхөөр хүлээгдэж байвал материаллаг гэж үзнэ.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага, Үргэлжлэл

АОУС-ын дагуу аудит хийх үед мэргэжлийн үнэлэмж гаргах, мэргэжлийн үл итгэх үзлээр хандахыг аудитын ажлын явцад шаарддаг. Бид мөн:

- Санхүүгийн тайланд залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн дүгнэлтийн үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авдаг. Залилан нь хуйвалдаан, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу илэрхийлэх болон дотоод хяналтыг орхигдуулах зэрэг явдлуудыг агуулсан байдаг тул залилангаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдааны улмаас үүсэх буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс харьцангуй их байдаг.
- Банкны дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус харин тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горимыг боловсруулахын тулд аудитын ажилтай холбоотой дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогуудын зохистой байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын үндэслэл болон холбогдох тодруулгуудыг үнэлдэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн бид олж авсан нотолгоондоо тулгуурлан Банкны тасралтгүй үйл ажиллагаагаа эрхлэх чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Материаллаг тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл бид аудиторын тайланд санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл энэхүү тодруулга нь хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Бид дүгнэлтээ аудиторын тайлан гаргах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал, эсвэл нөхцөл байдал нь Банкнийг тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.
- Санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц болон агуулгыг тодруулгуудын хамт үнэлж, санхүүгийн тайлан нь холбогдох ажил гүйлгээнүүд болон үйл явдлуудыг үнэн зөв илэрхийлсэн эсэхийг үнэлдэг.

Бид бусад асуудлуудын дундаас аудитын ажлын төлөвлөсөн цар хүрээ, хугацаа болон аудитын явцад тодорхойлсон дотоод хяналтын аливаа мэдэгдэхүйц доголдлыг багтаагаад аудитын илэрсэн томоохон асуудлуудаар засаглах эрх мэдэл бүхий этгээдүүдтэй харилцдаг.

Мөн бид засаглах эрх бүхий этгээдүүдэд хараат бус байдлын талаарх холбогдох ёс зүйн шаардлагыг биелүүлсэн талаарх мэдэгдлийг хийдэг бөгөөд шаардлагатай үед бидний хараат бус байдалд нөлөөлж болохуйц бүхий л харилцаа болон бусад асуудлууд, хараат бус байдлын эрсдэлийг бууруулсан эсвэл түүний эсрэг авсан хамгаалалтын хариу үйлдлүүдийн талаарх мэдэгдлийг хийдэг.

Санхүүгийн Тайлангийн Аудитад Хүлээх Аудиторын Үүрэг Хариуцлага, Үргэлжлэл

Засаглах эрх бүхий этгээдүүдтэй харилцсан асуудлуудаас бид тайлант жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн өндөр ач холбогдолтой гэж үзсэн зүйлсийг аудитын гол онцлох зүйлс хэмээн тодотгосон болно. Бид аудитын гол онцлох зүйлсийг хууль тогтоомжоор нийтэд ил болгохыг хориглоогүй үед эсвэл маш ховор тохиолдолд тайланд тодруулахгүй байх нь тодруулснаас илүүтэйгээр олон нийтийн эрх ашигт нийцнэ гэж үзсэнээс уг онцлох зүйлсийг тайланд оруулахгүй хэмээн шийдвэр гаргаснаас бусад тохиолдолд эдгээр зүйлсийг тайландаа оруулдаг.

Энэхүү хараат бус аудиторын тайлангийн аудитын гэрээт ажлын партнер нь Гүн Пён Шиг, аудитын компанийн Ерөнхий Захирал нь Г. Соёлмаа нар болно.

Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК

Монгол Улс, Улаанбаатар хот

2024 оны 3 дугаар сарын 27-ны өдөр, харин
Тодруулга 38.6-ийн хувьд 2024 оны 4 дүгээр
сарын 11-ний өдөр бөгөөд Тодруулга 38.6-д
тусгасан дахин тайлагналын аудитын горимд
суурилсан

Баталгаажуулсан:

Баталсан:

Г. Соёлмаа
Ерөнхий Захирал

Гүн Пён Шиг
Партнер

Энэхүү тайлан нь аудитын тайлангийн өдөр буюу 2024 оны 3 дугаар сарын 27-ны өдөр, харин Тодруулга 38.6-ийн хувьд Тодруулга 38.6-д тусгасан дахин тайлагналын аудитын горимд суурилсан буюу 2024 оны 4 дүгээр сарын 11-ний өдрөөр хүчин төгөлдөр үйлчилнэ. Аудитын тайлангийн өдөр болон энэхүү тайланг хэрэглэх хугацааны хооронд тохиолдож болох аливаа тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдал нь уг санхүүгийн тайлан болон тодруулгад материаллаг нөлөө үзүүлж болох юм. Тиймээс аудитын тайланг хэрэглэгчид нь уг тайлагналын үеийн дараах үйл явдал, нөхцөл байдлын нөлөөллийг дээрх аудитын тайланд тусгаагүйг анхаарна уу. Энэхүү тайлан нь зөвхөн Банкны хувьцаа эзэмшигчдэд зориулагдсан болно. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө үүрэг, хариуцлага хүлээхгүй болно.

Санхүүгийн байдлын тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2023 оны 12 дугаар сарын 31	2022 оны 12 дугаар сарын 31
Хөрөнгө			
Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан мөнгө	7	1,717,584,758	1,142,404,090
Монголбанкинд байршуулсан, заавал байлгах нөөц	8	468,929,955	357,581,959
Урвуу репо хэлцэл	23	646,835,976	-
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө	9	1,403,654,333	1,566,963,380
Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	10	1,733,092,620	1,230,251,009
Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	11	24,082,823	22,513,491
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	12	4,712,108,705	3,697,633,345
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө	19	29,101,738	6,687,575
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	13	6,586,475	10,276,475
Бусад хөрөнгө	14	489,826,692	283,402,128
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	31	6,916,322	-
Үүсмэл санхүүгийн хөрөнгө	40	202,386,920	436,146,109
Биет бус хөрөнгө	15	18,878,648	20,948,388
Үндсэн хөрөнгө	16	151,082,991	151,367,641
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	17	16,775,279	15,192,622
Өмчлөх бусад хөрөнгө	18	-	43,191,321
Нийт хөрөнгө		11,627,844,235	8,984,559,533
Өр төлбөр			
Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгө	20	130,991,856	52,394,763
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	21	8,036,633,655	5,743,297,867
Бусад зээлийн эх үүсвэр	22	1,410,928,722	1,916,312,092
Репо хэлцэл	23	711,674,163	211,347,644
Орлогын татварын өглөг	31	42,008,579	30,961,395
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	31	-	20,743,288
Үүсмэл санхүүгийн өр төлбөр	40	2,890,938	-
Түрээсийн өр төлбөр	35	17,390,429	16,290,486
Бусад өр төлбөр	24	204,235,171	131,306,235
Нийт өр төлбөр		10,556,753,513	8,122,653,770
Эзэмшигчдийн өмч			
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	25	202,164,327	202,164,327
Нэмэгдэж төлөгдсөн капитал	25	301,481,120	301,481,120
Хуримтлагдсан ашиг		460,718,070	283,420,821
Бусад нөөц		106,727,205	74,839,495
Нийт эзэмшигчдийн өмч		1,071,090,722	861,905,763
Нийт өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч		11,627,844,235	8,984,559,533

Орлого үр дүнгийн болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2023	2022
Үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хүүгийн орлого	26	792,710,179	576,384,931
Бусад адилтгах орлого	26	48,022,376	33,524,234
Хүүгийн зардал	26	(361,580,996)	(222,857,161)
Бусад адилтгах зардал	26	(1,859,443)	(1,481,221)
Хүүгийн цэвэр орлого		477,292,116	385,570,783
Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн буцаалт/(зардал)	12	28,074,700	(45,969,488)
Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн буцаалт/(зардал) -ын дараах хүүгийн цэвэр орлого		505,366,816	339,601,295
Хураамж, шимтгэлийн орлого	27	102,170,890	84,131,978
Хураамж, шимтгэлийн зардал	27	(60,190,417)	(39,961,185)
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс үүссэн олз		3,439,577	7,326,760
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад зээлийн эх үүсвэрийн гэрээний өөрчлөлтөөс үүссэн олз		-	1,794,198
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх санхүүгийн хөрөнгийн борлуулалтаас үүссэн гарз		(641,141)	(48,339)
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрээс үүссэн (гарз)/олз	40	(133,811,366)	34,725,648
Үнэт металлын арилжаанаас үүссэн олз		9,362,739	7,815,364
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтөөс үүссэн гарз		(8,254,552)	(10,060,088)
Гадаад валютын арилжаанаас үүссэн олз		62,258,414	58,228,967
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх зээлийн бодит үнэ цэнийн гарз		(805,488)	(6,120,026)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн өөрчлөлтөөс үүссэн үнэ цэнийн олз/(гарз), бүртгэлээс хасагдахгүй		1,321,865	(1,688,544)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийн алдагдлын сангийн буцаалт	10	61,009	4,181
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын эрсдэлийн сангийн зардал	10	(2,540,274)	(662,324)
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн буцаалт /(зардал)		1,407,047	(3,584,406)
Зах зээлийн хүүгээс бага хүүтэй олгосон санхүүгийн хөрөнгийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн гарз		(2,206)	(235,786)
Бусад хөрөнгийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн зардал	14	(1,557,516)	(868,016)
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийн (гарз) /олз		(12,248,114)	5,413
Өмчлөх бусад хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн бууралтын сангийн зардал болон эрсдэлийн сангийн зардал		-	(96,897,798)
Аккредитив, баталгааны эрсдэлийн сангийн зардал	39	(1,266,673)	(509,336)
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээний өөрчлөлтийн гарз	13	-	(3,372,606)
Ногдол ашгийн орлого		75,636	32,813
Үйл ажиллагааны бусад орлого	28	2,288,280	1,154,973
Удирдлагын болон үйл ажиллагааны бусад зардал	29	(200,159,282)	(175,345,911)
Бусад гарз, цэвэр дүнгээр	30	(240,148)	(1,669,241)
Татварын өмнөх ашиг		266,035,096	193,797,984
Орлогын албан татварын зардал	31	(56,864,051)	(77,295,936)
Тайлант жилийн ашиг		209,171,045	116,502,048
Бусад дэлгэрэнгүй орлого/(алдагдал):			
Ирээдүйд ашиг, алдагдалд ангилагдах зүйлс:			
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт			
- Тайлант жилийн олз/(гарз)	32	53,714,970	(50,471,551)
- Худалдан борлуулснаас ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан олз	32	641,141	48,339
Бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд шууд бүртгэсэн орлогын татвар	31	(13,589,028)	12,605,803
Ирээдүйд ашиг, алдагдалд ангилагдахгүй зүйлс:			
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтаас үүссэн гарз	32	-	(558,251)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд шууд бүртгэсэн орлогын татвар	31	-	139,563
Бусад дэлгэрэнгүй орлого/(алдагдал)		40,767,083	(38,236,097)
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого		249,938,128	78,265,951
Банкны эзэмшигчдэд хамаарах нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн ашиг	34	258.66	163.80
Банкны эзэмшигчдэд хамаарах нэгж хувьцаанд ногдох хорогдуулсан ашиг	34	258.61	163.73

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	Энгийн хувьцаа	Давуу эрхтэй хувьцаа	Халаасны давуу эрхтэй хувьцаа	Халаасны хувьцаа	Нэмэгдэж төлөгдсөн капитал	БДОБҮЦ-ээрх ҮЦ-ны дахин үнэлгээний нөөц	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц	Бусад нөөц	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт эзэмшигчдийн өмч
2022 оны 01 дүгээр сарын 01-ний үлдэгдэл		168,960,148	25,778,900	(9,390,800)	(322,000)	169,486,044	(636,094)	7,245,102	55,104,670	242,436,053	658,662,023
Тайлант жилийн ашиг		-	-	-	-	-	-	-	-	116,502,048	116,502,048
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-	-	-	-	(38,236,097)	-	-	-	(38,236,097)
2022 оны нийт дэлгэрэнгүй орлого		-	-	-	-	-	(38,236,097)	-	-	116,502,048	78,265,951
Гаргасан энгийн хувьцаа		33,526,179	-	-	-	131,788,974	-	-	-	-	165,315,153
Халаасны хувьцааны буцаан худалдан авалт		-	-	(16,388,100)	-	-	-	-	-	(14,271,600)	(30,659,700)
Эргэлтээс гаргасан хувьцаа		(322,000)	(25,778,900)	25,778,900	322,000	206,102	-	-	-	(206,102)	-
Хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлсэн БДОБҮЦ-ээрх өмчийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын дахин үнэлгээний нөөц		-	-	-	-	-	3,065,729	-	-	(3,065,729)	-
Зарласан болон төлөгдсөн ногдол ашиг	33	-	-	-	-	-	-	-	-	(555,404)	(555,404)
Хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлсэн үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл		-	-	-	-	-	-	(250,440)	-	250,440	-
МБ-ны журмын дагуу бусад нөөц рүү шилжүүлсэн нөөц		-	-	-	-	-	-	-	47,699,164	(47,699,164)	-
Хувьцаанд суурилсан төлбөр		-	-	-	-	-	-	-	847,461	-	847,461
Бусад		-	-	-	-	-	-	-	-	(9,969,721)	(9,969,721)
2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл		202,164,327	-	-	-	301,481,120	(35,806,462)	6,994,662	103,651,295	283,420,821	861,905,763
Тайлант жилийн ашиг		-	-	-	-	-	-	-	-	209,171,045	209,171,045
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-	-	-	-	40,767,083	-	-	-	40,767,083
2023 оны нийт дэлгэрэнгүй орлого		-	-	-	-	-	40,767,083	-	-	209,171,045	249,938,128
Зарласан болон төлөгдсөн ногдол ашиг	33	-	-	-	-	-	-	-	-	(40,432,865)	(40,432,865)
Хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлсэн үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл		-	-	-	-	-	-	(328,399)	-	328,399	-
МБ-ны журмын дагуу бусад нөөц рүү шилжүүлсэн нөөц		-	-	-	-	-	-	-	(7,690,697)	7,690,697	-
Хувьцаанд суурилсан төлбөр		-	-	-	-	-	-	-	(847,461)	847,461	-
Үйл ажиллагааны эрсдэлийн нөөц		-	-	-	-	-	-	-	(12,816)	12,816	-
Бусад		-	-	-	-	-	-	-	-	(320,304)	(320,304)
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл		202,164,327	-	-	-	301,481,120	4,960,621	6,666,263	95,100,321	460,718,070	1,071,090,722

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх бусад нөөц сан нь Монголбанкны журмын дагуу байгуулсан нөөц сангаас бүрдэнэ. Монголбанкны журмын дагуу тооцоолсон зээлийн эрсдэлийн сан болон өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт, СТОУС-ын дагуу тооцоолсон зээлийн эрсдэлийн сан болон өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын зөрүүг өмчийн өөрчлөлтийн тайлангийн нөөц сангийн дансанд тусгасан. Энэхүү нөөц санг СТОУС болон Монголбанкны журмын дагуу байгуулж, Банкны хуримтлагдсан ашигт тохируулсан.

Мөнгөн гүйлгээний тайлан

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2023	2022
Үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Татварын өмнөх ашиг		266,035,096	193,797,984
Мөнгөн бус орлого, зардлын тохируулгууд:			
Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн (буцаалт)/зардал	12	(28,074,700)	45,969,488
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс үүссэн олз		(3,439,577)	(7,326,760)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад зээлийн эх үүсвэрийн гэрээний өөрчлөлтөөс үүссэн олз		-	(1,794,198)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс үүссэн гарз		-	48,339
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрээс үүссэн гарз/(олз)	40	230,906,300	(34,725,648)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн өөрчлөлтөөс үүссэн олз, бүртгэлээс хасагдахгүй		(1,321,865)	1,688,544
Ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх зээлийн гарз		805,488	6,120,026
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын (буцаалт) /зардал		(1,407,047)	3,584,406
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын үнэ цэнийн бууралт		2,540,274	662,324
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн зардлын буцаалт		(61,009)	(4,181)
Зах зээлийн хүүгээс бага хүүтэй олгосон санхүүгийн хөрөнгийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн гарз		2,206	235,786
Үндсэн хөрөнгө, борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө болон хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны олз		240,148	1,669,241
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн гарз		8,254,552	10,060,088
Бусад хөрөнгийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн зардал	14	1,557,516	868,016
Аккредитив, баталгааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн зардал		1,266,673	509,336
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээний гарз	13	-	3,372,606
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийн гарз/(олз)	19	12,248,114	(5,413)
Элэгдлийн зардал	16,17	29,020,908	27,077,479
Хорогдуулалтын зардал	15	6,368,834	6,063,280
Данснаас хассан үндсэн хөрөнгө	16	736	66
Өмчлөх бусад хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн бууралтаас үүссэн гарз болон үнэ цэнийн бууралтын сангийн зардал	18	-	96,897,798
Хүүгийн орлого	26	(840,732,555)	(609,909,165)
Хүүгийн зардал	26	363,440,439	224,338,382
Үйл ажиллагааны хөрөнгө, өр төлбөрийн өөрчлөлтийн өмнөх үйл ажиллагаанд зарцуулсан мөнгөн гүйлгээ		47,650,531	(30,802,176)
Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөцийн цэвэр (өсөлт) / бууралт		(111,709,640)	(79,911,039)
Урвуу РЕПО хэлцлийн цэвэр (өсөлт) / бууралт		(645,986,460)	-
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийн цэвэр бууралт / (өсөлт)		263,696,887	(290,629,936)
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны цэвэр бууралт / (өсөлт)		32,063,466	12,343,979
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн хэлбэрээрх үнэт цаасны цэвэр (өсөлт) / бууралт		-	(95,171)
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны цэвэр (өсөлт) / бууралт		(1,222,173,621)	(567,177,200)
Бусад хөрөнгийн цэвэр бууралт / (өсөлт)		(31,936,918)	(14,297,782)
Өмчлөх бусад хөрөнгийн цэвэр бууралт / (өсөлт)		-	85,278,199
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийн цэвэр бууралт / (өсөлт)		33,618,152	(44,592,847)
Банкуудын байршуулсан хөрөнгийн цэвэр өсөлт / (бууралт)		78,475,246	31,075,728
Харилцагчдын харилцах, хадгаламжийн цэвэр өсөлт / (бууралт)		2,250,056,998	284,574,136
Үүсмэл хэрэглүүрийн бууралт / (өсөлт)		129,223,514	-
Бусад өр төлбөрийн цэвэр өсөлт / (бууралт)		71,662,263	60,809,914

Мөнгөн гүйлгээний тайлан /үргэлжлэл/

Татвар болон хүүгийн өмнөх үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		894,640,418	(553,424,195)
Төлсөн орлогын албан татвар		(87,065,505)	(51,720,490)
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөөс хүлээн авсан хүүгийн орлого		812,291,342	616,840,938
Ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх хөрөнгө оруулалтаас хүлээн авсан хүүгийн орлого		20,318,547	4,715,191
Төлсөн хүү		(323,631,444)	(225,243,451)
Үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		1,316,553,358	(208,832,007)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаасны худалдан авалт		(843,094,384)	(112,280,200)
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх үнэт цаас борлуулсны орлого		390,779,306	-
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн хэлбэрээрх үнэт цаасны худалдан авалт		(36,317)	-
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн хэлбэрээрх үнэт цаас борлуулсны орлого		-	138,979
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого		3,690,000	7,516,430
Үндсэн хөрөнгийн худалдан авалт	16	(30,553,696)	(21,121,361)
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	16	8,811,797	508,280
Биет бус хөрөнгийн худалдан авалт	15	(4,299,094)	(9,162,996)
Эргэлтийн бус хөрөнгийн урьдчилгаа	14	(176,045,161)	(230,000,000)
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(650,747,549)	(364,400,868)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
РЕПО хэлцлээс орж ирсэн орлого	35	4,097,128,065	424,211,523
РЕПО хэлцлийн эргэн төлөлт	35	(3,586,092,454)	(447,033,190)
Бусад зээлийн эх үүсвэрээс орж ирсэн орлого	35	460,432,436	1,201,130,206
Бусад зээлийн эх үүсвэрийн эргэн төлөлт	35	(836,817,398)	(970,908,033)
Түрээсийн өр төлбөрийн эргэн төлөлт	35	(10,247,841)	(5,758,791)
Гаргасан энгийн хувьцаа	25	-	165,315,153
Халаасны хувьцааны буцаан худалдан авалт		-	(30,659,700)
Төлсөн ногдол ашиг	33	(40,432,865)	(555,404)
Бусад төлөлт		-	(6,600,000)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		83,969,943	329,141,764
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн ханшийн өөрчлөлтийн нөлөө		(40,552,969)	84,779,711
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн цэвэр өсөлт / (бууралт)		709,222,783	(159,311,400)
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	7	2,275,414,488	2,434,725,888
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	7	2,984,637,271	2,275,414,488

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

7 Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан мөнгө (заавал байлгах нөөцөөс бусад)

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бэлэн мөнгө	92,126,135	101,014,386
Монголбанкинд байршуулсан мөнгө (заавал байлгах нөөцөөс бусад)	1,625,458,623	1,041,389,704
Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан мөнгө	1,717,584,758	1,142,404,090

Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан мөнгө (заавал байлгах нөөцөөс бусад) нь барьцаа хөрөнгөөр баталгаажуулагдсан. 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлд тулгуурлан Монголбанкн дахь харилцах дансны зээлжих чанар нь "Хангалттай" бөгөөд Монголбанк нь Мүүдиc-ийн В3 үнэлгээтэй байсан. Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан мөнгө (заавал байлгах нөөцөөс бусад) хөрөнгийн валют, хүүгийн түвшин болон дуусгавар болох хугацааны шинжилгээг Тодруулга 38-аас харна уу.

Мөнгөн гүйлгээний тайланд тусгагдсан мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бэлэн мөнгө ба Монголбанкинд байршуулсан хөрөнгө (Тодруулга 7)	1,717,584,758	1,142,404,090
Гурван сараас бага хугацаатай Монголбанкны үнэт цаас (Тодруулга 10)	596,669,278	647,154,123
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө (Тодруулга 9)	672,637,313	489,364,658
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(2,254,078)	(3,508,383)
Нийт мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	2,984,637,271	2,275,414,488

Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжих зорилгоор мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн үлдэгдэл нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар "1-р үе шат"-д байна. Эдгээр үлдэгдлийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь бага хэмжээтэй тул Банк мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөнд ямар нэгэн зээлийн алдагдал хүлээн зөвшөөрч, сан байгуулаагүй. Дээрх зээлийн алдагдлын сан нь 3-р шатанд ангилагдсан ОХУ-н банкуудад байршуулсан хөрөнгөтэй холбоотой. ХБЗА-ын тооцоололд ашиглагдсан өгөгдөл, таамаглал болон тооцооллын аргачлалыг Тодруулга 38-аас харна уу.

8 Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөц

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөц	468,929,955	357,581,959
Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөц	468,929,955	357,581,959

Банк нь Төв банк буюу Монголбанкн дахь харилцах дансандаа Монголбанкнаас тавьдаг шаардлагын дагуу заавал байлгах нөөцийг байршуулдаг. Төв банкинд байршуулдаг заавал байлгах мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нь 14 хоногийн татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийн төгрөгийн хувьд 8%-аас багагүй, гадаад валютын хувьд 18%-аас багагүй (2022: төгрөгийн хувьд 8%, гадаад валютын хувьд 18%) байдаг.

Монголбанкны 2018 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрийн тогтоолын дагуу Банк тайлагналын өдрийн байдлаар заавал байлгах нөөцийн 50 хувийг хангадаг.

2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлд тулгуурлан Монголбанкн дахь харилцах дансны зээлжих чанар нь "Хангалттай" байна. Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжих зорилгоор заавал байлгах нөөц нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар "1-р үе шат"-д байна.

Эдгээр үлдэгдлийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь бага хэмжээтэй тул Банк ямар нэгэн зээлийн алдагдлын санг хүлээн зөвшөөрөөгүй.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

9 Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бусад банкууд дахь харилцах данс		
Гадаад	430,661,722	387,577,033
Дотоод	28,849,257	18,085,531
Богино хугацаатай бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө		
Гадаад	108,512,806	40,384,037
Дотоод	102,359,450	39,809,673
Бусад банкуудад анх 3 сараас их хугацаатай байршуулсан хөрөнгө	733,271,098	1,081,107,106
Нийт бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө	1,403,654,333	1,566,963,380

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бусад банкуудад байршуулсан 3 сараас их хугацаатай хөрөнгөнд 1 жилээс 5 жилийн хугацаатай харилцах дансууд багтсан.

2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар эрсдэлийн зэрэглэлд үндэслэн хийсэн бусад банкнуудад байршуулсан хөрөнгийн зээлийн чанарын шинжилгээ болон хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг хэмжих зорилгоор бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийг 3 үе шаттайгаар үнэлсэн үнэлгээг дараах хүснэгтэд харуулав. Банкны хэрэглэсэн зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлийг үнэлэх системийн тодорхойлолт, хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хэмжилтийн аргачлал, төлбөрийн чадваргүй болох үеийн болон зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт (SICR)-ийн тодорхойлолтыг Тодруулга 38-аас харна уу.

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2022 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
- Маш сайн	1,200,176,301	1,339,750,190
- Сайн	36,410,920	37,997,524
- Хангалттай	136,698,635	55,955,196
- Тусгай хяналттай	32,777,029	137,076,068
Нийт дансны үнэ	1,406,062,885	1,570,778,978
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(2,408,552)	(3,815,598)
Дансны үнэ	1,403,654,333	1,566,963,380

Бусад банкнуудад байршуулсан хөрөнгийн валют, хүүгийн түвшин болон дуусгавар болох хугацааны шинжилгээг Тодруулга 38-аас харна уу.

10 Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	1,424,489,434	1,003,207,697
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	308,603,186	222,344,690
Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	-	4,698,622
Нийт өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	1,733,092,620	1,230,251,009

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Нийт дүн
Монголбанкны үнэт цаас (а)	978,034,840	-	-	978,034,840
МИК бонд – давуу эрхтэй (б)	-	77,955,061	-	77,955,061
МИК бонд – энгийн эрхтэй (б)	-	160,031,491	-	160,031,491
Засгийн Газрын бонд (в)	404,364,214	48,237,148	-	452,601,362
ҮЦСК бонд – давуу эрхтэй (г)	-	9,746,078	-	9,746,078
ҮЦСК бонд – энгийн эрхтэй(г)	-	12,633,408	-	12,633,408
Компанийн бонд (д)	49,781,326	-	-	49,781,326
2023 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (бодит үнэ цэнэ ба нийт дансны үнэ)	1,432,180,380	308,603,186	-	1,740,783,566
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(7,690,946)	-	-	(7,690,946)
2023 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (дансны үнэ)	1,424,489,434	308,603,186	-	1,733,092,620

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	Нийт дүн
Монголбанкны үнэт цаас (а)	743,009,418	-	-	743,009,418
МИК бонд – давуу эрхтэй (б)	-	34,374,181	-	34,374,181
МИК бонд – энгийн эрхтэй (б)	-	137,676,182	-	137,676,182
Засгийн Газрын бонд (в)	209,007,375	-	4,759,631	213,767,006
ҮЦСК бонд – давуу эрхтэй (г)	-	35,105,919	-	35,105,919
ҮЦСК бонд – энгийн эрхтэй(г)	-	11,803,902	-	11,803,902
Компанийн бонд (д)	56,341,576	3,384,506	-	59,726,082
2022 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (бодит үнэ цэнэ ба нийт дансны үнэ)	1,008,358,369	222,344,690	4,759,631	1,235,462,690
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(5,150,672)	-	(61,009)	(5,211,681)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (дансны үнэ)	1,003,207,697	222,344,690	4,698,622	1,230,251,009

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

10 Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (үргэлжлэл)

(а) Монголбанкны үнэт цаас

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Монголбанкны үнэт цаас нь төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг хангах зорилгоор эзэмшиж буй “цуглуулах болон худалдан борлуулах зорилгоор эзэмших” бизнес загвартай хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас юм.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 3 сараас бага хугацаатай Монголбанкны үнэт цаас 596,669,278 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 647,154,123 мянган төгрөг) байсан бөгөөд мөнгөн гүйлгээний тайланд тусгах зорилгоор мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгөд бүртгэгдсэн. (Тодруулга 7).

Монголбанкны 522,400 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 205,728,000 мянган төгрөг) болон 20,700,000 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 42,800,000 мянган төгрөг)-ийн нэрлэсэн үнэтэй 28 хоногийн хугацаатай үнэт цаасыг Монголбанкт хийсэн Репо хэлцэлд (Тодруулга 23) болон Алт 2 хөтөлбөрт (Тодруулга 22) тус тус барьцаалсан.

(б) МИК бонд

МИК бонд нь арилжааны банкуудаас харилцагчдад олгосон ипотекийн зээлээр баталгааждаг ба ипотекийн зээлтэй ижил бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасны ангилалд багтдаг. Банк ипотекийн зээлийг худалдах зорилгоор анх хүлээн зөвшөөрсөн. (Тодруулга 3.3.12-оос харна уу). Энэхүү бонд нь Тодруулга 3-т тодруулсны дагуу МИК-ОССК-ийн үнэт цаасжуулах ажил гүйлгээтэй холбоотой ипотекийн зээлээр баталгаажсан “Энгийн” болон “Давуу” эрхтэй үнэт цаас (ОСЗБҮЦ) юм.

Тодруулга 3-т тайлбарласны дагуу зөвхөн давуу эрхтэй үнэт цаасны үндсэн төлбөр бүрэн төлөгдсөн тохиолдолд энгийн эрхтэй үнэт цаасны үндсэн төлбөрийг авах боломжтой ба давуу эрхтэй үнэт цаас эзэмшигчид нь төлбөрийн хувьд давуу эрхтэй. МИК-ОССК-ийн цэвэр хөрөнгө нь дутагдсан тохиолдолд үүнийг давуу болон энгийн үнэт цаас эзэмшигчид хариуцна (төлбөр болон давуу эрхийн хувьтай тэнцүү хэмжээгээр).

(в) Засгийн Газрын бонд

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт нь төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг хангах зорилгоор эзэмшиж буй “цуглуулах болон худалдан борлуулах зорилгоор эзэмших” бизнес загвартай хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас юм.

Засгийн Газрын 233,976,744 мянган төгрөгийн (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 180,152,580 мянган төгрөг) нэрлэсэн үнэтэй бондыг гадны банкнаас эх үүсвэр татахын тулд барьцаалсан. Тодруулга 23-аас харна уу.

(г) ҮЦСК бонд

ҮЦСК бонд нь арилжааны банкуудаас харилцагчдад олгосон жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн зээлээр баталгааждаг ба зээлийн ангилалтай ижил бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасны ангилалд багтдаг. Банк жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн зээлийг худалдах зорилгоор анх хүлээн зөвшөөрсөн. (Тодруулга 3.3.13-аас харна уу). Энэхүү бонд нь Тодруулга 3-т тодруулсны дагуу ҮЦСК-ийн үнэт цаасжуулах ажил гүйлгээтэй холбоотой хөрөнгөөр баталгаажсан “Энгийн” болон “Давуу” эрхтэй үнэт цаас юм.

Тодруулга 3-т тайлбарласны дагуу зөвхөн давуу эрхтэй үнэт цаасны үндсэн төлбөр бүрэн төлөгдсөн тохиолдолд энгийн эрхтэй үнэт цаасны үндсэн төлбөрийг авах боломжтой ба давуу эрхтэй үнэт цаас эзэмшигчид нь төлбөрийн хувьд давуу эрхтэй. ҮЦСК-ийн цэвэр хөрөнгө нь дутагдсан тохиолдолд үүнийг давуу болон энгийн үнэт цаас эзэмшигчид хариуцна (төлбөр болон давуу эрхийн хувьтай тэнцүү хэмжээгээр).

7,737,100 мянган төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх ҮЦСК-ийн давуу эрхтэй бондыг репо хэлцэлд барьцаалсан. Тодруулга 23-аас харна уу.

(д) Компанийн бонд

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх ангилалд зайлшгүй ангилагдсан өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт нь Банк арилжааны ашиг олох зорилгоор эзэмшиж буй “худалдан борлуулах зорилгоор эзэмших” бизнес загвартай үнэт цаас юм. Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн үед Банк компанийн бондыг ашиг, алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрсөн. Энэхүү ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх компанийн бонд нь бодит үнэ цэнээр бүртгэгддэг бөгөөд бодит үнэ цэнэ нь зээлийн эрсдэлтэй холбоотой аливаа бууралтыг тусгадаг ба Банкны зээлийн эрсдэлд өртөх хэмжээг хамгийн сайн илэрхийлдэг бөгөөд барьцаалагдаагүй болно.

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Компанийн бонд нь төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг хангах зорилгоор эзэмшиж буй “цуглуулах болон худалдан борлуулах зорилгоор эзэмших” бизнес загвартай хөрөнгө оруулалтын үнэт цаас юм. Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Компанийн бонд нь Монгол Улсын Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй бөгөөд Монголын Ипотекийн Корпорациас жилийн 8.85%-ийн хүүтэй гаргасан бонд юм.

19,110,096 мянган төгрөгийн (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 38,372,844 мянган төгрөг) нэрлэсэн үнэтэй, бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх компанийн бондыг репо хэлцэлд барьцаалсан. Тодруулга 23-аас үзнэ үү.

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Монголбанкны үнэт цаасны дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2022 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Монголбанкны үнэт цаас		
- Маш сайн	978,034,840	743,009,418
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх дансны үнэ	978,034,840	743,009,418
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(2,149,817)	(909,136)
Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	975,885,023	742,100,282

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Засгийн Газрын бондыг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2022 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Засгийн Газрын бонд		
- Маш сайн	396,967,818	235,807,611
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх дансны үнэ	396,967,818	235,807,611
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(5,461,749)	(3,208,263)
Хасах нь: Хорогдуулсан өртгөөс бодит үнэ цэнэ рүү бүртгэснээс үүсэх бодит үнэ цэнийн тохируулга	7,396,395	(26,800,236)
Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	398,902,464	205,799,112

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Компанийн бондыг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2022 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Компанийн бонд		
- Маш сайн	50,563,560	77,283,289
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх дансны үнэ	50,563,560	77,283,289
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(79,380)	(1,033,273)
Хасах нь: Хорогдуулсан өртгөөс бодит үнэ цэнэ рүү бүртгэснээс үүсэх бодит үнэ цэнийн тохируулга	(782,233)	(20,941,713)
Дансны үнэ (бодит үнэ цэнэ)	49,701,947	55,308,303

Дээрх хүснэгтэнд ашигласан зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлийн тайлбарыг Тодруулга 38-аас харна уу.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

10 Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (үргэлжлэл)

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасны Зээлийн алдагдлын сан болон нийт хорогдуулсан өртгөөрх дансны үнийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	Дансны үнэ 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Монголбанкны үнэт цаас		
2023 оны 01 сарын 01-нээрх	909,136	743,009,418
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	2,149,817	12,101,844,840
Данснаас хасагдсан	(909,136)	(11,866,819,418)
2023 оны 12 сарын 31-нээрх	2,149,817	978,034,840
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Засгийн газрын бонд		
2023 оны 01 сарын 01-нээрх	3,208,263	209,007,375
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	2,844,108	359,520,833
Данснаас хасагдсан	(590,622)	(161,117,877)
Нийт дансны үнэ	5,461,749	407,410,331
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулаагүй өөрчлөлт:		
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	-	(3,046,117)
2023 оны 12 сарын 31-нээрх	5,461,749	404,364,214
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Компанийн бонд		
2023 оны 01 сарын 01-нээрх	1,033,273	56,341,576
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	2,813	1,705,345
Данснаас хасагдсан	(956,706)	(9,164,912)
Нийт дансны үнэ	79,380	48,882,009
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт оруулаагүй өөрчлөлт:		
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	-	899,317
2023 оны 12 сарын 31-нээрх	79,380	49,781,326

Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасны зээлийн алдагдлын сан болон нийт хорогдуулсан өртгөөрх дансны үнийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Зээлжих эрсдэлийн сан 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	Дансны үнэ 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Монголбанкны үнэт цаас		
2022 оны 01 сарын 01-нээрх	951,283	1,563,953,019
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	909,136	10,764,975,676
Данснаас хасагдсан	(951,283)	(11,585,919,277)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	909,136	743,009,418
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Засгийн газрын бонд		
2022 оны 01 сарын 01-нээрх	2,675,792	188,825,517
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	532,471	12,699,418
Нийт дансны үнэ	3,208,263	201,524,935
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт оруулаагүй:		
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	-	37,209,706
Хорогдуулсан өртгөөс бодит үнэ цэнэ рүү бүртгэснээс үүсэх бодит үнэ цэнийн тохируулга	-	(29,727,266)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	3,208,263	209,007,375
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх Компанийн бонд		
2022 оны 01 сарын 01-нээрх	861,273	60,510,603
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	172,000	3,676,959
Нийт дансны үнэ	1,033,273	64,187,562
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт оруулаагүй:		
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	-	12,849,960
Хорогдуулсан өртгөөс бодит үнэ цэнэ рүү бүртгэснээс үүсэх бодит үнэ цэнийн тохируулга	-	(20,695,946)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	1,033,273	56,341,576

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

10 Өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт (үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас

Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасны хөрөнгө оруулалтын дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мяган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2022 оны 12 сарын 31 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Засгийн Газрын бонд		
- Хангалттай	-	4,759,631
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт (нийт дансны үнэ)	-	4,759,631
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	-	(61,009)
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт (дансны үнэ)	-	4,698,622

Дээрх хүснэгтэнд ашигласан зээлийн эрсдэлийн зэрэглэлийн тайлбарыг Тодруулга 38-аас харна уу.

Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалтын зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлтийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мяган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	Дансны үнэ 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх Засгийн Газрын бонд		
2023 оны 01 сарын 01-нээрх	61,009	4,759,631
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	(61,009)	(4,662,110)
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	-	(97,521)
Нийт тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт	(61,009)	(4,759,631)
2023 оны 12 сарын 31-нээрх	-	-

Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалтын зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлтийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мяган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	Дансны үнэ 1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)
Хорогдуулсан өртгөөр хүлээн зөвшөөрөгдөх Засгийн Газрын бонд		
2022 оны 01 сарын 01-нээрх	65,191	4,749,941
Тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн өөрчлөлт:		
Шинээр үүссэн ба худалдан авсан	(4,182)	-
Хуримтлагдсан хүүгийн өөрчлөлт	-	9,690
Нийт тайлант хугацаан дахь зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт	(4,182)	9,690
2022 оны 12 сарын 31-нээрх	61,009	4,759,631

11 Өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	23,634,110	22,103,523
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	448,713	409,968
Нийт өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	24,082,823	22,513,491

2023 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	Нийт дүн
Компанийн хувьцаа	23,634,110	448,713	24,082,823
2023 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	23,634,110	448,713	24,082,823

2022 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаарх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтын ангилал болон хэмжилтийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаас	Нийт дүн
Компанийн хувьцаа	22,103,523	409,968	22,513,491
2022 оны 12 сарын 31-нээрх нийт өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт	22,103,523	409,968	22,513,491

(а) Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх компанийн хувьцаануудад арилжаалах зорилгоор эзэмшиж байгаа үнэт цааснууд болон анх хүлээн зөвшөөрөгдөө бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх сонголтыг хийгээгүй өмчийн бусад үнэт цааснууд багтана.

Компанийн хувьцааны дийлэнх нь Монгол Улсын Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй АПУ ХК болон МИК Холдинг ХК-ийн хувьцаануудаас бүрдэнэ. Эдгээр нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 22,521,378 мянган төгрөг болон 1,028,587 мянган төгрөг (2022: 20,740,142 мянган төгрөг болон 1,266,411 мянган төгрөг) бүхий бодит үнэ цэнэтэй байсан.

(б) Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаасаарх хөрөнгө оруулалт

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банк бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өмчийн үнэт цаасны 448,713 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг хийсэн. Энэ ангиллын хөрөнгийг арилжаалж ашиг олох зорилгоор бус стратегийн ач холбогдол бүхий хөрөнгө оруулалт хэлбэрээр хийсэн бөгөөд богино болон дунд хугацаанд энэхүү хөрөнгө оруулалтыг худалдах төлөвлөгөө байхгүй.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ	4,476,287,985	3,459,083,356
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(165,191,588)	(199,150,359)
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны дансны үнэ	4,311,096,397	3,259,932,997
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа /Орон сууцны зээл/	381,628,167	394,529,262
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа /ЖДБ-ийн зээл/	5,460,766	17,260,939
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа /Байгууллагын зээл/	13,923,375	25,910,147
Нийт харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	4,712,108,705	3,697,633,345

Банк нь Монголын Ипотекийн Корпорацид худалдах зээлийн багц болон Монголбанкны урт хугацаатай репо санхүүжилтээр олгогдсон ЖДБ-ийн зээлийн багцыг эзэмшдэг ба эдгээр багц нь СТОУС 9-ийн дагуу худалдах зорилгоор эзэмшиж буй бизнес загварт багтсан. Иймд харилцагчдад олгосон уг зээлүүдийг “бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх” ангилалд анх хүлээн зөвшөөрсөн. Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх ангилалтай компанийн зээл нь өмнө нь үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр гэсэн ангилалтай байсан хэрэглүүрүүд юм. Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх зээл ба урьдчилгааны эрсдэлийг тооцож хэмжилт хийсэн. Санхүүгийн байдлын тайланд тусгагдсан дансны дүн нь Банкны тооцооллоорх хүлээж болзошгүй хамгийн их зээлийн эрсдэл болно.

Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа дансны нийт үлдэгдэл болон зээлийн алдагдлын санг 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар ангиллаар нь задлан доорх хүснэгтэнд үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31			2022 оны 12 сарын 31		
	Нийт дансны үнэ	Зээлийн алдагдлын сан	Дансны үнэ	Нийт дансны үнэ	Зээлийн алдагдлын сан	Дансны үнэ
Байгууллагад олгосон зээл						
Бизнесийн зээл	1,392,020,561	(95,251,004)	1,296,769,557	1,163,669,938	(103,906,237)	1,059,763,701
Жижиг дунд бизнесийн зээл	1,230,570,810	(29,308,467)	1,201,262,343	949,395,836	(36,581,312)	912,814,524
Хувь хүнд олгосон зээл						
Хэрэглээний зээл	1,198,750,359	(36,497,865)	1,162,252,494	887,392,253	(53,826,353)	833,565,900
Орон сууцны зээл	654,946,255	(4,134,252)	650,812,003	458,625,329	(4,836,457)	453,788,872
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	4,476,287,985	(165,191,588)	4,311,096,397	3,459,083,356	(199,150,359)	3,259,932,997

Хуулийн этгээд болон хувь хүнд олгосон зээлийн ангиллыг доор тайлбарлав:

- Бизнесийн зээл – Том аж ахуйн нэгжид стандарт нөхцөлийн дагуу олгосон зээл;
- Жижиг дунд бизнесийн зээл – Жижиг болон дунд бизнес эрхлэгчдэд олгосон зээл;
- Хэрэглээний зээл;
- Орон сууцны зээл.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар зах зээлийн хүүгээс бага хүүтэй олгогдсон зээлүүдийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс 2,206 мянган төгрөгийн (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 235,786 мянган төгрөг) гарзыг орлого үр дүнгийн тайланд тусгасан.

Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт үлдэгдэл болон зээлийн алдагдлын сангийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Бизнесийн зээл								
2023 оны 01 сарын 01	2,769,000	5,943,212	95,194,025	103,906,237	875,097,660	129,978,866	158,593,412	1,163,669,938
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	5,155	(5,155)	-	-	19,714,951	(19,714,951)	-	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(630)	630	-	-	(6,848,005)	6,848,005	-	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(4,111,596)	(17)	4,111,613	-	(24,254,451)	(7,585,592)	31,840,043	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	4,926,908	-	4,455,618	9,382,526	933,689,045	53,628,119	23,698,845	1,011,016,009
Данснаас хасагдсан	(1,651,974)	(2,477,456)	(4,606,946)	(8,736,376)	(603,329,088)	(89,695,444)	(14,046,131)	(707,070,663)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(6,248,532)	(6,248,532)	-	-	(18,292,565)	(18,292,565)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	3,429,710	(3,460,584)	(3,021,977)	(3,052,851)	(49,299,055)	(6,796,563)	(1,206,540)	(57,302,158)
2023 оны 12 сарын 31	5,366,573	630	89,883,801	95,251,004	1,144,771,057	66,662,440	180,587,064	1,392,020,561

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт үлдэгдэл болон зээлийн алдагдлын сангийн тайлант хугацааны эхэн болон эцсийн үлдэгдлийн дэлгэрэнгүйг доорх хүснэгтэнд үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Бизнесийн зээл								
2022 оны 01 сарын 01	4,952,809	910,059	20,817,997	26,680,865	887,463,025	194,269,029	138,392,414	1,220,124,468
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	41,800	(35,212)	(6,588)	-	12,730,853	(10,856,579)	(1,874,274)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(247,737)	247,737	-	-	(45,791,073)	45,791,073	-	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(66,110,690)	(7,564,523)	73,675,213	-	(70,725,936)	(22,952,738)	93,678,674	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	(1,609,592)	(5,695,476)	(3,238,571)	(10,543,639)	558,009,718	64,603,793	9,367,986	631,981,497
Данснаас хасагдсан	(1,708,408)	-	(2,307,829)	(4,016,237)	(412,170,204)	(29,313,251)	(73,324,043)	(514,807,498)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(5,222,685)	(5,222,685)	-	-	(4,909,324)	(4,909,324)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	67,450,818	18,080,627	11,476,488	97,007,933	(54,418,723)	(111,562,461)	(2,738,021)	(168,719,205)
2022 оны 12 сарын 31	2,769,000	5,943,212	95,194,025	103,906,237	875,097,660	129,978,866	158,593,412	1,163,669,938

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Жижиг дунд бизнесийн зээл								
2023 оны 01 сарын 01	1,065,322	91,951	35,424,039	36,581,312	791,059,714	41,056,905	117,279,217	949,395,836
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	197	(197)	-	-	3,447,476	(3,321,296)	(126,180)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(19,741)	19,909	(168)	-	(15,173,497)	15,929,230	(755,733)	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(854,947)	(1,156,036)	2,010,983	-	(8,295,153)	(6,824,899)	15,120,052	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	844,752	308,266	179,829	1,332,847	783,338,354	7,538,420	4,430,693	795,307,467
Данснаас хасагдсан	(361,327)	(10,217)	(5,574,514)	(5,946,058)	(264,550,193)	(24,310,897)	(24,542,716)	(313,403,806)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(88,056)	(88,056)	-	-	(109,280)	(109,280)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	392,878	1,076,995	(4,041,451)	(2,571,578)	(188,140,975)	(5,698,220)	(6,780,212)	(200,619,407)
2023 оны 12 сарын 31	1,067,134	330,671	27,910,662	29,308,467	1,101,685,726	24,369,243	104,515,841	1,230,570,810

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Жижиг дунд бизнесийн зээл								
2022 оны 01 сарын 01	3,190,681	47,759	36,635,340	39,873,780	661,604,004	13,238,715	150,823,097	825,665,816
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	4,433	(529)	(3,904)	-	5,375,340	(1,771,279)	(3,604,061)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(50,208)	50,208	-	-	(11,878,593)	15,048,276	(3,169,683)	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(409,114)	(133,944)	543,058	-	(3,049,902)	(5,635,194)	8,685,096	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	(787,603)	(38,201)	(2,653,286)	(3,479,090)	465,511,950	25,907,684	14,546,583	505,966,217
Данснаас хасагдсан	(704,863)	(20,388)	(8,039,128)	(8,764,379)	(191,495,399)	(4,624,027)	(33,793,713)	(229,913,139)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(21,741)	(21,741)	-	-	(102,165)	(102,165)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	(178,004)	187,046	8,963,700	8,972,742	(135,007,686)	(1,107,270)	(16,105,937)	(152,220,893)
2022 оны 12 сарын 31	1,065,322	91,951	35,424,039	36,581,312	791,059,714	41,056,905	117,279,217	949,395,836

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Хэрэглээний зээл								
2023 оны 01 сарын 01	3,617,123	1,189,627	49,019,603	53,826,353	818,074,029	13,464,780	55,853,444	887,392,253
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	9,283	(8,124)	(1,159)	-	1,894,514	(1,564,334)	(330,180)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(378,842)	378,964	(122)	-	(5,321,057)	5,329,509	(8,452)	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(2,556,102)	(1,667,921)	4,224,023	-	(6,004,159)	(3,399,614)	9,403,773	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	1,832,114	618,655	695,112	3,145,881	709,618,984	9,093,778	1,830,225	720,542,987
Данснаас хасагдсан	(829,257)	(252,438)	(9,735,691)	(10,817,386)	(324,505,104)	(3,774,206)	(11,716,587)	(339,995,897)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(4,554,972)	(4,554,972)	-	-	(9,312,479)	(9,312,479)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	1,752,177	822,391	(7,676,579)	(5,102,011)	(55,368,111)	(3,749,871)	(758,523)	(59,876,505)
2023 оны 12 сарын 31	3,446,496	1,081,154	31,970,215	36,497,865	1,138,389,096	15,400,042	44,961,221	1,198,750,359

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Хэрэглээний зээл								
2022 оны 01 сарын 01	7,708,981	1,708,225	77,855,796	87,273,002	631,245,234	9,955,887	81,220,812	722,421,933
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	10,929	(7,900)	(3,029)	-	1,412,203	(965,912)	(446,291)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(742,849)	745,671	(2,822)	-	(8,754,128)	8,815,981	(61,853)	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(4,934,323)	(1,638,032)	6,572,355	-	(8,488,704)	(2,444,400)	10,933,104	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	(1,722,020)	(311,440)	(844,720)	(2,878,180)	486,956,247	3,389,151	1,877,311	492,222,709
Данснаас хасагдсан	(1,395,184)	(298,413)	(10,987,267)	(12,680,864)	(222,214,828)	(3,885,436)	(13,597,655)	(239,697,919)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	(585)	-	(14,191,517)	(14,192,102)	(23,388)	-	(13,346,947)	(13,370,335)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	4,692,174	991,516	(9,379,193)	(3,695,503)	(62,058,607)	(1,400,491)	(10,725,037)	(74,184,135)
2022 оны 12 сарын 31	3,617,123	1,189,627	49,019,603	53,826,353	818,074,029	13,464,780	55,853,444	887,392,253

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Орон сууцны зээл								
2023 оны 01 сарын 01	317,039	145,318	4,374,100	4,836,457	418,404,283	8,012,000	32,209,046	458,625,329
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	3,054	(2,776)	(278)	-	5,066,938	(3,271,683)	(1,795,255)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(34,418)	34,418	-	-	(5,515,363)	5,515,363	-	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(500,921)	(7,736)	508,657	-	(2,381,454)	(1,932,824)	4,314,278	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	177,684	28,865	51,094	257,643	288,875,106	1,016,433	417,736	290,309,275
Данснаас хасагдсан	(30,181)	(1,747)	(661,956)	(693,884)	(40,391,933)	(1,225,362)	(5,693,289)	(47,310,584)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	(15,430)	(15,430)	-	-	(15,430)	(15,430)
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	428,658	(121,611)	(557,581)	(250,534)	(45,371,129)	(236,750)	(1,054,456)	(46,662,335)
2023 оны 12 сарын 31	360,915	74,731	3,698,606	4,134,252	618,686,448	7,877,177	28,382,630	654,946,255

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	Зээлийн алдагдлын сан				Нийт дансны үнэ			
	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Орон сууцны зээл								
2022 оны 01 сарын 01	1,393,864	123,078	5,629,543	7,146,485	301,572,105	3,937,257	37,224,416	342,733,778
Тайлант хугацаанд нэмж байгуулсан зээлийн алдагдлын сангийн нөлөөг оруулсан өөрчлөлт:								
Шилжилт:								
- 2 ба 3-р үе шатнаас 1-р үе шат руу	505	(505)	-	-	2,420,042	(1,381,993)	(1,038,049)	-
- 1 ба 3-р үе шатнаас 2-р үе шат руу	(137,423)	143,524	(6,101)	-	(6,525,405)	6,999,313	(473,908)	-
- 1 ба 2-р үе шатнаас 3-р үе шат руу	(738,707)	(188,575)	927,282	-	(4,622,809)	(2,034,028)	6,656,837	-
Шинээр олгосон ба худалдан авсан	(120,748)	(1,442)	(62,884)	(185,074)	183,662,719	983,760	419,884	185,066,363
Данснаас хасагдсан	(117,322)	(4,165)	(1,234,777)	(1,356,264)	(29,654,762)	(121,523)	(7,500,899)	(37,277,184)
Зээлийн алдагдлын сангаас хаасан	-	-	-	-	-	-	-	-
Гадаад валютын ханшийн зөрүү болон бусад өөрчлөлт	36,870	73,403	(878,963)	(768,690)	(28,447,607)	(370,786)	(3,079,235)	(31,897,628)
2022 оны 12 сарын 31	317,039	145,318	4,374,100	4,836,457	418,404,283	8,012,000	32,209,046	458,625,329

Хуулийн этгээд болон хувь хүнд олгосон зээлийн хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн 2023 оны өөрчлөлт хөдөлгөөнийг дор үзүүлэв.

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Жижиг дунд бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Орон сууцны зээл	Нийт дүн
2023 оны 01 сарын 01-нээрх хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сан	103,906,237	36,581,312	53,826,353	4,836,457	199,150,359
Тайланд жилд байгуулсан сангийн зардал/(буцаалт)	(6,624,443)	(7,258,274)	(13,505,207)	(686,776)	(28,074,700)
Тайлант жилд найдваргүй хэмээн данснаас хасагдсан	(6,248,534)	(88,056)	(4,554,972)	(15,429)	(10,906,991)
Ханшийн зөрүү	4,217,744	73,485	731,691	-	5,022,920
2023 оны 12 сарын 31-нээрх хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сан	95,251,004	29,308,467	36,497,865	4,134,252	165,191,588

2023 онд нөхцөл байдал, хүлээлт тодорхой зээлдэгчийн хувьд эерэгээр өөрчлөгдсөн тул сангаас хаасан зээлийн эргэн төлөлтөөс банк 7,078,190 мянган төгрөгийг хүлээн авсан.

Хуулийн этгээд болон хувь хүнд олгосон хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сангийн 2022 оны өөрчлөлт хөдөлгөөнийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Жижиг дунд бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Орон сууцны зээл	Нийт дүн
2022 оны 01 сарын 01-нээрх хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сан	26,680,865	39,873,780	87,273,003	7,146,485	160,974,133
Тайланд жилд байгуулсан сангийн зардал/(буцаалт)	82,771,316	(3,187,115)	(18,485,849)	(2,310,028)	58,788,324
Тайлант жилд найдваргүй хэмээн данснаас хасагдсан	(5,117,648)	(72,881)	(14,911,102)	-	(20,101,631)
Ханшийн зөрүү	(428,296)	(32,472)	(49,699)	-	(510,467)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын сан	103,906,237	36,581,312	53,826,353	4,836,457	199,150,359

Тайлант хугацаанд хүлээн зөвшөөрсөн харилцагчид олгосон зээл ба урьдчилгааны зээлийн алдагдлын сан нь олон хүчин зүйлээс хамааралтай байдаг. Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хэмжилтийн тайлбарыг Тодруулга 38-д тодруулсан. Гол өөрчлөлтүүдийг дор тайлбарлав:

- Тайлант хугацаанд үнэ цэнэ буурсан, 12 сарын хугацааны хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал болон нийт хугацааны турш дахь хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал хоорондын өсөлт (эсвэл бууралт) болон зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн (эсвэл буурсан)-өөс болж үе шат 1, 2 болон 3 хоорондын шилжилт;
- Тайлант жилд шинээр санхүүгийн хэрэглүүрийг хүлээн зөвшөөрснөөр нэмж байгуулсан сан, мөн тайлант жилд санхүүгийн хэрэглүүр хасагдсанаар буцаасан сан;
- Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын загварт ашиглагдаж буй эрсдэлийн параметрууд буюу дефолт болох магадлал, алдагдал хүлээх магадлал, дефолт болох үеийн зээлийн үлдэгдлүүд өөрчлөгдсөнөөр нөлөөлж буй хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдлын хэмжилт;
- Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь өнөөгийн үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн байдаг цаг хугацааны нөлөөнөөс үүссэн хямдруулалтын хөнгөлөлт;
- Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн хөрөнгүүдийн ханшийн хөрвүүлэлтийн өөрчлөлт болон бусад өөрчлөлтүүд; болон
- Тайлант жилд сангаас хаасан хөрөнгүүдтэй холбоотой сан.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчид олгосон зээл ба урьдчилгааны зээлжих эрсдэлийн шинжилгээ болон байгуулсан хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын санг дараах хүснэгтэнд үзүүлэв. Мөн доорх дансны үнэ нь Банкны хүлээж болзошгүй хамгийн их зээлийн эрсдэл агуулсан дүн болно. Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчид олгосон зээл ба урьдчилгааны зээлжилтийн чанар нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах үзүүлэлттэй байна:

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын хугацаанд ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хуга- цааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Бизнесийн зээл				
- Маш сайн	1,144,771,057	-	-	1,144,771,057
- Сайн	-	66,662,440	-	66,662,440
- Хангалттай	-	-	59,550,995	59,550,995
- Тусгай хяналттай	-	-	7,494,349	7,494,349
- Дефолт	-	-	113,541,720	113,541,720
Нийт дансны үнэ	1,144,771,057	66,662,440	180,587,064	1,392,020,561
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(5,366,573)	(630)	(89,883,801)	(95,251,004)
Дансны үнэ	1,139,404,484	66,661,810	90,703,263	1,296,769,557
Жижиг дунд бизнесийн зээл				
- Маш сайн	1,101,685,726	-	-	1,101,685,726
- Сайн	-	24,369,243	-	24,369,243
- Хангалттай	-	-	11,622,312	11,622,312
- Тусгай хяналттай	-	-	15,550,723	15,550,723
- Дефолт	-	-	77,342,806	77,342,806
Нийт дансны үнэ	1,101,685,726	24,369,243	104,515,841	1,230,570,810
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(1,067,134)	(330,671)	(27,910,662)	(29,308,467)
Дансны үнэ	1,100,618,592	24,038,572	76,605,179	1,201,262,343
Хэрэглээний зээл				
- Маш сайн	1,138,389,096	-	-	1,138,389,096
- Сайн	-	15,400,042	-	15,400,042
- Хангалттай	-	-	9,632,809	9,632,809
- Тусгай хяналттай	-	-	4,392,656	4,392,656
- Дефолт	-	-	30,935,756	30,935,756
Нийт дансны үнэ	1,138,389,096	15,400,042	44,961,221	1,198,750,359
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(3,446,496)	(1,081,154)	(31,970,215)	(36,497,865)
Дансны үнэ	1,134,942,600	14,318,888	12,991,006	1,162,252,494

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын хугацаанд ХБ3А)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хуга- цааны турш дахь ХБ3А)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБ3А)	Нийт дүн
Орон сууцны зээл				
- Маш сайн	618,686,448	-	-	618,686,448
- Сайн	-	7,877,177	-	7,877,177
- Хангалттай	-	-	11,440,266	11,440,266
- Тусгай хяналттай	-	-	5,735,921	5,735,921
- Дефолт	-	-	11,206,443	11,206,443
Нийт дансны үнэ	618,686,448	7,877,177	28,382,630	654,946,255
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(360,915)	(74,731)	(3,698,606)	(4,134,252)
Дансны үнэ	618,325,533	7,802,446	24,684,024	650,812,003

Хорогдуулсан өртгөөр ангилагдсан харилцагчид олгосон зээл ба урьдчилгааны зээлжилтийн чанар нь 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах үзүүлэлттэй байна:

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын хугацаанд ХБ3А)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хуга- цааны турш дахь ХБ3А)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБ3А)	Нийт дүн
Бизнесийн зээл				
- Маш сайн	875,097,660	-	-	875,097,660
- Сайн	-	129,978,866	-	129,978,866
- Хангалттай	-	-	6,339,578	6,339,578
- Тусгай хяналттай	-	-	18,273,609	18,273,609
- Дефолт	-	-	133,980,225	133,980,225
Нийт дансны үнэ	875,097,660	129,978,866	158,593,412	1,163,669,938
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(2,769,000)	(5,943,212)	(95,194,025)	(103,906,237)
Дансны үнэ	872,328,660	124,035,654	63,399,387	1,059,763,701

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын хугацаанд ХБЗА)	2-р үе шат (зээлийн эрсдэл нь мэдэгдэхүйц өссөн зээлүүдийн дуусах хуга- цааны турш дахь ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан зээлүүдийн дуу-сах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Жижиг дунд бизнесийн зээл				
- Маш сайн	791,059,714	-	-	791,059,714
- Сайн	-	41,056,905	-	41,056,905
- Хангалттай	-	-	30,986,840	30,986,840
- Тусгай хяналттай	-	-	19,123,366	19,123,366
- Дефолт	-	-	67,169,011	67,169,011
Нийт дансны үнэ	791,059,714	41,056,905	117,279,217	949,395,836
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(1,065,322)	(91,951)	(35,424,039)	(36,581,312)
Дансны үнэ	789,994,392	40,964,954	81,855,178	912,814,524
Хэрэглээний зээл				
- Маш сайн	818,074,029	-	-	818,074,029
- Сайн	-	13,464,780	-	13,464,780
- Хангалттай	-	-	6,933,549	6,933,549
- Тусгай хяналттай	-	-	7,404,755	7,404,755
- Дефолт	-	-	41,515,140	41,515,140
Нийт дансны үнэ	818,074,029	13,464,780	55,853,444	887,392,253
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(3,617,123)	(1,189,627)	(49,019,603)	(53,826,353)
Дансны үнэ	814,456,906	12,275,153	6,833,841	833,565,900
Орон сууцны зээл				
- Маш сайн	418,404,283	-	-	418,404,283
- Сайн	-	8,012,000	-	8,012,000
- Хангалттай	-	-	14,666,025	14,666,025
- Тусгай хяналттай	-	-	6,305,159	6,305,159
- Дефолт	-	-	11,237,862	11,237,862
Нийт дансны үнэ	418,404,283	8,012,000	32,209,046	458,625,329
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(317,039)	(145,318)	(4,374,100)	(4,836,457)
Дансны үнэ	418,087,244	7,866,682	27,834,946	453,788,872

Хэрэглэгчийн зээлийн багцын эдийн засгийн төвлөрлийн эрсдэлийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31		2022 оны 12 сарын 31	
	Дүн	%	Дүн	%
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	1,273,782,445	26.12%	1,006,186,937	25.82%
Орон сууц, байрны засвар	1,036,574,420	21.25%	853,154,592	21.89%
Хувь хүмүүс	977,479,856	20.04%	848,222,438	21.77%
Засвар үйлчилгээ	252,196,009	5.17%	333,185,231	8.55%
Уул уурхай, хайгуул	195,460,267	4.01%	180,926,486	4.64%
Боловсруулах үйлдвэр	246,005,454	5.04%	157,543,374	4.04%
Санхүү	94,556,590	1.94%	141,467,760	3.63%
Барилга	234,932,684	4.82%	125,427,382	3.22%
Тээвэр ба харилцаа холбоо	80,421,746	1.65%	59,924,675	1.54%
Үл хөдлөх хөрөнгө	40,849,324	0.84%	46,323,396	1.19%
Гэр ахуйн цахилгаан бараа	207,398,409	4.25%	25,295,992	0.65%
Хөдөө аж ахуй	22,091,777	0.45%	22,012,833	0.56%
Эрчим хүч, шатахуун	14,094,758	0.29%	20,902,331	0.54%
Авто машин	13,610,877	0.28%	18,502,050	0.47%
Зочид буудал, ресторан	20,428,655	0.42%	17,466,763	0.45%
Эрүүл мэнд	34,661,558	0.71%	14,080,113	0.36%
Боловсрол	31,191,730	0.64%	13,697,099	0.35%
Олон улсын байгууллага	90,740,777	1.86%	7,928,507	0.20%
Нийгмийн халамж	2,789,782	0.06%	1,939,963	0.05%
Олон нийтийн үйлчилгээ	7,656,406	0.16%	1,599,804	0.04%
Аялал жуулчлал	376,769	0.01%	993,894	0.03%
Хувиараа эрхлэх аж ахуй	-	0.00%	2,084	0.01%
Зээлийн алдагдлын сангаас өмнөх хорогдуулсан өртөг болон бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөх нийт харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	4,877,300,293	100%	3,896,783,704	100.00%

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Банкны барьцаа хөрөнгө барьцаалах бодлогод тайлант хугацааны туршид томоохон өөрчлөлт ороогүй бөгөөд өмнөх тайлант хугацаанаас хойш Банкны барьцаанд байгаа хөрөнгүүдийн чанар мэдэгдэхүйцээр өөрчлөгдөөгүй. Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэгдсэн байгууллага болон хувь хүнд олгосон зээлийн барьцаа хөрөнгийн болон зээлийн сайжруулалтын талаарх мэдээллийг 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Жижиг дунд бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Орон сууцны зээл	Нийт дүн
Зээлийн барьцааны төрөл:					
- оршин суух үл хөдлөх хөрөнгө	93,662,013	297,375,295	28,299,765	534,792,597	954,129,670
- бусад үл хөдлөх хөрөнгө	626,814,597	691,588,465	7,151,181	39,919,485	1,365,473,728
- борлуулагдах үнэт цаас	80,709,704	1,437,859	-	-	82,147,563
- мөнгөн хадгаламж	31,468,236	26,225,777	121,176,135	-	178,870,148
- машин, тоног төхөөрөмж	117,749,664	132,405,971	13,256,540	2,004,979	265,417,154
- зээлийн сайжруулалт	275,251,988	59,583,052	19,093,369	59,340,261	413,268,670
Нийт дүн	1,225,656,202	1,208,616,419	188,976,990	636,057,322	3,259,306,933
Барьцаагүй зээл	166,364,359	21,954,391	1,009,773,369	18,888,933	1,216,981,052
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ (хорогдуулсан өртгөөрх зээлийн ангилал тус бүрээр зээлийн эрсдэл агуулсан дүн болно)	1,392,020,561	1,230,570,810	1,198,750,359	654,946,255	4,476,287,985

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар хорогдуулсан өртгөөр бүртгэгдсэн байгууллага болон хувь хүнд олгосон зээлийн барьцааны мэдээлэл:

Мянган төгрөгөөр	Бизнесийн зээл	Жижиг дунд бизнесийн зээл	Хэрэглээний зээл	Орон сууцны зээл	Нийт дүн
Зээлийн барьцааны төрөл:					
- оршин суух үл хөдлөх хөрөнгө	56,535,624	288,703,930	22,839,503	361,637,993	729,717,050
- бусад үл хөдлөх хөрөнгө	513,800,334	460,958,176	7,235,405	26,332,445	1,008,326,360
- борлуулагдах үнэт цаас	27,145,303	1,000	-	-	27,146,303
- мөнгөн хадгаламж	25,086,951	15,615,230	82,592,682	364,153	123,659,016
- машин, тоног төхөөрөмж	96,652,818	92,248,859	17,036,761	840,134	206,778,572
- зээлийн сайжруулалт	396,868,391	69,745,772	13,053,704	67,060,834	546,728,701
Нийт дүн	1,116,089,421	927,272,967	142,758,055	456,235,559	2,642,356,002
Барьцаагүй зээл	47,580,517	22,122,869	744,634,198	2,389,770	816,727,354
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ (хорогдуулсан өртгөөрх зээлийн ангилал тус бүрээр зээлийн эрсдэл агуулсан дүн болно)	1,163,669,938	949,395,836	887,392,253	458,625,329	3,459,083,356

Зээлийн сайжруулалт нь авлага, ирээдүйн орлого, баталгаа, бараа материал болон бусад хөрөнгүүдээс бүрддэг. Дээрх тодруулгад зээл болон зээлийн барьцаанд авсан хөрөнгийн дансны дүнгийн аль багаар нь тусгасан ба үлдсэн хэсгийг нь барьцаагүй зээл хэсэгт толилуулсан. Зээлийн дансны дүн барьцаа хөрөнгийн хөрвөх чадварт үндэслэн хуваарилагдсан.

Барьцаа хөрөнгийн дүн нь зээлийн нийт дансны дүнгээс мэдэгдэхүйц өндөр тохиолдолд Банк ямар ч зээлийн алдагдлын сан байгуулаагүй ба доорх хүснэгтэнд уг зээлүүдийн дансны дүнг үзүүлэв.

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Байгууллагад олгосон зээл:		
Бизнесийн зээл	195,162,647	186,542,460
Жижиг дунд бизнесийн зээл	380,175,266	410,630,416
Хувь хүнд олгосон зээл:		
Хэрэглээний зээл	160,380,754	187,508,773
Орон сууцны зээл	273,926,281	246,612,918
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон илүү барьцаа хөрөнгөтэй нийт зээл ба урьдчилгаа	1,009,644,948	1,031,294,567

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн болон үнэ цэнэ буурсан санхүүгийн хөрөнгүүдийн зээлийн эрсдэлийг бууруулж буй барьцаа хөрөнгө болон зээлийн сайжруулалтын бусад хүчин зүйлсийг дараах байдлаар тусад нь толилуулсан (i) барьцаа хөрөнгө болон зээлийг сайжруулж буй бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнэтэй тэнцүү буюу их ("илүү барьцаатай хөрөнгүүд") мөн (ii) барьцаа хөрөнгө болон зээлийг сайжруулж буй бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнээс бага ("дутуу барьцаатай хөрөнгүүд"). Үнэ цэнэ буурсан хөрөнгүүд дэх барьцаа хөрөнгийн нөлөөг 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	Илүү барьцаа бүхий хөрөнгө		Дутуу барьцаа бүхий хөрөнгө	
	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн бодит үнэ	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн бодит үнэ
Үнэ цэнэ нь буурсан хөрөнгүүд:				
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх зээл:				
Бизнесийн зээл	91,642,807	631,434,644	88,944,256	30,383,267
Жижиг дунд бизнесийн зээл	66,891,133	174,163,986	37,624,708	22,470,507
Хэрэглээний зээл	2,821,789	6,780,264	42,139,432	1,166,157
Орон сууцны зээл	17,302,390	32,816,992	11,080,242	6,964,739
Нийт дүн	178,658,119	845,195,886	179,788,638	60,984,670

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

12 Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа (үргэлжлэл)

Үнэ цэнэ буурсан хөрөнгүүд дэх барьцаа хөрөнгийн нөлөөг 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	Илүү барьцаа бүхий хөрөнгө		Дутуу барьцаа бүхий хөрөнгө	
	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн бодит үнэ	Хөрөнгийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн бодит үнэ
Үнэ цэнэ нь буурсан хөрөнгүүд:				
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх зээл:				
Бизнесийн зээл	80,004,838	165,096,832	78,588,574	21,005,188
Жижиг дунд бизнесийн зээл	64,740,920	145,276,298	52,538,297	31,731,184
Хэрэглээний зээл	2,722,128	5,852,395	53,131,316	2,769,202
Орон сууцны зээл	17,636,564	34,160,043	14,572,483	10,833,002
Бизнесийн зээл				
Нийт дүн	165,104,450	350,385,568	198,830,670	66,338,576

Банк зээл олгох үед барьцаа хөрөнгийн үнэлгээг хийдэг бөгөөд зээлийн ач холбогдлоос хамааран нэгээс хоёр жил тутам барьцаа хөрөнгийн үнэлгээг шинэчилдэг. Тодруулгад тусгагдсан барьцаа хөрөнгийн дүн нь бодит үнэ цэнээр илэрхийлэгдсэн бөгөөд Банк барьцаа хөрөнгийн чанар болон хөрвөх чадварыг харгалзан 0-100%-ийн хямдруулалтын хувь ашигладаг.

Байгууллага болон хувь хүнд олгогдсон бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх зээлийн барьцаа хөрөнгүүдийн мэдээллийг 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Орон сууцны зээл		Жижиг дунд бизнесийн зээл		Бизнесийн зээл	
	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Зээлийн барьцааны төрөл:						
- оршин суух үл хөдлөх хөрөнгө	380,601,098	393,228,095	246,833	1,307,089	-	-
- бусад үл хөдлөх хөрөнгө	867,455	1,301,167	4,112,821	14,486,014	12,660,716	5,841,779
- машин, тоног төхөөрөмж	18,500	-	954,787	1,431,257	-	-
- бараа материал	-	-	146,325	9,625	487,103	20,068,368
- бусад хөрөнгө	-	-	-	26,954	-	-
- баталгаа	141,114	-	-	-	775,556	-
Нийт дүн	381,628,167	394,529,262	5,460,766	17,260,939	13,923,375	25,910,147
Барьцаагүй зээл	-	-	-	-	-	-
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны нийт дансны үнэ (ААБҮЦ-ээрх зээлийн ангилал тус бүрээр зээлийн эрсдэл агуулсан дүн болно)	381,628,167	394,529,262	5,460,766	17,260,939	13,923,375	25,910,147

Бусад хөрөнгүүд нь ихэвчлэн газар болно. Дээрх тодруулгад зээл болон зээлийн барьцаанд авсан хөрөнгийн дүнгийн аль бага дүнг тусгасан ба үлдсэн хэсгийн барьцаагаар хангагдаагүй хэсэгт толилуулсан. Зээлийн үлдэгдэл дүн барьцаа хөрөнгийн хөрвөх чадварт үндэслэн хуваарилагдсан.

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгүүдийн зээлийн эрсдэлийг бууруулж буй барьцаа хөрөнгө болон зээлийн сайжруулалтын бусад хүчин зүйлсийг дараах байдлаар тусад нь толилуулсан (i) барьцаа хөрөнгө болон зээлийг сайжруулж буй бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнэтэй тэнцүү буюу их ("илүү барьцаатай хөрөнгүүд") мөн (ii) барьцаа хөрөнгө болон зээлийг сайжруулж буй бусад хүчин зүйлс нь хөрөнгийн дансны үнээс бага ("дутуу барьцаатай хөрөнгүүд").

Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх зээлийн барьцаа хөрөнгийн нөлөөг 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31		2022 оны 12 сарын 31	
	Зээлийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн үнэ	Зээлийн дансны үнэ	Барьцаа хөрөнгийн үнэ
Илүү барьцаа бүхий хөрөнгө	235,802,494	335,042,208	330,152,328	420,429,864
Дутуу барьцаа бүхий хөрөнгө	165,209,814	131,936,382	107,548,020	89,384,863
Нийт дүн	401,012,308	466,978,590	437,700,348	509,814,727

Тайлант хугацааны эцсийн байдлаарх зээлийн алдагдлын сангаас хаасан ба хуулийн дагуу зээлийг төлүүлэхээр хөөн хэлэлцэж байгаа гэрээний дагуух зээлийн үлдэгдэл дүнг 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Байгууллагад олгосон зээл:		
Бизнесийн зээл	69,859,870	149,037,792
Жижиг дунд бизнесийн зээл	18,100,352	21,525,250
Хувь хүнд олгосон зээл:		
Хэрэглээний зээл	26,509,456	23,071,612
Нийт дүн	114,469,678	193,634,654

Банк хэдий эргэн төлөлт орж ирэхгүй нь тодорхой болж тухайн зээлийг сангаас хаасан ч гэсэн хуулийн дагуу зээлийг төлүүлэхээр хөөн хэлэлцэж байгаа шүүхийн процессийг дуусгах бодлого баримталдаг.

Дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА бүхий, бүртгэлээс хасагдаагүй зээлийн бүтцийн өөрчлөлтийн ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөгдсөн гарз нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 366,679 мянган төгрөг, бүтэц өөрчлөгдсөн зээлийн хорогдуулсан өртөг 10,744,424 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 1,688,544 мянган төгрөг болон 17,685,494 мянган төгрөг) байсан.

Харилцагчид олгосон зээл болон урьдчилгааны ангилал бүрээрх бодит үнэ цэнийн тооцооллыг Тодруулга 41-ээс харна уу. Харилцагчид олгосон зээл ба урьдчилгааны хүүгийн түвшний шинжилгээг Тодруулга 38-д толилуулсан. Холбоотой талын үлдэгдлийн мэдээллийг Тодруулга 43-т толилуулсан.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

13 Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө

2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгөнд гарсан өөрчлөлт, дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
01 сарын 01-нээрх бодит үнэ цэнээр хэмжигдсэн хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	10,276,475	17,427,586
Худалдан борлуулсан	(3,690,000)	(9,124,994)
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгөөс шилжиж ирсэн	-	6,284,573
Үндсэн хөрөнгө рүү шилжүүлсэн	-	(938,084)
Бодит үнэ цэнийн гарз	-	(3,372,606)
2023 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаарх хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ	6,586,475	10,276,475

Банк хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийг түрээслүүлж, түрээсийн орлого олох эсвэл урт хугацааны туршид хөрөнгийн үнэ цэнээс өгөөж хүртэхийн тулд эзэмших зорилготой (өөрийн бизнесийн үйл ажиллагаанд ашиглахгүйгээр).

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгөөс түрээсийн орлогын 412,938 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 482,923 мянган төгрөг)-ийг бүртгэсэн. Уг түрээстэй холбоотой гарсан үйл ажиллагааны зардал гараагүй (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 3,059 мянган төгрөг).

Хэрэв банк нь түрээслүүлэгч байгаа үед ирээдүйд цуцлах боломжгүй үйл ажиллагааны түрээсийн авлага нь хамгийн багадаа 2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дараах байдалтай байна:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
1 жил хүртэлх	-	37,853
1 жилээс дээш, 2 жилээс бага	-	-
Нийт ирээдүйн үйл ажиллагааны түрээсийн авлага	-	37,853

Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг Тодруулга 4.15-аас харна уу.

14 Бусад хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө:		
Үнэт металл	26,922,637	160,633
Нийт бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө	26,922,637	160,633
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө:		
Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага	21,742,284	22,199,583
Компаниудаас авах авлага	8,287,581	5,161,812
Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,870,192	2,334,578
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	2,207,247	2,649,866
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(6,265,800)	(4,729,407)
Нийт хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгө	28,841,504	27,616,432
Нийт бусад санхүүгийн хөрөнгө	55,764,141	27,777,065
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө:		
Эргэлтийн бус хөрөнгийн урьдчилгаа	407,878,165	235,161,667
Ажилчдад олгох тэтгэмжийн урьдчилгаа	7,337,146	4,330,089
Түрээсийн урьдчилгаа	619,436	584,218
Бусад урьдчилгаа	12,073,534	10,135,869
Санхүүгийн бус хөрөнгийн урьдчилгаа	6,154,270	5,413,220
Нийт санхүүгийн бус хөрөнгө	434,062,551	255,625,063
Нийт бусад хөрөнгө	489,826,692	283,402,128

Үнэт металл голчлон алтнаас бүрддэг. Үнэт металлтай холбоотой нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогыг Тодруулга 4-өөс харна уу.

Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага нь голчлон гүйлгээний төлбөр тооцооны авлагаас бүрддэг.

Эргэлтийн бус хөрөнгийн урьдчилгаа төлбөр 407,878,165 мянган төгрөг нь шинэ оффисын барилга болон бусад оффисын захиалгын гэрээтэй холбоотой.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

14 Бусад хөрөнгө (үргэлжлэл)

Доорх хүснэгтээс 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэлийн шинжилгээг дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан хөрөнгүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Компаниудаас авах авлага				
- Маш сайн	3,815,503	-	-	3,815,503
- Сайн	-	123,713	-	123,713
- Хангалттай	-	-	3,397	3,397
- Тусгай хяналттай	-	-	124,071	124,071
- Дефолт	-	-	4,220,897	4,220,897
Нийт дансны үнэ	3,815,503	123,713	4,348,365	8,287,581
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(1,263)	(1,514)	(3,999,246)	(4,002,023)
Дансны үнэ	3,814,240	122,199	349,119	4,285,558
Хувь хүмүүсээс авах авлага				
- Маш сайн	448,494	-	-	448,494
- Сайн	-	31,634	-	31,634
- Хангалттай	-	-	24,234	24,234
- Тусгай хяналттай	-	-	41,579	41,579
- Дефолт	-	-	2,324,251	2,324,251
Нийт дансны үнэ	448,494	31,634	2,390,064	2,870,192
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(681)	(506)	(2,259,664)	(2,260,851)
Дансны үнэ	447,813	31,128	130,400	609,341
Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага				
- Маш сайн	21,708,894	-	-	21,708,894
- Сайн	-	29,524	-	29,524
- Хангалттай	-	-	2,415	2,415
- Тусгай хяналттай	-	-	1,252	1,252
- Дефолт	-	-	199	199
Нийт дансны үнэ	21,708,894	29,524	3,866	21,742,284
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(21)	(1,476)	(1,429)	(2,926)
Дансны үнэ	21,708,873	28,048	2,437	21,739,358
Бусад санхүүгийн хөрөнгө				
- Маш сайн	2,207,247	-	-	2,207,247
Нийт дансны үнэ	2,207,247	-	-	2,207,247
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	-	-	-	-
Дансны үнэ	2,207,247	-	-	2,207,247

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэлийн шинжилгээг дор харуулав.

Мянган төгрөгөөр	1-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	2-р үе шат (12 сарын ХБЗА)	3-р үе шат (үнэ цэнэ буурсан хөрөнгүүдийн дуусах хугацааны турш дахь ХБЗА)	Нийт дүн
Компаниудаас авах авлага				
- Маш сайн	1,726,131	-	-	1,726,131
- Сайн	-	2,992	-	2,992
- Хангалттай	-	-	2,203	2,203
- Дефолт	-	-	3,430,486	3,430,486
Нийт дансны үнэ	1,726,131	2,992	3,432,689	5,161,812
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(8,050)	(149)	(3,074,042)	(3,082,241)
Дансны үнэ	1,718,081	2,843	358,647	2,079,571
Хувь хүмүүсээс авах авлага				
- Маш сайн	530,828	-	-	530,828
- Сайн	-	9,878	-	9,878
- Хангалттай	-	-	19,104	19,104
- Тусгай хяналттай	-	-	12,788	12,788
- Дефолт	-	-	1,761,980	1,761,980
Нийт дансны үнэ	530,828	9,878	1,793,872	2,334,578
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(1,340)	(220)	(1,645,443)	(1,647,003)
Дансны үнэ	529,488	9,658	148,429	687,575
Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага				
- Маш сайн	22,197,664	-	-	22,197,664
- Сайн	-	1,919	-	1,919
Нийт дансны үнэ	22,197,664	1,919	-	22,199,583
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	(67)	(96)	-	(163)
Дансны үнэ	22,197,597	1,823	-	22,199,420
Бусад санхүүгийн хөрөнгө				
- Маш сайн	2,649,866	-	-	2,649,866
Нийт дансны үнэ	2,649,866	-	-	2,649,866
Хасах нь: Зээлийн алдагдлын сан	-	-	-	-
Дансны үнэ	2,649,866	-	-	2,649,866

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

14 Бусад хөрөнгө (үргэлжлэл)

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын санд гарсан өөрчлөлт, хөдөлгөөнийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Компаниудаас авах авлага	Хувь хүмүүсээс авах авлага	Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	Нийт дүн
2023 оны 01 сарын 01-нээрс хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	3,082,241	1,647,003	163	-	4,729,407
Тайлант жилд байгуулсан үнэ цэнийн бууралтын сан/буцаалт/	935,279	622,450	(213)	-	1,557,516
Ханшийн өөрчлөлтийн нөлөө	(14,619)	(2,083)	2,976	-	(13,726)
Тайлант жилд найдваргүй хэмээн данснаас хасагдсан	(878)	(6,519)	-	-	(7,397)
2023 оны 12 сарын 31-ний өдрөөрх хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	4,002,023	2,260,851	2,926	-	6,265,800

2023 онд бүрэн төлөгдөх найдваргүй гэж үзсэн авлагыг Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн тогтоолын дагуу данснаас хассан.

2022 онд бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын санд гарсан өөрчлөлт, хөдөлгөөнийг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Компаниудаас авах авлага	Хувь хүмүүсээс авах авлага	Мөнгөн хөрөнгө болон гүйлгээний авлага	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	Нийт дүн
2022 оны 01 сарын 01-нээрс хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	2,910,893	1,433,538	34,286	-	4,378,717
Тайлант жилд байгуулсан үнэ цэнийн бууралтын сан/буцаалт/	334,305	567,834	(34,123)	-	868,016
Ханшийн өөрчлөлтийн нөлөө	-	28,882	-	-	28,882
Тайлант жилд найдваргүй хэмээн данснаас хасагдсан	(162,957)	(383,251)	-	-	(546,208)
2022 оны 12 сарын 31-ний өдрөөрх хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	3,082,241	1,647,003	163	-	4,729,407

15 Биет бус хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Компьютер программ хангамж, лиценз	Газар эзэмших эрх	Нийт дүн
2022 оны 01 сарын 01-нээрх өртөг	42,944,586	673,313	43,617,899
Хуримтлагдсан хорогдуулалт	(25,769,227)	-	(25,769,227)
2022 оны 01 сарын 01-нээрх дансны үнэ	17,175,359	673,313	17,848,672
Нэмэгдсэн	9,142,996	20,000	9,162,996
Тайлант жилийн хорогдуулалт	(6,063,280)	-	(6,063,280)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	20,255,075	693,313	20,948,388
2023 оны 01 сарын 01-нээрх өртөг	52,087,582	693,313	52,780,895
Хуримтлагдсан хорогдуулалт	(31,832,507)	-	(31,832,507)
2023 оны 01 сарын 01-нээрх дансны үнэ	20,255,075	693,313	20,948,388
Нэмэгдсэн	4,299,094	-	4,299,094
Шилжүүлсэн	(5,404,096)	-	(5,404,096)
Тайлант жилийн хорогдуулалт	(6,362,155)	(6,679)	(6,368,834)
Хуримтлагдсан хорогдуулалтын шилжилт	5,404,096	-	5,404,096
2023 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	18,192,014	686,634	18,878,648

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

16 Үндсэн хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	Барилга байшин	Тээврийн хэрэгсэл	Оффисын тоног төхөөрөмж, компьютер	Тавилга, эд хогшил	Түрээсийн сайжруулалт	Дуусаагүй барилга	Нийт үндсэн хөрөнгө
2022 оны 01 сарын 01-нээрх өртөг/үнэлгээ	113,093,920	3,604,395	94,535,972	8,532,246	9,058,157	650,454	229,475,144
Хуримтлагдсан элэгдэл	(10,934,114)	(1,492,931)	(57,376,983)	(3,786,390)	(5,865,384)	-	(79,455,802)
2022 оны 01 сарын 01-нээрх дансны үнэ	102,159,806	2,111,464	37,158,989	4,745,856	3,192,773	650,454	150,019,342
Нэмэгдсэн	4,025,017	658,000	14,732,327	844,575	2,810,824	-	23,070,743
Шилжиж ирсэн/(шилжүүлсэн)	-	-	(175,297)	142,433	-	-	(32,864)
Худалдсан	-	(346,455)	(415,376)	(66,523)	-	-	(828,354)
Данснаас хасагдсан	-	-	(2,845,223)	(129,146)	-	-	(2,974,369)
Тайлант жилийн элэгдэл	(3,474,442)	(367,312)	(15,193,738)	(523,770)	(1,852,211)	-	(21,411,473)
Хуримтлагдсан элэгдлийн шилжилт	-	-	-	33,872	-	-	33,872
Борлуулалттай холбоотой хуримтлагдсан элэгдлийн хасагдуулга	-	329,980	135,139	51,322	-	-	516,441
Данснаас хассан хөрөнгийн хуримтлагдсан элэгдэл	-	-	2,845,195	129,108	-	-	2,974,303
2022 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	102,710,381	2,385,677	36,242,016	5,227,727	4,151,386	650,454	151,367,641
2023 оны 01 сарын 01-нээрх өртөг/үнэлгээ	117,118,937	3,915,940	105,832,403	9,323,585	11,868,981	650,454	248,710,300
Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,408,556)	(1,530,263)	(69,590,387)	(4,095,858)	(7,717,595)	-	(97,342,659)
2023 оны 01 сарын 01-нээрх дансны үнэ	102,710,381	2,385,677	36,242,016	5,227,727	4,151,386	650,454	151,367,641
Нэмэгдсэн	7,313,436	694,000	20,029,969	819,994	1,696,297	-	30,553,696
Шилжиж ирсэн/(шилжүүлсэн)	-	-	15,865	(15,865)	-	-	-
Худалдсан	(7,894,821)	(199,426)	(3,819,344)	(129,331)	-	-	(12,042,922)
Данснаас хасагдсан	-	-	(2,130,604)	(154,192)	(5,484,645)	-	(7,769,441)
Тайлант жилийн элэгдэл	(3,760,495)	(433,340)	(15,533,137)	(537,671)	(1,865,801)	-	(22,130,444)
Хуримтлагдсан элэгдлийн шилжилт	-	-	(11,369)	11,369	-	-	-
Борлуулалттай холбоотой хуримтлагдсан элэгдлийн хасагдуулга	1,162,095	166,694	1,970,022	36,945	-	-	3,335,756
Данснаас хассан хөрөнгийн хуримтлагдсан элэгдэл	-	-	2,130,604	153,437	5,484,664	-	7,768,705
2023 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	99,530,596	2,613,605	38,894,022	5,412,413	3,981,901	650,454	151,082,991

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар барилга байгууламжийн элэгдлийг хассан өртгийн аргаар бүртгэсэн бол дансны үнэ нь 92,864,333 мянган төгрөг (2022: 95,715,719 мянган төгрөг) байх байсан.

Барилга байгууламжийн дансны үнийн задаргааг дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Санхүүгийн байдлын тайланд тусгагдсан барилгын дахин үнэлэгдсэн дүн	99,530,596	102,710,381
Өөрийн хөрөнгөнд тусгагдсан дахин үнэлгээний нөөц сан	(6,666,263)	(6,994,662)
Хуримтлагдсан элэгдлийг хассан барилга байгууламжийн өртөг	92,864,333	95,715,719

Бодит үнэ цэнийг тодорхойлоход ашигласан өгөгдөл, тооцооллын аргачлал болон мэдрэмтгий байдлын шинжилгээг Тодруулга 41-ээс харна уу.

17 Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

Банк нь оффис, АТМ-н талбай, гарааш болон архивын зориулалттай талбайг түрээслэдэг. Түрээсийн гэрээ нь ихэвчлэн 1-10 жилийн тогтмол хугацаатай хийгддэг.

Ашиглах эрхтэй хөрөнгийг төрлөөр нь ангилан дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	Барилга	Бусад	Нийт дүн
2022 оны 01 сарын 01-нээрх дансны үнэ	10,919,417	2,081,731	13,001,148
Нэмэгдсэн	8,090,621	1,193	8,091,813
Данснаас хассан	(234,333)	-	(234,333)
Элэгдлийн зардал	(4,954,003)	(712,003)	(5,666,006)
2022 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	13,821,702	1,370,920	15,192,622
Нэмэгдсэн	11,551,050	3,906	11,554,956
Данснаас хассан	(3,081,835)	-	(3,081,835)
Элэгдлийн зардал	(6,181,003)	(709,461)	(6,890,464)
2023 оны 12 сарын 31-нээрх дансны үнэ	16,109,914	665,365	16,775,279

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар түрээсийн өр төлбөрөөс тооцогдсон хүүгийн зардал 1,859,443 мянган төгрөг (2022: 1,481,221 мянган төгрөг).

Удирдлага ба үйл ажиллагааны бусад зардалд богино хугацаат түрээсийн зардал орсон.

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Богино хугацаатай түрээсийн зардал	29	1,428,551	1,923,903

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар түрээст нийт 12,403,064 мянган төгрөг (2022: 9,604,783 мянган төгрөг)-ийг төлсөн.

Түрээсийн гэрээнд түрээслүүлэгчийн эзэмшдэг түрээсийн хөрөнгийн аюулгүй байдлын ашиг сонирхлоос бусад гэрээгээр хүлээх үүрэг байхгүй болно. Түрээсэлсэн хөрөнгийг зээл авахад барьцаа болгон ашиглаж болохгүй.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

18 Өмчлөх бусад хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Нийт өмчлөх бусад хөрөнгө	-	43,191,321

Өмчлөх бусад хөрөнгө нь хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрөнд хураагдсан барьцаа хөрөнгө болох үл хөдлөх хөрөнгийг илэрхийлнэ. Банкны зүгээс эдгээр хөрөнгийг ойрын хугацаанд зарж борлуулах төлөвлөгөөтэй байгаа. Үнэт цаас зэрэг санхүүгийн хөрөнгө хэлбэрээр түр хугацаагаар авсан барьцаа хөрөнгийг СТОУС-ын хэмжилтийн зорилгоор тэдгээрийг өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт гэж ангилж, бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг. Эдгээр хөрөнгийг олж авах үедээ борлуулах зардлыг хассан бодит үнээр нь анхлан хүлээн зөвшөөрсөн.

Хөрөнгийн шинж чанар болон тухайн хөрөнгийг ашиглах Банкны зорилгоос хамааран эдгээр хөрөнгүүдийг зохих хөрөнгийн ангилалд дахин ангилж, холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын дагуу хэмжсэн.

19 Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө

Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгөд өмнө нь хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрөнд хураан авсан өмчлөх бусад хөрөнгөд бүртгэлтэй байсан үл хөдлөх хөрөнгүүд багтана. Удирдлагын зүгээс ангилал шилжүүлэх бүрд борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийг худалдах төлөвлөгөө гаргасан. Банк эдгээр хөрөнгүүдийг борлуулахын тулд худалдан авагчийг идэвхтэй хайж байгаа ба борлуулалтыг 12 сарын дотор хийж дуусгахаар ажиллаж байна. Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгөтэй холбоотой нягтлан бодох бүртгэлийн талаар Тодруулга 4.10-аас харна уу.

Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгийн үндсэн ангиллуудыг дор харуулав:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Оффис ба худалдааны зориулалттай талбай	14,483,918	2,155,349
Орон сууц ба байшин	12,809,144	2,727,220
Барилга байгууламж	900,000	900,000
Бусад	908,676	905,006
Нийт борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө	29,101,738	6,687,575

2023 онд Банк 6,356,540 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 9,784,472 мянган төгрөг)-ийн дүнтэй орон сууц, оффис болон худалдааны зориулалттай талбайг худалдан борлуулсан байна.

Тухайн жилд 35,310,562 мянган төгрөг (2022: 9,557,812 мянган төгрөг)-ийг өмчлөх бусад хөрөнгөөс борлуулах зориулалттай хөрөнгө рүү шилжүүлсэн.

20 Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгө

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Бусад банкуудын байршуулсан богино хугацаат хөрөнгө	130,991,856	52,394,763
Нийт бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгө	130,991,856	52,394,763

Бусад банк, санхүүгийн байгууллагуудын байршуулсан хөрөнгө нь дотоодын болон гадаадын банкуудаас Банкинд гадаад болон дотоодын валютаар хийгдсэн харилцах данс болон хадгаламжуудаас бүрдэнэ. Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгийн томоохон өсөлт нь дотоодын банкны байршуулсан 102,450,000 мянган төгрөгийн барьцаа хадгаламжтай холбоотой.

Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгийн ангилал бүрийн бодит үнэ цэнийн задаргааг Тодруулга 41-ээс харна уу. Тодруулга 38-д бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгийн валют, хүүгийн түвшин болон дуусгавар болох хугацааны шинжилгээг харуулсан.

21 Харилцагчийн харилцах, хадгаламж

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Хувь хүн	3,512,056,303	3,048,396,232
- Харилцах данс	619,272,411	584,816,587
- Хугацаагүй хадгаламж	516,937,911	417,143,204
- Хугацаатай хадгаламж	2,375,845,981	2,046,436,441
Аж ахуйн нэгж	3,131,324,697	2,111,440,787
- Харилцах данс	2,166,380,896	1,653,140,375
- Хугацаагүй хадгаламж	-	5,636,882
- Хугацаатай хадгаламж	964,943,801	452,663,530
Төрийн болон хувьцаат компани	1,309,557,722	522,698,005
- Харилцах данс	1,237,585,943	481,916,068
- Хугацаагүй хадгаламж	-	3,046,468
- Хугацаатай хадгаламж	71,971,779	37,735,469
Бусад	83,694,933	60,762,843
- Харилцах данс	39,472,029	38,191,925
- Хугацаагүй хадгаламж	-	9,416
- Хугацаатай хадгаламж	44,222,904	22,561,502
Нийт харилцагчийн харилцах, хадгаламж	8,036,633,655	5,743,297,867

Монгол Улсын Иргэний хуулийн дагуу, Банк нь харилцах, хадгаламж эзэмшигчдийн хадгалуулсан мөнгийг шаардсан үед нь эргүүлэн төлөх үүрэг хүлээсэн байдаг. Хэрэв хадгаламж эзэмшигч хугацаатай хадгаламжаа хугацаанаас нь өмнө буцаан татсан тохиолдолд гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол Банк хүүг хугацаагүй хадгаламжийн хүүгээр тооцож олгоно.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 30 том харилцагчдаас татсан хөрөнгийн нийт дүн 2,668,207,535 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 1,379,910,348 мянган төгрөг) бөгөөд нийт харилцах, хадгаламжийн 33% (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 24%)-ийг бүрдүүлж байна.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрийн байдлаар буцаах эрхгүй Банкны баталгаа, аккредитивийн барьцаа болгон 155,826,085 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 40,661,342 мянган төгрөг)-ийг харилцах хадгаламжийн дансанд байршуулсан.

Харилцагчийн харилцах, хадгаламжийн хүүгийн түвшний шинжилгээг Тодруулга 38-аас харна уу. Холбоотой талын үлдэгдлийн талаарх дэлгэрэнгүйг Тодруулга 43-аас харна уу.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

22 Бусад зээлийн эх үүсвэр

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
(а) Төслийн зээлийн эх үүсвэр		
Төслийн зээлийн эх үүсвэр /Төгрөг/	358,586,882	491,692,237
Төслийн зээлийн эх үүсвэр /Ам.Доллар/	165,202	222,145
Нийт төслийн зээлийн эх үүсвэр	358,752,084	491,914,382
(б) Гадаадын банк санхүүгийн байгууллагаас авсан эх үүсвэр		
Гадаадын банкнаас авсан эх үүсвэр /Ам.Доллар/	955,190,880	1,404,347,293
(в) Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан худалдааны санхүүжилт		
Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан худалдааны санхүүжилт /Ам.Доллар/	94,221,889	4,489,570
Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан худалдааны санхүүжилт /Евро/	461,538	12,018,424
Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан худалдааны санхүүжилт /Юань/	2,302,331	3,542,423
Нийт гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан эх үүсвэр	1,052,176,638	1,424,397,710
Нийт дүн	1,410,928,722	1,916,312,092

(а) Төслийн зээлийн эх үүсвэр

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Засгийн газрын үнэ тогтворжуулах хөтөлбөр		
Орон сууцжуулах хөтөлбөр	258,092,912	330,298,612
Шатахууны нөөц бүрдүүлэх хөтөлбөр	54,930,001	86,094,425
Алт 2 хөтөлбөр	16,501,796	41,551,434
КФВ банкны төслийн эх үүсвэр	312,800	576,307
Монгол Улсын Засгийн Газар болон ЖАЙКА-н хамтарсан төсөл		
Жижиг, дунд бизнесийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	7,431,219	5,779,061
Азийн хөгжлийн банк болон зээлийн батлан даалтын сангийн төсөл		
Жижиг, дунд бизнесийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	2,849,449	2,522,545
Засгийн газрын бусад төсөл		
Хөдөө аж ахуй болон хөдөөгийн хөгжлийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	17,722,166	24,864,743
Бусад төслийн эх үүсвэр	165,202	222,145
Жижиг, дунд бизнесийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	743,560	-
Оюутны хөгжлийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	2,979	5,110
Нийт төслийн зээлийн эх үүсвэр	358,752,084	491,914,382

(а) Төслийн зээлийн эх үүсвэр (үргэлжлэл)

Тодруулга 3-т тусгасны дагуу эдгээр зээлийн эх үүсвэрийн дийлэнх нь Монгол Улсын Засгийн Газрын эсвэл зээл олгогчийн тодорхойлсон тусгай зориулалттай (хөнгөлөлттэй нөхцөлтэй зээлийг зорилтод харилцагчдад олгох) зээлүүд байдаг. Иймээс эдгээр эх үүсвэрийн хүүгийн хувь нь бага буюу Банкны өөр зээлдэгчдээс энгийн нөхцөлөөр эх үүсвэр татах хүүнээс доогуур байдаг.

Иймээс эдгээр эх үүсвэрийн хүүгийн хувь нь бага буюу Банкны өөр зээлдэгчдээс энгийн нөхцөлөөр эх үүсвэр татах хүүнээс доогуур байдаг. Эдгээр бусад зээлийн эх үүсвэрүүдийн ихэнх нь жилийн 2%-аас 12%-ийн хүүтэй, харин эдгээр эх үүсвэрээс олгож буй зээлүүдийн ихэнх нь жилийн 6%-аас 25.2%-ийн хүүтэй. Удирдлагын зүгээс эдгээр зээлсэн эх үүсвэрийн анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн олзыг хүлээн зөвшөөрөх эсэхийг авч үзсэн ба тусгай зах зээлийн үндсэн шинжийг хангаж байгаа учраас эдгээр эх үүсвэр болох харилцагчид олгосон зээлээс ямар нэгэн анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн олз гарз бүртгэгдэхгүй гэж үзсэн.

Удирдлагын гаргасан шийдвэрийг Тодруулга 3-аас харна уу. Томоохон төсөл хөтөлбөрүүдэд Монгол Улсын Засгийн газраас Монгол Улсын эдийн засгийн өсөлтөд чухал нөлөө бүхий салбарт (эдийн засгийг тэлэх) зориулсан Монгол Улсын Хөгжлийн банкны санхүүжилтүүд багтана. Эдгээр хөтөлбөрүүдийг дор товчхон дурдвал:

Орон сууцны зээлийг санхүүжүүлэх Засгийн газрын хөтөлбөрийн хүрээнд Банк 2014 оноос хойш жилийн 1%, 2%, 4%-ийн хүүтэй эх үүсвэрийг Монголбанкнаас хүлээн авсан. Энэ хөтөлбөрт тусгай шаардлага хангасан (80 квадрат метрээс бага хэмжээтэй байр, худалдан авах үнийн дүнгийн 30% тэнцэх урьдчилгаа, тухайн Банк болон бусад бусад банкин дахь зээлийн түүх сайн гэх мэт) шинэ болон хуучин олгогдсон зээлүүдийг дахин санхүүжүүлэх боломжтой зээлүүд багтана.

Ийнхүү Банк нь зээлдүүлэгчийн шаардлагыг хангасан зээлдэгч нарт жилийн 5%, 6%, 8%-ийн хөнгөлөлттэй зээлийг олгох боломжтой болсон ба энэхүү хүүгийн түвшинг Монголбанкнаас тогтоож өгсөн тул олгож буй зээлийн хүүг Банк тодорхойлох эрхгүй. Зээлийн олголт болон 6%-ийн хүүтэй олгосон зээлийн дахин санхүүжилтийг Банкнаас хэлэлцэж батлах ба Банк зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

2023 онд Банк Улаанбаатар хотын жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгч аж ахуйн нэгж байгууллагад санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор “Нийслэлийн Жижиг, дунд үйлдвэр үйлчилгээг дэмжих төв” НӨҮГ-ын хөтөлбөрт хамрагдсан. Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд 2026 оны 7 дугаар сарын 17-ны өдөр дуусах хугацаатайгаар хүүгүй санхүүжилт авсан бөгөөд компаниудад 3%-ийн хүүтэй зээл олгосон. Банк зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

2021 онд Монгол Улсын шатахууны нөөцийг бүрдүүлэх, шатахуун нийлүүлэгч компаниудыг нэмэгдүүлэх зорилгоор Монголбанкнаас санхүүжүүлсэн шинэ хөтөлбөрт хамрагдсан. Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд 2024 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр дуусах хугацаатайгаар жилийн 6-14%-ийн хүүтэй санхүүжилт авсан бөгөөд компаниудад жилийн 9-17%-ийн хөнгөлөлттэй хүүтэй зээл олгосон. Банк бүх зээлийн олголтыг хэлэлцэж батлах ба зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

2020 онд Монголбанкнаас санхүүжүүлж буй “Алт-2” хөтөлбөр нь алт олборлож буй компаниудыг санхүүжүүлэх, Монголбанкны валютын нөөцийг нэмэгдүүлэхэд зориулагдсан. Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд Банк жилийн 6-12%-ийн хүүтэй санхүүжилт авсан. Санхүүжилтын хугацаа 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл байгаа бөгөөд уул уурхайн компаниудад жилийн 9-15%-ийн хүүтэй зээлийг олгосон.

2012 оноос хойш Банк нь аж ахуйн нэгжүүдэд жижиг дунд үйлдвэрлэлийн ажлын байрыг дэмжихэд зориулсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих KfW хөтөлбөрт хамрагдсан. Банк нь Монголбанкнаас санхүүжилтийг жилийн 5%-ийн хүүтэй 2025 оны 6 дугаар сарын 25-ны өдөр дуусах нөхцөлтэй авсан. Энэхүү гэрээнд Банк зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

2011 онд ЖАЙКА-аас жилийн 2%-ийн хүүтэй зээл авсан. Төслийн зорилго нь жижиг дунд бизнесийг болон байгаль орчныг хамгаалах төслийг дэмжих юм. Хөтөлбөрийн дагуу Банк 2033 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдөр хүртэл жилийн 2%-ийн хүүтэй санхүүжилтийг авсан бөгөөд жижиг дунд бизнес эрхлэгчдэд жилийн 6%-ийн хүүтэй зээлийг олгосон.

2021 онд Банк Азийн хөгжлийн банкнаас жилийн 5%-ийн хүүтэй зээл авсан. Азийн хөгжлийн банкны эх үүсвэртэй Зээлийн батлан даалтын сантай хамтарсан төсөл нь урт хугацаанд жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн зээлийг дэмжих зорилготой юм. Банк нь баталгааны хувиас хамаарч 8.88-12.34% -ийн хүүтэй зээл олгох боломжтой. Банк болон Зээлийн батлан даалтын сан нь хамтдаа зээл олголтыг шийдэх ба зээлийн эрсдэлийг тус тусдаа хүлээнэ.

2016 онд Банк Азийн хөгжлийн банкнаас жилийн 4.5%-ийн хүүтэй зээл авсан. Төслийн зорилго нь хөдөө аж ахуй, хөдөөгийн хөгжлийн төслийг дэмжихэд оршино. Хөтөлбөрийг 2029 он хүртэл сунгасан бөгөөд Банк 8%-ийн хүүтэй зээл олгох боломжтой. Банк нь зээлийн олголт, дахин санхүүжилтийг бүхэлд нь хэлэлцэж батлах ба зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

22 Бусад зээлийн эх үүсвэр (үргэлжлэл)

Засгийн газрын байгууллагууд, МонголБанк болон олон улсын санхүүгийн байгууллагатай байгуулсан зээлийн гэрээний нөхцөлийг дараах хүснэгтэнд харуулав:

Ангилал	Зээл олгогч	Төслийн нэр	Валют	Олгосон огноо	Дуусах огноо	2023 оны 12 сарын 31-нээрх зээлийн дүн /тухайн мянган валютаар/	2023 оны 12 сарын 31-нээрх зээлийн дүн /мянган төгрөгөөр/
Засгийн газрын үнэ тогтворжуулах хөтөлбөр	Монголбанк	Орон сууцжуулах хөтөлбөр	Төгрөг	4/21/2016	12/31/2024	258,092,912	258,092,912
	Монголбанк	Шатахууны нөөц бүрдүүлэх хөтөлбөр	Төгрөг	12/13/2021	12/28/2024	54,930,001	54,930,001
	Монголбанк	Алт 2 хөтөлбөр	Төгрөг	6/25/2020	11/25/2025	16,501,796	16,501,796
	Монголбанк	КФВ банкны төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	6/8/2012	6/25/2025	312,800	312,800
ЗГ боон ЖАЙКА хамтарсан төсөл	ЖАЙКА	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	9/29/2006	10/10/2033	7,431,219	7,431,219
АХБ болон ЗБДС хамтарсан төсөл	Азийн Хөгжлийн Банк	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	3/22/2021	6/20/2031	2,849,449	2,849,449
Засгийн Газрын бусад төсөл	Засгийн Газар	Хөдөө аж ахуй болон хөдөөгийн хөгжлийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	5/5/2016	10/25/2029	17,722,166	17,722,166
	Засгийн Газар	Бусад төслийн эх үүсвэр	Ам.Доллар	10/7/2014	5/1/2027	48	165,202
	Засгийн Газар	Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	7/18/2023	7/17/2026	743,560	743,560
	Засгийн Газар	Оюутны хөгжлийг дэмжих төслийн эх үүсвэр	Төгрөг	11/30/2016	12/5/2026	2,979	2,979

(б) Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан эх үүсвэр

Гадаадын бусад банкнаас авсан эх үүсвэрт гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 12-97 сар хүртэлх хугацаатай, 2,500-100,000 мянган ам.долларын зээл (2022: 5,000-100,000 мянган ам.доллар, 12-100 сарын хугацаатай) авсан зээлүүд багтана.

Эдгээр зээлүүдийн 200,000 мянган ам.доллар нь Банкны тухайн банкин дахь харилцах дансаар баталгаажсан.

2023 онд нэмж хэд хэдэн зээл авсан бөгөөд үүнд 12-60 сарын хугацаатай, 45,000 мянган ам.долларын зээлүүд багтана.

(в) Гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагуудын худалдааны санхүүжилт

Банк нь өөрийн харилцагчдын худалдааны зээлийг санхүүжүүлэх зорилгоор гадаадын банк болон санхүүгийн байгууллагуудаас худалдааны зээлийн шугам авсан. 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар 184,427,134 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 121,435,331 мянган төгрөг)-ийн зээлийн шугамыг ашиглаж, мөн тэр хэмжээний зээлийг харилцагчдад олгосон. Олон улсын банк, санхүүгийн байгууллагууд харилцагчдын гүйлгээг санхүүжүүлэх зорилгоор санхүүжилт олгодог. Ийм төрлийн эх үүсвэрийн хугацаа нь 1 хүртэлх жил байдаг бөгөөд харилцагчаас орж ирэх мөнгөн урсгалын хугацаа болон гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагад эргэн төлөх мөнгөн урсгалын хугацаа нь ижил байдаг. Харилцагч зээлээ төлж чадахгүй тохиолдолд Банк зээлийн эрсдэлийг хариуцна.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банк нь гадаадын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн зөрчилгүй болно.

Бусад зээлийн эх үүсвэрийн бодит үнэ цэнийг Тодруулга 41-ээс харна уу. Мөн валют, хүүгийн түвшин болон дуусгавар болох хугацааны шинжилгээг Тодруулга 38-аас харна уу.

23 РЕПО хэлцэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар дотоодын банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан репо хэлцэлд 547,659,994 мянган төгрөг (2022: 169,906,728 мянган төгрөг), жилийн 7-14%-ийн хүүтэй (2022: жилийн 6-7% хувийн хүүтэй), 5 болон 1095 хоног (2022: 730-1095 хоног) анхны дуусгавар болох хугацаатай репо хэлцлүүд орно. Эдгээр репо хэлцлүүд нь Монголбанкны үнэт цаасаар бүрэн баталгаажсан. Дэлгэрэнгүйг Тодруулга 10-аас харна уу. Коронавирусээс урьдчилан сэргийлэх, хянах, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах тухай хуулийг даган мөрдөж Банк нь Засгийн газрын хөтөлбөрт хамрагдан уул уурхайн бус экспортлогчид, жижиг, дунд бизнес эрхлэгчдэд 17%-ийн хүүтэй зээл олгосон ба энэ нь Төв банкны репо хэлцлээр санхүүжсэн.

2023 онд Банк ам.долларын нөөцөө нэмэгдүүлэх зорилгоор 164,014,169 мянган төгрөг (2022: 41,440,916 мянган төгрөг)-ийн репо хэлцэл хийсэн ба эдгээр хэлцлүүд нь Тодруулга 10-т тусгасны дагуу бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмжигдэх компанийн бондоор бүрэн баталгаажсан.

Урвуу репо хэлцэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар урвуу репо хэлцэл нь жилийн 12% хүүтэй, 5 хоногийн хугацаатай дотоодын банкуудтай байгуулсан 646,835,976 мянган төгрөгийн богино хугацааны хэлцэл байсан. Уг урвуу хэлцэл нь Монголбанкны үнэт цаасаар бүрэн баталгаажсан ба эргэн төлөлт хийгдээгүй тохиолдолд Банк гэрээгээр олгосон эрхийн дагуу тухайн үнэт цаасыг худалдан борлуулах, дахин барьцаалах эрхтэй.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

24 Бусад өр төлбөр

Бусад өр төлбөрийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад санхүүгийн өр төлбөр:	183,426,999	115,112,290
Гүйлгээний өр төлбөр	163,115,308	100,236,168
Буцаах нөхцөлтэй МИК-д худалдсан зээлтэй холбоотой өр төлбөр	581,652	739,444
Дансны өглөг	-	124,846
Аккредитив, баталгааны эрсдэлийн сан	2,848,492	1,447,410
Бусад	16,881,547	12,564,422
Бусад санхүүгийн бус өр төлбөр:	20,808,172	16,193,945
Орлогын албан татвараас бусад татварын өглөг	8,771,190	5,028,759
Ажилтнуудад өгөх өглөг	10,220,723	7,135,889
Бусад	1,816,259	4,029,297
Нийт бусад өр төлбөр	204,235,171	131,306,235

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар гүйлгээний өр төлбөр өссөн нь хилийн хориг суларч, олон улсын гүйлгээ нэмэгдсэнтэй мөн 2022 оны 12 дугаар сартай харьцуулахад оны сүүлийн өдөр амралтын өдөр байсантай холбоотой. Ажилтнуудад өгөх өглөг өссөн нь цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой.

Бусад санхүүгийн өр төлбөрийг оны эцсээс хойш арван хоёр сарын дотор барагдуулахаар төлөвлөж байна. Бүх санхүүгийн бус өр төлбөр нь богино хугацааны шинж чанартай байдаг.

25 Хувьцаат Капитал

Хувьцааны тоо ширхэгээс бусад дүн нь мянган төгрөгөөр	Нийт гаргасан хувьцаа	Энгийн хувьцаа	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Давуу эрхтэй хувьцаа	Халаасны давуу эрхтэй хувьцаа	Нийт дүн
2022 оны 01 сарын 01	674,552,592	168,960,148	(322,000)	169,486,044	25,778,900	(9,390,800)	354,512,292
Шинээр гаргасан хувьцаа	134,104,714	33,526,179	-	131,788,974	-	-	165,315,153
Хувьцаа халааслах	-	-	-	-	-	(16,388,100)	(16,388,100)
Эргэлтээс гаргасан хувьцаа	-	(322,000)	322,000	206,102	(25,778,900)	25,778,900	206,102
2022 оны 12 сарын 31	808,657,306	202,164,327	-	301,481,120	-	-	503,645,447
2023 оны 01 сарын 01	808,657,306	202,164,327	-	301,481,120	-	-	503,645,447
Шинээр гаргасан хувьцаа	-	-	-	-	-	-	-
Эргэлтээс гаргасан хувьцаа	-	-	-	-	-	-	-
2023 оны 12 сарын 31	808,657,306	202,164,327	-	301,481,120	-	-	503,645,447

Банкны гаргасан хувьцаат капиталын нэрлэсэн үнээр бүртгэсэн дүн нь 202,164,327 мянган төгрөг (2022: 202,164,327 мянган төгрөг). Нэмэгдэж төлөгдсөн капитал нь гаргасан хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн төлбөр юм.

Энгийн хувьцаа:

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар Банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ нэг бүр нь 250 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй (2022: нэг бүр нь 250 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй), нийт 808,657,306 ширхэг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 808,657,306 ширхэг) энгийн хувьцаанаас бүрдэнэ.

2023 онд Банк хувьцаа гаргаагүй.

2023 оны 12 дугаар сарын 31 болон 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх хувьцаа эзэмшигчдийн хувийг дор харуулав:

Хувьцаа эзэмшигч	2023 оны 12 сарын 31	2022 оны 12 сарын 31
	Хувиар (%)	Хувиар (%)
Голомт Файнэншил Групп ХХК	77.20%	77.20%
Свисс Мо Инвестмент Эй Жи	5.21%	5.21%
Бодь Интернэшнл ХХК	3.42%	3.42%
Голомт Инвестмент Лимитед	2.57%	2.57%
Олон нийт	11.60%	11.60%
Нийт	100%	100%

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

26 Хүүгийн орлого ба зардал

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хүүгийн орлого		
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	584,199,144	443,987,232
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	158,472,951	88,493,920
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгө	25,015,846	22,922,861
Монголбанкинд байршуулсан бэлэн мөнгө	22,961,735	20,131,192
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн үнэт цаас	512,622	608,832
Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх урвуу репо хэлцэл	1,547,881	240,894
Нийт үр ашигт хүүгийн аргаар тооцсон хүүгийн орлого	792,710,179	576,384,931
Бусад адилтгах орлого		
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	24,155,651	16,829,606
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн үнэт цаас	23,866,725	16,694,628
Нийт бусад адилтгах орлого	48,022,376	33,524,234
Нийт хүүгийн орлого	840,732,555	609,909,165
Хүүгийн зардал		
Харилцагчдын харилцах, хадгаламж	(271,817,867)	(149,218,403)
Зээлийн бусад эх үүсвэр	(74,825,705)	(57,326,437)
Бусад банкуудын байршуулсан хөрөнгө	(1,398,358)	(2,259,749)
Репо хэлцэл	(13,539,066)	(14,052,572)
Нийт хүүгийн зардал	(361,580,996)	(222,857,161)
Бусад адилтгах зардал		
Түрээсийн зардал	(1,859,443)	(1,481,221)
Нийт бусад адилтгах зардал	(1,859,443)	(1,481,221)
Нийт хүүгийн болон бусад адилтгах зардал	(363,440,439)	(224,338,382)
Цэвэр хүүгийн орлого	477,292,116	385,570,783

Бэлэн мөнгө болон Төв банкинд байршуулсан хөрөнгийн хүүгийн орлого болох 11,582,823 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 9,368,891 мянган төгрөг) нь Монголбанкны журмын дагуу бүх банкнуудад олгосон Монголбанкинд байршуулсан заавал байлгах нөөцийг 2023 онд хангаж байсантай холбоотой урамшуулал юм. Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгааны хүүгийн орлогын өсөлт нь бодлогын хүү болон зээл олголт нэмэгдсэнтэй холбоотой.

Харилцагчдад олгосон үнэ цэнэ буурсан зээлээс хүлээн зөвшөөрсөн хүүгийн орлого 41,382,837 мянган төгрөг (2022 оны 12 дугаар сарын 31: 31,811,210 мянган төгрөг) байсан.

Удирдлагын зүгээс эдгээр зээлүүд нь бүрэн төлөгдөх ба үнэ цэнэ буурсан зээлүүд нь өндөр үнийн дүн бүхий барьцаа хөрөнгөтэй гэж үзсэн. Мөн СТОУС Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартуудын дагуу буцааж төлөгдөхгүй гэж үзсэн зээлийн хүүгийн орлогыг 2023 болон 2022 оны ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрөөгүй.

27 Хураамж, шимтгэлийн орлого ба зардал

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Хураамж, шимтгэлийн орлого		
Карттай холбоотой шимтгэл, хураамж	56,561,152	48,568,076
Гуйвуулгын ба бусад үйлчилгээний хураамж	27,511,571	24,130,506
Баталгаа болон бусад баримтны үнэ, шимтгэл, хураамж	12,620,813	6,174,736
Дансны үйлчилгээний шимтгэл, хураамж	5,142,056	4,952,097
Брокерийн болон бусад үйлчилгээний хураамж	335,298	306,563
Нийт хураамж, шимтгэлийн орлого	102,170,890	84,131,978
Хураамж, шимтгэлийн зардал		
Картын гүйлгээний зардал	(45,995,134)	(33,549,253)
Банкны үйлчилгээний зардал	(12,233,629)	(4,904,527)
Онлайн гүйлгээний зардал	(1,883,763)	(1,388,439)
Брокерийн болон бусад үйлчилгээний зардал	(77,891)	(118,966)
Нийт хураамж, шимтгэлийн зардал	(60,190,417)	(39,961,185)
Хураамж, шимтгэлийн цэвэр орлого	41,980,473	44,170,793

28 Бусад үйл ажиллагааны орлого

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Түрээсийн орлого	2,186,925	991,537
Бусад орлого	101,355	163,436
Нийт бусад үйл ажиллагааны орлого	2,288,280	1,154,973

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

29 Удирдлага ба үйл ажиллагааны бусад зардал

Мянган төгрөгөөр	Тодруулга	2023	2022
Ажилчдын зардал		84,251,921	64,373,012
Мэдээлэл, зөвлөх үйлчилгээ болон бусад мэргэжлийн үйлчилгээний зардал		34,057,716	38,996,968
Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардал	16	22,130,444	21,411,473
Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн элэгдлийн зардал	17	6,890,464	5,666,006
Программ хангамж болон биет бус хөрөнгийн хорогдуулалт	15	6,368,834	6,063,280
Зар сурталчилгаа, маркетингийн үйлчилгээ		5,308,526	6,072,956
Бичиг хэргийн зардал		4,192,751	3,495,573
Харуул хамгаалалтын зардал		2,542,124	2,326,850
Орлогын албан татвараас бусад татварын зардал		3,183,713	2,100,901
Зээлийн төлбөр цуглуулалтын зардал		2,288,019	2,010,466
Харилцаа, холбооны зардал		2,853,037	2,181,413
Богино хугацаат түрээсийн зардал	17	1,428,551	1,923,903
Оффис цэвэрлэгээний зардал		2,183,427	1,502,597
Ашиглалтын зардал		1,870,073	1,447,049
Сайн дурын болон зайлшгүй даатгалын зардал		1,230,455	1,055,333
Тээврийн зардал		2,050,518	1,904,931
Үзвэр, үйлчилгээний зардал		1,577,009	1,274,122
Томилолтын зардал		1,566,130	735,637
Хандив		891,429	386,830
Харилцагч татах зардал		5,923,601	3,375,332
Бусад зардал		7,370,540	7,041,279
Нийт удирдлагын болон бусад үйл ажиллагааны зардал		200,159,282	175,345,911

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Ажилчдын зардал дараахаас бүрдэнэ:		
Цалин хөлс, урамшуулал	73,308,483	55,360,029
Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэл	8,845,970	6,780,120
Хувьцаанд суурилсан төлбөр	-	847,461
Ажилчдын тэтгэмж	1,257,480	658,404
Тэтгэврийн сан	345,490	260,466
Ажилчдын сургалт	494,498	466,532
Нийт ажилчдын зардал	84,251,921	64,373,012

Ажилчдын зардлын томоохон өсөлт нь цалин нэмэгдсэнтэй холбоотой.

30 Бусад олз/(гарз), цэвэр дүнгээр

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны гарз	-	(1,608,563)
Үндсэн хөрөнгө худалдан борлуулсны олз	104,631	197,376
Өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны гарз	-	(69,680)
Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй хөрөнгө худалдан борлуулсны гарз	(344,779)	(188,374)
Нийт бусад олз/(гарз), цэвэр дүнгээр	(240,148)	(1,669,241)

2023 онд Банк нийт 37,652,930 мянган төгрөгийн оффис, худалдаа үйлчилгээний зориулалттай талбай болон орон сууцны борлуулалт хийсэн.

31 Орлогын албан татвар

(а) Орлогын албан татварын зардлын бүрэлдэхүүн / (орлого)

Тайлант жилийн ашиг, алдагдалд бүртгэсэн орлогын албан татварын зардлыг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Тайлант жилийн орлогын албан татвар	98,112,689	53,291,941
Хойшлогдсон орлогын татвар	(41,248,638)	24,003,995
Тайлант жилийн орлогын албан татварын зардал	56,864,051	77,295,936

(б) Татварын зардал ба ашиг, алдагдал хоорондын холбогдох татварын хэмжээгээр тооцсон тохируулга

Банк санхүүгийн тайлагналын зорилгоор орлогод суурилан албан татварыг тооцоолдог бөгөөд орлогын албан татварын зорилгоор татвар ногдохгүй орлого болон татвараас хасагдахгүй зардлын хувьд тохируулга хийх замаар орлогын албан татварын зардлыг тодорхойлдог. Банк нь Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу 6 тэрбум төгрөг (2022: 6 тэрбум төгрөг) хүртэлх татвар ногдох орлогоос 10 хувийн, 6 тэрбум төгрөг (2022: 6 тэрбум төгрөг)-өөс давсан дүнгээс 25 хувь (2022: 25 хувь)-ийн орлогын албан татвар төлдөг.

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Татварын өмнөх ашиг	266,035,096	193,797,984
Хуулиар заасан хувиар тооцсон татварын зардал (2023: 25%; 2022: 25%)	66,508,774	48,449,496
Татварын зорилгоор татвар ногдохгүй орлого, татвараас хасагдахгүй зардлын татварын нөлөө:		
- Бага хувиар татвар ногдуулах орлогын нөлөө	(900,000)	(900,000)
- Татвараас чөлөөлөгдөх орлого	(3,858,375)	(2,393,903)
- Олон төрлийн хувь хэмжээгээр татвар ногдуулсны орлого	(851,227)	(500,513)
- Хасагдахгүй зардал	964,879	1,469,614
Хүлээн зөвшөөрөөгүй хойшлогдсон татварын хөрөнгө	(5,000,000)	31,171,242
Тайлант жилийн орлогын албан татварын зардал	56,864,051	77,295,936

(в) Түр зөрүүгийн нөлөөгөөр тодорхойлогдсон хойшлогдсон татвар

СТОУС болон Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн хоорондын ялгаатай байдал нь санхүүгийн тайлагналын зорилгоорх хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны дүн болон тэдгээрийн татварын суурь дүнгийн хооронд гарах түр зөрүүг үүсгэдэг.

Санхүүгийн тайлангуудын тодруулга /2023 оны 12 дугаар сарын 31/

31 Орлогын албан татвар (үргэлжлэл)

2023 онд 25%-аар татвар ногдуулдаг түр зөрүүний өөрчлөлтөөс үүдэлтэй татварын нөлөөний дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023 оны 01 сарын 01	Ашиг, алдагдалд бүртгэсэн	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод шууд бүртгэсэн	2023 оны 12 сарын 31
Татвараас хасагдах/(татвар ногдох) түр зөрүүгийн татварын нөлөө болон ирээдүйд шилжүүлэх татварын алдагдал:				
Өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сангийн зардал, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээний олз/(гарз) болон борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	41,189,015	(22,734,953)	-	18,454,062
Барилга байгууламжийн үнэ цэнийн бууралт	9,123,950	(1,379,613)	-	7,744,337
Зээл ба урьдчилгаатай холбоотой анхны болон тохируулгын алдагдал	1,702,466	(1,732,215)	-	(29,749)
Урьдчилж төлсөн орлого – зээл олголтын шимтгэл	4,412,450	760,516	-	5,172,966
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	4,776,735	1,156,366	-	5,933,101
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	11,935,487	-	(13,589,028)	(1,653,541)
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийн зээлийн алдагдлын сан	953,900	(351,763)	-	602,137
Хорогдуулсан өртөг болон бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны зээлийн алдагдлын сан	1,284,542	638,196	-	1,922,738
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	75,378,545	(23,643,466)	(13,589,028)	38,146,051
Хүлээн зөвшөөрөөгүй хойшлогдсон татварын хөрөнгө	(31,171,242)	31,171,242	-	-
Нийт хойшлогдсон татварын хөрөнгө	44,207,303	7,527,776	(13,589,028)	38,146,051
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	(50,744,204)	34,826,073	-	(15,918,131)
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа - 90 хоногоос дээш хугацаа хэтрэлттэй зээлийн хүүгийн орлого	(9,370,561)	(852,339)	-	(10,222,900)
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	(3,467,719)	(207,958)	-	(3,675,677)
Бусад	(1,368,107)	(44,914)	-	(1,413,021)
Нийт хойшлогдсон татварын өр төлбөр	(64,950,591)	33,720,862	-	(31,229,729)
Нийт хойшлогдсон татварын цэвэр хөрөнгө/(өр төлбөр)	(20,743,288)	41,248,638	(13,589,028)	6,916,322

2022 онд 25%-аар татвар ногдуулдаг түр зөрүүний өөрчлөлтөөс үүдэлтэй татварын нөлөөний дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2022 оны 01 сарын 01	Ашиг, алдагдалд бүртгэсэн	Бусад дэлгэрэнгүй орлогод шууд бүртгэсэн	2022 оны 12 сарын 31
Татвараас хасагдах/(татвар ногдох) түр зөрүүгийн татварын нөлөө болон ирээдүйд шилжүүлэх татварын алдагдал:				
Өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сангийн зардал, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгийн дахин үнэлгээний олз/(гарз) болон борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын сан	19,317,001	21,872,014	-	41,189,015
Барилга байгууламжийн үнэ цэнийн бууралт	9,658,852	(534,902)	-	9,123,950
Зээл ба урьдчилгаатай холбоотой анхны болон тохируулгын алдагдал	5,434,701	(3,732,235)	-	1,702,466
Урьдчилж төлсөн орлого – зээл олголтын шимтгэл	3,729,800	682,650	-	4,412,450
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа	3,691,282	1,085,453	-	4,776,735
Ирээдүйд шилжүүлэх татварын алдагдал	952,354	(952,354)	-	-
Бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	212,031	(1,021,910)	12,745,366	11,935,487
Бусад банкуудад байршуулсан хөрөнгийн зээлийн алдагдлын сан	57,798	896,102	-	953,900
Хорогдуулсан өртөг болон бодит үнэ цэнэ нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны зээлийн алдагдлын сан	46,833	1,237,709	-	1,284,542
Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	43,100,652	19,532,527	12,745,366	75,378,545
Хүлээн зөвшөөрөөгүй хойшлогдсон татварын хөрөнгө	-	(31,171,242)	-	(31,171,242)
Нийт хойшлогдсон татварын хөрөнгө	43,100,652	(11,638,715)	12,745,366	44,207,303
Үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	(38,857,755)	(11,886,449)	-	(50,744,204)
Харилцагчдад олгосон зээл ба урьдчилгаа - 90 хоногоос дээш хугацаа хэтрэлттэй зээлийн хүүгийн орлого	(11,852,602)	2,482,041	-	(9,370,561)
Бодит үнэ цэнэ нь ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрөгдөх үнэт цаасны бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт	(685,726)	(2,781,993)	-	(3,467,719)
Бусад	(1,189,228)	(178,879)	-	(1,368,107)
Нийт хойшлогдсон татварын өр төлбөр	(52,585,311)	(12,365,280)	-	(64,950,591)
Нийт хойшлогдсон татварын цэвэр хөрөнгө/(өр төлбөр)	(9,484,659)	(24,003,995)	12,745,366	(20,743,288)

32 Өмчийн бүрэлдэхүүн хэсэг бүрд хүлээн зөвшөөрөгдсөн бусад дэлгэрэнгүй орлого

Өмчийн бүрэлдэхүүн хэсэг дэх бусад дэлгэрэнгүй орлогын задаргааг дор үзүүлэв:

Мянган төгрөгөөр	2023	2022
Бусад дэлгэрэнгүй орлого/(алдагдал):		
Ирээдүйд ашиг, алдагдалд ангилагдах зүйлс:		
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөгдөх өрийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалт		
- Тайлант жилийн олз/(гарз)	53,714,970	(50,471,551)
- Худалдан борлуулснаас ашиг, алдагдалд дахин ангилагдсан олз/(гарз)	641,141	48,339
Ирээдүйд ашиг, алдагдалд ангилагдахгүй зүйлс:		
Бусад дэлгэрэнгүй орлогоорх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх өмчийн хэлбэрээрх хөрөнгө оруулалтаас үүссэн олз	-	(558,251)
Дэлгэрэнгүй орлогын тайланд шууд бүртгэсэн орлогын татвар	(13,589,028)	12,745,366
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого	40,767,083	(38,236,097)

33 Ногдол ашиг

Мянган төгрөгөөр	2023		2022	
	Энгийн хувьцаа	Давуу эрхтэй хувьцаа	Энгийн хувьцаа	Давуу эрхтэй хувьцаа
01 сарын 01-нээрх ногдол ашгийн өглөг				
Тайлант хугацаанд зарласан ногдол ашиг	40,432,865	-	-	555,404
Тайлант хугацаанд төлсөн ногдол ашиг	(40,432,865)	-	-	(555,404)
12 сарын 31-нээрх ногдол ашгийн өглөг	-	-	-	-
Нэгж хувьцааны ногдол ашиг	20%	-	-	5.9%

34 Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг

Нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн ашгийг тухайн жилийн хугацаанд гаргасан энгийн хувьцааны жигнэсэн дундаж тоонд хувааж тооцсон (халаасны хувьцаа ороогүй). Нэгж хувьцаанд ногдох хорогдуулсан ашгийг одоо ажиллаж байгаа ажилчдад олгосон хувьцааны опциноор цэвэршүүлж тооцсон. Нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн болон хорогдуулсан ашгийг харуулав:

Мянган төгрөгөөр /Нэгж хувьцаанд ногдох ашгаас бусад /	2023	2022
Банкны хувьцаа эзэмшигчдийн тайлант хугацааны ашиг/(алдагдал)	209,171,045	116,502,048
Хасах: Давуу эрхтэй хувьцааны ногдол ашиг	-	(555,404)
Банкны энгийн хувьцаа эзэмшигчдэд хамаарах жилийн ашиг	209,171,045	115,946,644
Гаргасан энгийн хувьцааны жигнэсэн дундаж тоо (мянгачилсан)	808,657	707,839
Хорогдуулалтын нөлөө:		
Хувьцааны опцион	165	331
Хорогдуулалтын нөлөөнд тохируулсан энгийн хувьцааны жигнэсэн дундаж тоо (мянган)	808,822	708,170
Нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн ашиг	258.66	163.80
Нэгж хувьцаанд ногдох хорогдуулсан ашиг	258.61	163.73

Хараат бус аудитор

Голомт банк ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ээрх санхүүгийн тайланд Кэй Пи Эм Жи Аудит ХХК хөндлөнгийн аудит хийсэн. Аудитын үйлчилгээний гэрээний дүн 731,085 мянган төгрөг (НӨАТ-тай).

